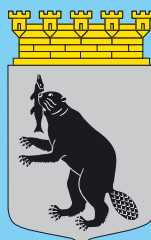

Årsredovisning 2005

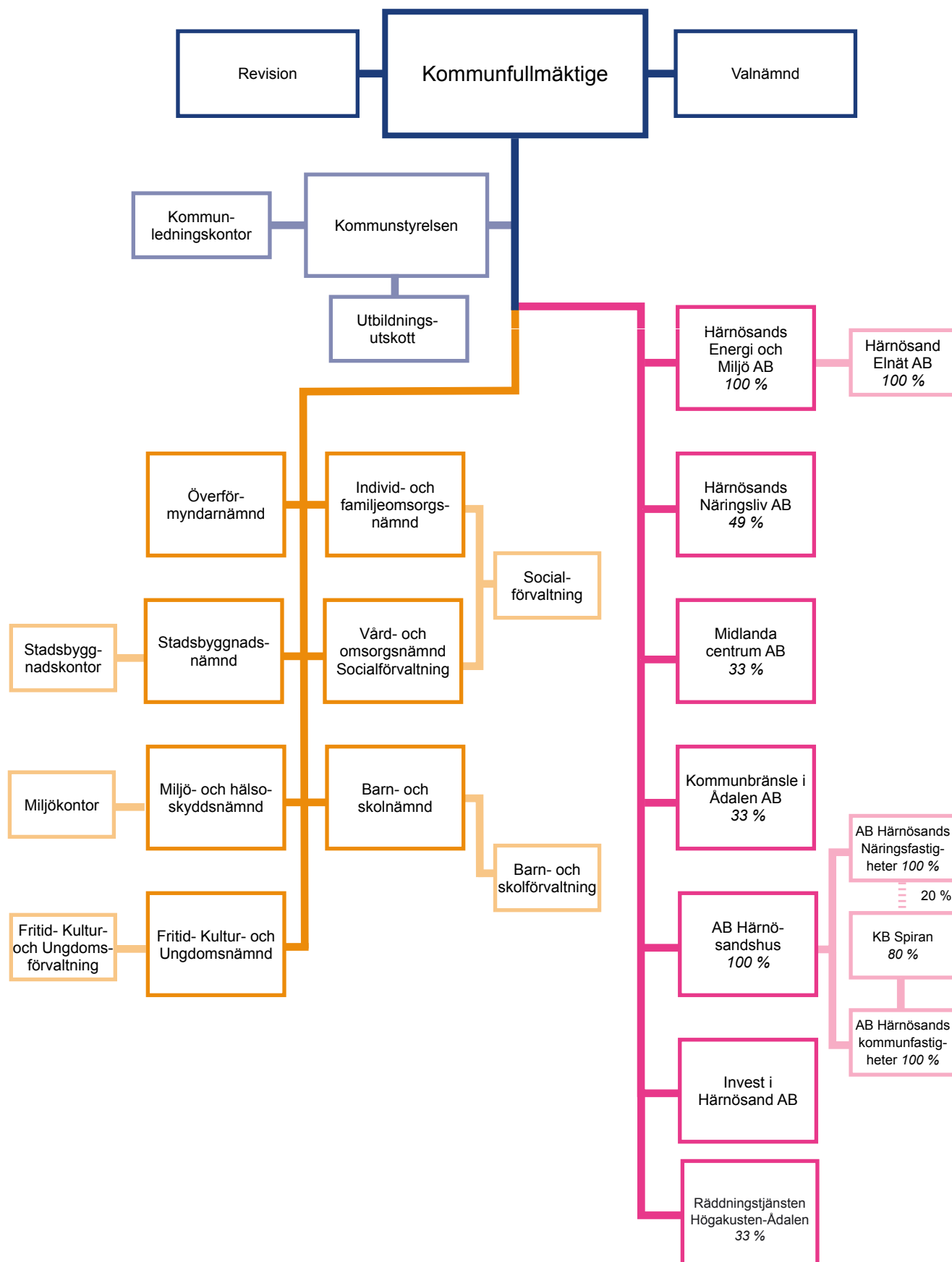

Härnösands
kommun

Innehållsförteckning

Del 1	
Organisationsschema	3
Kommentarer från kommunstyrelsens ordförande och kommunchefen	4
Snabbfakta	6
Del 2	
Förvaltningsberättelse	
Omvärldsanalys	7
Ekonomiska utsikter	7
Balanskravet	9
Kommunen	
-Finansiell beskrivning	9
-Personalredovisning.....	14
Koncernen	
- Finansiell beskrivning.....	16
- Personalredovisning.....	18
Miljö	18
Framtid och utveckling	20
Verksamhetsberättelser	
- Kommunstyrelsen	22
- Stadsbyggnadsnämnden	26
- Fritid- kultur- och ungdomsnämnden	30
- Barn- och skolnämnden	34
- Individ och familjeomsorgsnämnden	38
- Vård och omsorgsnämnden	42
- Miljönämnden	46
- AB Härnösandshus	48
- Härnösand Energi & Miljö AB	52
Del 3	
Finansiella rapporter	
- Fem år i siffror	56
-Driftredovisning kommunen.....	57
-Investeringsredovisning.....	57
-Resultaträkning, kommunen.....	58
-Finansieringsanalys, kommunen.....	58
-Balansräkning, kommunen.....	59
-Noter, kommunen	60
Räkenskapsrapporter sammanställd redovisning	
-Resultaträkning	63
-Finansieringsanalys.....	63
-Balansräkning.....	64
-Noter	65
-Redovisningsprinciper	67
Revisionsberättelse	68

Härnösands kommuns organisation

Ekonomi

Genom besparingsåtgärder, ökade intäkter, förbättrad ekonomisk styrning och tätare uppföljning har vi lyckats få ett överskott i ekonomin med 33 miljoner kr.

Vi fortsätter att arbeta efter de riktlinjer som kommunfullmäktige har fattat beslut om i balanspaketet Härnösand 2015 för att få en långsiktigt hållbar utveckling, så att vi kan ge medborgarna en god service, tillgång till en bra infrastruktur och tillgång till en bra fritid.

Det första steget mot en sund ekonomi är insikt om det ekonomiska läget. Nästa steg är en samsyn som ger delaktighet och ett bra underlag för förändringar. Det är viktigt att ta tillvara de anställdas synpunkter och förslag om hur Härnösand kan förbättra sin verksamhet och ekonomi.

Utveckling

Befolkningsstatistiken ger oss tyvärr sämre siffror än föregående år. Befolkningen har minskat med 46 personer trots att inflyttningen ökade med 59.

För att klara balans och överskott i kommande budgetar arbetar kommunen med en samlad politik för tillväxt och stärkt ekonomi. Vi arbetar med en vision för Härnösand 2015, med balanspaket och satsningar på investeringar – mjuka och hårda -, visionsarbete och regionalt samarbete för utveckling. Framgång i detta arbete kräver strategiskt tänkande, uthållighet, samarbete och förmåga att kommunicera såväl med omvärlden som med medborgarna i Härnösand.

Positiva händelser 2005

Den 10 februari invigdes Mittuniversitetet i Härnösands domkyrka. Att lärosätet får universitetsstatus kommer att få stor påverkan på samtliga campusorter. Under året har tillströmningen till Mittuniversitetets program och kurser i Härnösand varit god och ökande. Härnösand har också fått bra betyg från studenterna och avancerade från plats 30 till plats 21 i studentrankingen.

För att befästa vår ställning som energikommun startade vi arbetet med ny energiplan och helt i linje med detta gjordes två ansökningar om kvalificerade yrkesutbildningar, KY, inom energiområdet. KY-myndigheten beviljade våra ansökningar.

I oktober invigdes den nya produktionslinjen vid Utansjöfabriken.

Norrdans 10-års jubilerade och ombyggnaden av deras lokaler pågår för fullt.

Under året startades 115 nya privata företag (jfr 93 2004).

Jämställdhet, integration och demokrati

Jämställdhet och integration är framgångsfaktorer för Härnösands kommun. ”Alla människors lika värde” är en förutsättning både för en lyckad integrationsprocess av flyktingar och invandrare och för en bättre jämställdhet mellan kvinnor och män. Härnösand hamnar på en hedrande 26 plats i landet och näst bäst i norra Sverige i Jämindex, som redovisas av statistiska centralbyrån.

Vi har infört medborgarförslag till kommunfullmäktige för att öka dialogen med medborgarna i Härnösand. Kommunens frågepanel på webbplatsen/hemsidan används också flitigt. Den som har tillgång till dator med Internet kan ställa frågor och föra debatt direkt med ordförande och vice ordförande i kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder

Sig-Britt Ahl
Kommunstyrelsens ordförande

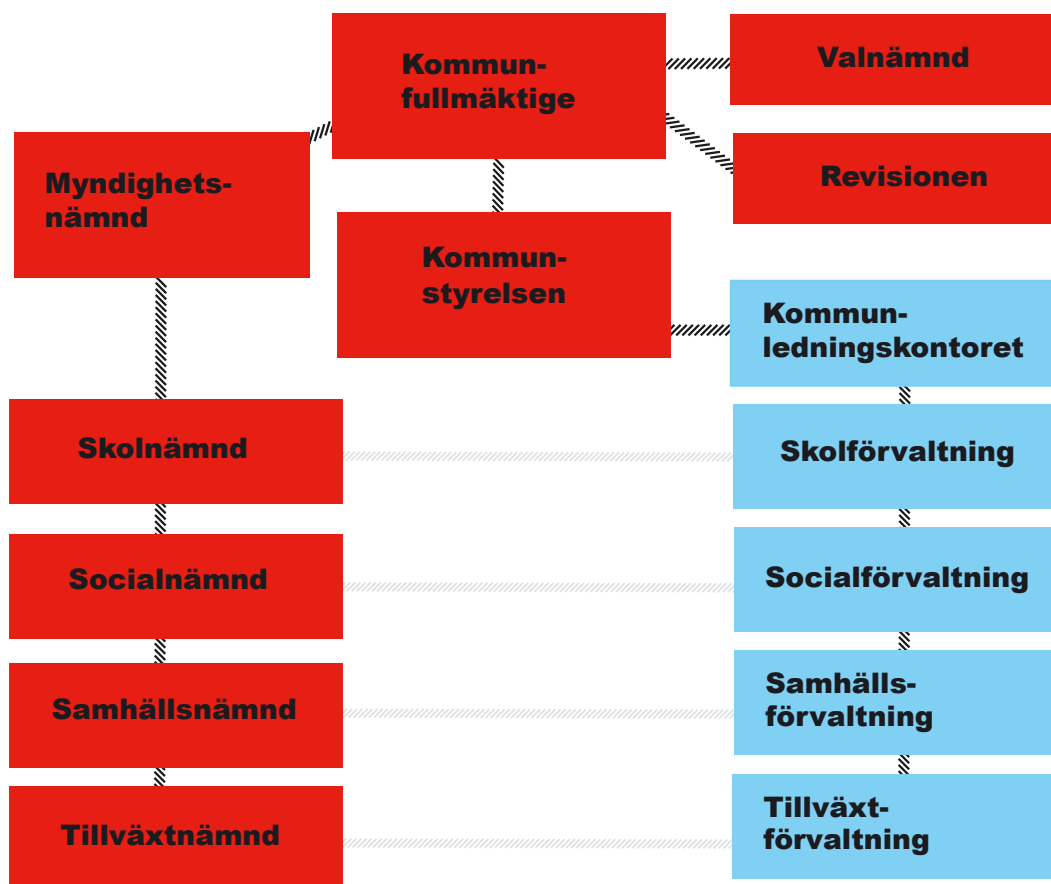
Arbetsmiljö

Kommunens anställda gör ett mycket bra arbete! Insatser för att förebygga och rehabilitera ohälsa pågår och är en mycket viktig uppgift för såväl chef som medarbetare.

Vårt mål är att Härnösands kommun skall bli en bra och attraktiv arbetsgivare, vi tycker att vi är en bra bit på väg.

J-O Friman
Kommunchef

ÖVERSYN 2005 - FÖRSLAG TILL NY ORGANISATION

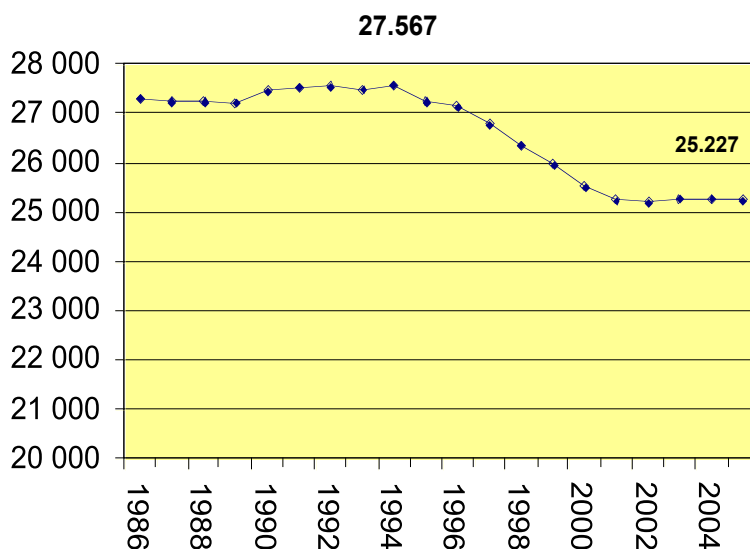

Mandatfördelning 2003-2006

Socialdemokraterna	20
Vänsterpartiet	5
Miljöpartiet	3
Centerpartiet	6
Moderaterna	5
Folkpartiet	4
Sjukvårdspartiet	4
Kristdemokraterna	2
Totalt	49

Antal invånare per 31 december

Skattesats

	2001	2002	2003	2004	2005
Kommunen	23,04	23,04	23,04	23,04	23,04
Landstinget	10,00	10,00	10,00	10,60	10,60
Totalt	33,04	33,04	33,04	33,64	33,64

OMVÄRLDSANALYS

Ekonomiska utsikter

Världsekonomin har under året varit stark med en tillväxt på 4,4% där de expansiva länderna i Asien såsom Kina och Indien bidrar till den höga globala tillväxttakten. Trots den höga tillväxten ligger ändå inflationen på en relativt låg nivå. Under 2005 har oljepriset varit mycket högt på grund av ökad efterfrågan. Det höga oljepriset har inte fullt ut slagit igenom på priserna. USA kommer under 2006 att nå sitt produktionstak. Deras sysselsättning har även ökat de senaste åren och detta medför risk att lönekostnaderna kommer att öka och därmed öka inflationen. Centralbanken i USA har under 2005 höjt räntan från 1,25% 2004 och beräknas att hamna runt 5,0% i början på 2006. Den europeiska styrräntan ligger på 2,25% vid årsskiftet.

I Sverige har konjunkturuppgången varit stark de tre sista kvartalen efter en svacka sista kvartalet 2004 och första kvartalet 2005, vilket fick Riksbanken att sänka styrräntan till 1,5% under första halvåret 2005. Inflationen har under året varit klart under Riksbankens mål på 2%. Bedömare anser att under 2006 kommer styrräntan att höjas. Detta utifrån att inflationen kommer att öka under 2006, men ändå ligga under 2%. Sysselsättningen har inte ökat under 2005, men beräknas öka starkt under nästa år driven både av konjunkturen men också av arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Det ekonomiska resultatet för kommunerna väntas under 2005 att bli 6 miljarder kronor. Detta är ett resultat av ökad kostnadseffektivitet men också ökade statsbidrag. Kommunernas tidigare års resultat har varit alldeles för låga och vissa år negativa. Det demografiska trycket i kommunerna kommer inte att öka de närmaste åren, dock kommer det att krävas en omfördelning inom de kommunala verksamheterna och då framför allt mellan grund- och gymnasieskolan.

De arbetsmarknadspolitiska åtgärderna som gäller från 2006 kommer att förbättra sysselsättningen i kommunerna men de är inte fullt ut finansierade, vilket medför en ökad kommunal kostnad för att finansiera de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Den ekonomiska vinsten för kommunerna blir därmed mycket begränsade eller till och med en ökad kostnad.

Det nya kommunala utjämningsystemet trädde i kraft den första januari 2005. En grundläggande skillnad från tidigare utjämnings är att de tidigare direkta statsbidragen är ersatta med ett i huvudsak statligt finansierat inkomstutjämningsbidrag. Tidigare system för kostnadsutjämnings har behållits i sina huvuddrag, men flera av de delmodeller som ingår i kostnadsutjämnings har uppdateras. Dessutom samlades några verksamheter som är av regionalpolitisk karaktär och kostnadslag i ett nytt statligt finansierat så kallat strukturbidrag. För att kontrollera statens totala kostnad infördes ett regleringsbidrag och en reglerings-

avgift. Dessa kan även användas för att till exempel kompensera kommuner för ökade kostnader för nya uppgifter som staten ålägger.

God ekonomisk hushållning

Regeringens proposition om god ekonomisk hushållning (2003/2004:105) antogs av riksdagen 2004. Detta innebär att kommunallagen till viss del har förändrats från och med första december 2004. Återställningstiden för negativa resultat förlängs till tre år. Fullmäktiges budgetbeslut ändras så att budgetbeslutet inte kan laglighetsprövas med hänvisning till balanskravsreglerna. Finns det synnerliga skäl kan den budgeterade resultaträkningen underbalanseras med detta är endast ett undanag. Dessa regler kan i viss mån uppfattas som en uppmjukning av hittills strikta budgetregelverk.

Ökad vikt läggs på räkenskapernas utfall, vilket kommer till uttryck genom krav på framtagandet av särskilda åtgärdsplaner vid underskott. Kommuner ska även anta verksamhetsmål och finansiella mål, vilka ska följas upp och utvärderas i årsredovisningens förvaltningsberättelse. Revisionens roll förstärks, de ska uttala sig om kommunernas efterlevnad av denna lagstiftning. Delårsrapporten, som enligt lag ska behandlas av fullmäktige, ska också innehålla en avstämning av fastställda mål och balanskravet. Dessa förändringar är en uppstramning jämfört med tidigare regelverk.

Befolkning

Den positiva befolkningsutvecklingen totalt för hela riket fortsätter. Den beror dels på födelsenettet i förhållande till ett lågt antal döda. Dels är nettoinvandringen fortfarande mycket stor.

Befolkningsutvecklingen i länet

under 2005 har varit negativ (-459). Största minskningarna har drabbat Kramfors, Sollefteå och Ånge och Timrå och i mindre mån Härnösand. Sundsvall har en stor ökning.

Folkmängden i Härnösands kommun uppgick den sista december 2005 till 25.227, dvs en minskning med 46 personer. Födelsenettet är fortsatt negativt främst på grund av mycket lågt antal födda. Nettoinflyttningen till kommunen är däremot positiv. Det är en tendens, som inleddes redan 2002. Den positiva nettoinflyttningen beror framför allt på en ökad inflyttning av utländska medborgare.

Med den stora omstruktureringen inom landstinget finns det risk på sikt antalet förvärvsarbetande i kommunen minskar. Befolkningsutvecklingen påverkas också av antalet studerande, som är skrivna i kommunen. Genomförda besparingsplaner vid Mittuniversitetet medför färre studerande än tidigare. Osäkerhet råder dessutom kring hur många av de utländska medborgarna, som stannar en längre tid i Härnösand. Tidigare har det varit relativt många som flyttat vidare inom några år. Sammanfattningsvis finns det en risk för att folkmängden i kommunen kommer att fortsätta att minska något under 2006.

Arbetsmarknad

Efterfrågan på arbetskraft fortsätter att öka, varseltalen sjunker och antalet nya arbetslösa minskar. Det är några av ljusglimtarna på arbetsmarknaden i december 2005. Den relativa arbetslösheten och obalansen (personer i arbetslöshet eller program) ligger på samma nivå som för ett år sedan: 5,5 respektive 8,3 procent. Däremot fortsätter långtidsarbetslösheten och antalet långtidsinskrivna att öka.

Vid jämförelse, mellan 1:a veckan

2005 respektive 2006, konstateras att är antalet öppet arbetslösa betydligt fler 2006 trots att antalet arbetsökande i åtgärd är något högre än 2005. Obalansstaplet (summan av öppet arbetslösa och arbetsökande i konjunkturåtgärd) har ökat med 119 personer.

Ungdomsgruppen redovisar samma problembild. Som enskild grupp står ungdomarna för en ökning av obalansstaplet med 65 personer. Obalansstaplet som beskriver antalet arbetsökande anmälda vid arbetsförmedlingen uppgick vid årsskiftet till 1427 personer. Situationen är den sämsta sett över de senaste fem årens statistik.

Bland de hårdast drabbade grupperna arbetsökande är de flyktingar som introducerats i samhället vid integrationsenheten. Fortsatt integration ska förhoppningsvis leda till arbete, men i dagens situation har de svårt att konkurrera med svenskfödda arbetsökande. Invandrare är en annan grupp som har liknande svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Om flykting- och invandrargrupperna inte får fotfäste på arbetsmarknaden kommer de att bli närmast helt beroende av försörjningsstöd då de i de flesta fall inte har någon upparbetad A-kasseersättning att tillgå. Brister i det svenska språket medför att arbetsförmedlingen gör bedömningen att de inte står till arbetsmarknadens förfogande. Många av dessa människor har genomgått mellan 1000–1500 timmars SFI-undervisning.

Näringsliv

I Härnösand finns drygt 900 privata företag med sammanlagt 5 100 anställda. Arbetsmarknaden inom offentlig sektor har 5 400 anställda. De privata arbetstillfällena har under perioden 1999-2003 ökat med 470 arbetstillfällen medan den offentliga sektorn minskat.

Under 2005 (2004) startade 100 (90) nya företag och 2 (6) nya externa företag etablerade sig i Härnösand. De största privatägda företagen är Comhem AB, Utansjö Bruk och Tidningen Ångermanland. Utansjö Bruk har under året investerat 280 miljoner i en ny produk-

Arbetsmarknadssituationen i Härnösand
vecka 1. åren 2004 - 2006

(Antal personer)	2004	2005	2006
Arbetslösa 18-64 år	955	856	930
Arbetslösa 18-24 år	165	153	206
Arbetsmarknadsprogram 18 - 64 år	325	452	497
Arbetsmarknadsprogram 18 - 24 år	71	115	125

tionslinje. Tillverkningsindustrin investerar och utvecklas i kommunen.

Härnösand är tillsammans med Kramfors, Timrå och Sundsvall Norrlands största arbetsmarknad, inom 45 minuters restid bor 140 000 människor. Kvalificerad arbetskraft finns och ett bra samarbete med Mittuniversitetet.

Samarbetet över kommungränserna ökar och regionens betydelse i ett globalt perspektiv blir allt viktigare. Härnösand ligger geografiskt bra med snabba kommunikationer med omvärlden. Flygplatsen Midlanda ligger 20 minuter söder om Härnösand, snabba tågförbindelser finns och E4 passerar staden.

Byggandet av Botnia- och Ådalsbanan kommer att innebära ytterligare förbättringar av kommunikationerna i regionen.

För 99 % av kommunens invånare finns bredband utbyggt och tillgängligt. Andra kommunikativa nätverk är väl utbyggda och anpassat till internationella förhållanden.

Området är också centrum för handel i en betydligt större region och som expanderar kraftigt vilket skapar en hemmamarknad med stor potential. Handeln som under de senaste åren haft en positiv utveckling i landet med den nya turistshoppingen har fått betydelse även för Härnösand. Externa aktörer har visat intresse för etablering av verksamhet i kommunen.

Härnösand satsar på tillväxt inom arkiv, kontakt centers, lärande, samt nischföretag med spetskompetens. Det är områden där Härnösand har stor kompetens och erfarenhet och därmed goda förutsättningar till lönsam utveckling. Etableringarna 2005 har gett kommunen ytterligare ett 10-tal arbetstillfällen.

Genom ett gemensamt bolag med näringslivet, Härnösands Näringsliv AB, får befintliga och nyföretagare stöd. Externa etableringar bearbetas aktivt och flera näringslivsutvecklande projekt pågår inom kommunen.

Härnösands vision 2006 arbetar för fler etableringar, fler arbetstillfällen och ett positivt inflyttningsnetto. Här finns ett kraftfullt engagemang

för den framtida utvecklingen i kommunen.

BALANSKRAVET

Balanskravet, att intäkterna täcker kostnaderna, ska ses som ett krav på en lägsta godtagbara nivå på resultatet. För att dessutom leva upp till kravet på en god ekonomisk hushållning ska resultatet över tiden överstiga denna miniminivå. Resultatnivån, realt sett, bör ligga så att ekonomin konsolideras.

Kommunens resultat på 33 mkr måste justeras med de poster, utbetalningar, ränte- och indexuppräkning, för den ansvarsförbindelsen avseende pensioner som har kostnadsförts från och med 2005. Underskottet som uppkom 2003 täcktes av överskottet 2004.

Balanskravsutredning

	2003	2004	2005
Kommunens resultat	-14,8	-0,7	33,4
Ansvarsförbindelse pensioner	+12,4	+13,1	+5,4
Resultat enligt balanskrav	-2,4	12,4	38,8

FINANSIELL BESKRIVNING AV KOMMUNEN

Finansiella mål för Härnösands kommun

Härnösands kommun antog Balanspaketet 2005/2010 i december 2003. Paketet innehåller nya ekonomiska mål för att få en ekonomi som kan ge en ekonomisk handlingsfrihet för att kunna bedriva kärnverksamheten i framtiden. Målen är att resultatet 2005 ska vara positivt och minst 20 mkr år 2010. Nettokostnadernas

andel av skatteintäkter och statsbidrag exklusive finansnetto ska vara maximalt 100 % 2005 och successivt minska till 97 % 2010. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelse till pensioner ska vara positivt senast 2010. Skuldsättningen för hela koncernen ska minskas till 1 200 mkr 2010. De helägda kommunala bolagen ska uppvisa goda lång-siktiga vinster relativt risk och insatt kapital. De verksamhetsmässiga målen i kommunen ska överensstämma med de finansiella målen. Kommunstyrelsen har förändrat redovisningen vid upprättande av årets bokslut, så att bokslutet bättre skall spegla den ekonomiska situation som Härnösands kommun befinner sig i, genom att lägga in ansvarsförbindelsen avseende pensioner i resultat och balansräkningen.

RK-modellen

Härnösands kommun har från och med 2003 använt sig av den så kallade RK-modellen. Modellen bygger på fyra aspekter: Det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen. Dessa fyra aspekter: resultat, kapacitet, risk och kontroll, utgör hörnstenar i denna modell.

Det finansiella resultatet

I första aspekten kartläggs årets resultat och dess orsaker. En obalans, när kostnaderna överstiger intäkterna eller en rörelseriktning mot obalans är en varningssignal. Här visas också investeringar och dess utveckling över tid.

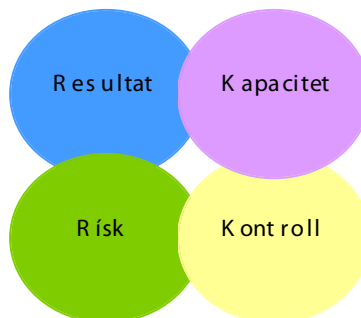
Kapacitet

Aspekt nummer två benämns kapacitet eller långsiktig betalningsberedskap. Denna aspekt visar vilken finansiell motståndskraft kommunen

RK-modellen: fyra aspekter vid finansiell bedömning

Vilken balans har kommunen haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden?

Föreligger några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet?

Vilken kapacitet har kommunen att möta finansiella svårigheter på lång sikt?

Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen?

har på lång sikt. Ju starkare kapacitet desto mindre känslig är kommunen inför de återkommande lågkonjunkturerna.

Risikförhållande

Den tredje aspekten visar hur kommunen är finansiellt exponerad. Vid god ekonomisk hushållning behöver kommunen på kort och medellång sikt inte vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Som risk ingår även borgensåtaganden och kommunens samlade pensions-skuld.

Kontroll

Aspekt nummer fyra benämns kontroll, där upprättade finansiella målsättningar och planer följs upp. God ekonomisk hushållning uppnås bland annat genom en god följsamhet mot budget. Risk och kontroll hänger samman genom att båda är mått på förmågan att hantera problematiska situationer.

Finansiella nyckeltal som hjälpmedel

För att belysa ställning och utveckling inom de kommenterade aspekterna används ett antal finansiella nyckeltal. Exempel på nyckeltal är driftskostnadsandel, årets resultat, likviditet samt soliditet.

Resultat och kapacitet

Kommunens resultat uppgick till 33 mkr, vilket är en förbättring med 34 mkr jämfört med 2004.

Det positiva resultatet beror främst på högre utjämningsbidrag jämfört med budget. Det positiva resultatet är en trend i linje med balanskravet.

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 3,2 %.

Intäcks- och kostnadsutveckling

Verksamhetens intäkter har under 2005 minskat med 13,9 % jämfört med 2004, vilket till största delen beror på att statsbidrag till skolan har övergått från riktat statbidrag till generellt statsbidrag samt LSS-utjämningsbidraget har övergått till statsbidrag. Dessutom har den externa faktureringen till andra kommuner och landstinget minskat. Den största delen av verksamhetsintäkterna är styrda av maxtaxan inom barn- och äldreomsorg, vilket innebär att intäkterna inte täcker de verkliga kostnaderna som uppkommer för verksamheten.

Intäkterna var 282 mkr 2004 och 260 mkr 2005, en skillnad på 22 mkr.

Verksamhetens bruttokostnader har ökat med 1,3 % jämfört med 2004. Brutto-kostnaden var 1224 mkr 2004 och 1240 mkr för 2005, vilket är en skillnad på 16 mkr. Skatteintäkternas och statsbidragens ökade med hela 9,9%. Skatteintäkter och statsbidrag påverkas, på kort sikt, väldigt lite av den enskilda kommunen, förutom genom skattehöjningar. Det kan också konstateras att skatteintäkterna innehåller negativa skatteavräkningar. Härnösands kommun uppvisar en nettokostnadsutveckling, inklusive avskrivningar, på 6,7 %.

Verksamhetens nettokostnad var 969 mkr 2004 och för 1012 mkr 2005, vilket är en ökning med 43 mkr. Kommunen bedriver 10% av sin verksamhet på entreprenad. Den största delen är den som be-

drivs inom det tekniska området, där huvuddelen av verksamheten bedrivs på entreprenad. Huvuddelen av de mjuka verksamheterna bedrivs i egen regi. Inom skolområdet finns det inom barnomsorg föräldrakooperativ och dessutom finns det en mindre friskola i kommunen. Den redovisade kostnaden för entreprenad har ökat de senaste åren, vilket bland annat beror på att kostnader för interkommunala elever har ökat.

Driftskostnadsandel av skatteintäkter och statsbidrag

För att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning krävs en balans mellan intäkter och kostnader. Denna balans kan mätas genom driftskostnadsandelen som innebär att samtliga löpande kostnader, både exklusive och inklusive finansnetto relateras till kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. En driftskostnad under 100 procent innebär en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter.

Verksamhetens nettokostnad i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag före finansnettot uppgår till 95,9 % för år 2005. Detta är en förbättring relativt föregående år. I kommunens mål för nettokostnadernas andel ingår inte finansnettot. Målet är dock att driftskostnadsandelen före finansnetto ska vara maximalt 100 % 2005 och maximalt 97 % 2010.

Sammanfattningsvis förklaras årets resultat med en större ökning av skatte och statsbidragen än ökningen av nettokostnaderna. Bruttokostnaderna ökade med 1,3%. Det verksamheter som framför allt

Årets resultat			
	2003	2004	2005
Före extraordinära poster, mkr	-14,8	-0,8	33,4
Efter extraordinära poster, mkr	-14,8	-0,8	33,4
Procent av skatte-intäkter och stats-bidrag, %	-1,6%	-0,1%	+3,2

Intäcks- och kostnadsutveckling			
(Förändring i procent)	2003	2004	2005
Verksamhetens intäkter	-1,4 %	12,1 %	-13,9%
Verksamhetens bruttokostnader	4,4 %	1,6 %	1,3%
Skatteintäkter & statsbidrag	3,5 %	1,2 %	9,9%
Verksamhetens nettokost.	5,8 %	0,2 %	6,7%

Kostnadskomponenter			
mkr	2003	2004	2005
Personalkostnad	804	798	770
Lokalkostnader	139	141	138
Bidrag och transfereringar	117	77	103
Entreprenader	92	116	131
Förbrukningsmaterial	32	30	30
Övrigt	106	103	104
SUMMA	1290	1265	1276

Driftskostnadsandel av skatteintäkter och statsbidrag			
(Procent)	2003	2004	2005
Driftskostnadsandel före finansnetto, %	97,0	96,0	93,8
Avskrivningarnas andel av skatteintäkter och statsbidrag, %	2,8	2,8	2,1
Driftskostnadsandel före finansnetto, %	99,8	98,8	95,9
Finansnettots andel av skatteintäkter och statsbidrag, %	1,8	1,3	0,9
Driftskostnadsandel inkl. finansnetto, %	101,6	100,1	96,8

Investeringar			
	2003	2004	2005
Nettoinvesteringar, mkr	19	15	17
Avskrivningar, mkr	27	27	23
Nettoinvestering/ avskrivning, %	72	52	73
Självfinansieringsgraden av året investeringar, %	62	174	337
Investering relativt verksamhetens bruttokostnad, %	1,6	1,2	1,3

ökade klart mest 2005 var skolan som ökade sin bruttokostnad med 16 mkr. Verksamheterna inom det sociala området ökade sina bruttokostnader med 12 mkr, varav ekonomisk bistånd med 5 mkr samt flyktingmottagning med 5 mkr.

Investeringar

Investeringarna i kommunen 2005 på 16,6 mkr, ligger på samma låga nivå som 2004. De budgeterade, inklusive ombudgeterade medel, investeringarna uppgick till 27,9 mkr. Merparten av årets investeringar har gjorts inom Statsbyggnadsnämnden. Investeringsdifferensen mot budget på beror på att Stadsbyggnadsnämnden inte har kommit igång fullt ut med att exploatera området Södra Sundet. Detsamma gäller för Ådalsbanerelaterade utgifter.

Investeringarna har de senaste åren finansierats genom egna genererade medel, det vill säga självfinansieringsgraden av investeringarna ligger över 100 %. En låg investeringstakt, med oförändrad avskrivningstakt, innebär att tillgångarna urholkas. Från och med 2006 ökar investeringarna i framför allt gator och vägar, beroende på att investeringar har minskat tidigare på grund av det ekonomiska utrymmet varit mycket begränsat.

Soliditet

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som är finansierade med egna medel, det vill säga kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Ju högre soliditet, desto starkare finansiell handlingsberedskap har kommunen. Härnösands kommun uppvisar en soliditet

på -9 %. Det egna kapitalet uppgår på balansdagen till - 80 mkr. Kommunfullmäktige har satt som mål att det egna kapitalet ska vara positivt senast 2010.

Kommunalskatt

2005 var den totala kommunalskatten i Härnösand 33,64 % av den kommunalt beskattningsbara förvärvsinkomsten. Härnösand ligger 2,04 procentenheter högre än riket och 0,65 procentenheter mer än genomsnittet i Västernorrland. Detta genererar en extrainkomst relativt rikets skattesats på 72 mkr, för vilket Härnösand kan bedriva verksamhet för. För 2006 har Härnösand den sjätte högsta skattesatsen i riket. Det krävs en skattesänkning på 10 öre, vilket motsvarar ett intäktsbortfall på 3,6 mkr, för att Härnösand inte ska vara bland de tio kommunerna med högst skatt.

Risk och kontroll

Likviditet

Balanslikviditeten 2005 är 60 %. Likviditeten har i snitt under året varit 35 mkr. Kommunens kassa på balansdagen uppgår till 24 mkr. Jämfört med 2004 är det en försämring med 10 mkr, vilket beror på den amortering av lån som är gjorda under 2005 på 44 mkr.

Rörelsekapitalet är negativt. En förklaring till detta är att kommunen har mer kortfristiga skulder än fordringar samt att semesterlöneskulden inklusive inestående övertid är en kortfristig skuld. Semesterlöneskulden och övertiden omsätts dock

inte i någon större omfattning de närmaste åren. Kommunens egna kapital, som uppgår till - 80 mkr, är uppdelat på rörelsekapital -103 mkr och anläggningskapital 23 mkr.

Låneskuld

Under 2005 har kommunen amorterat 44 mkr. Låneskulden uppgår 2005 till 133 mkr, med en genomsnittlig, kvarvarande räntebindningstid på 2,7 år. I finanspolicyyn finns antaget att räntebindningstiden ska vara mellan 2-3 år. Den genomsnittliga kvarvarande förfallotiden för lånen uppgår till 2,7 år, vilket är större än det minimikrav på 2,5 år som är fastslaget i finanspolicyyn. Skulder som förfaller till betalning inom ett år, kortfristiga skulder, har under jämförelseperioden varit relativt jämn. Vid 2005 års slut är 85 % av kommunens skulder långfristiga. I det antagna balanspaketet måste det ackumulerade resultatet de närmaste åren uppgå till minst 80 mkr, vilket kommer att generera ett likvidöverskott som kan användas för att amortera befintliga lån och självfinansiera investeringar som överstiger avskrivningarna

Borgensåtagande

Kommunens borgensåtagande uppgår till 1 310 mkr, vilket är en ökning med 26 mkr jämfört med 2004. Huvuddelen av åtagandet, 96 %, beror på borgen som har tecknats för lån tagna i de helägda kommunala bolagen. Borgensåtagande utanför koncernen uppgår till 49 mkr, varav 5 mkr är att hänföra till borgensåtaganden för egnahem.

Kommunen borgar för huvuddelen

Soliditet				Låneskuld			
(Procent)	2003	2004	2005		2003	2004	2005
Soliditet kommunen %	-12	-13	-9	Låneskuld, mkr	241	177	133
				-Bindningstid < 1 år, i procent	61 %	59 %	15 %
				-Bindningstid 1-5 år, i procent	22 %	41 %	85 %
				Andel lån som förfallet till betalning			
				- inom ett år, i procent	26 %	59 %	15 %
				- inom 5 år, i procent	55 %	41 %	85 %
				- längre än 5 år, i procent	19 %	0 %	0 %
Kommunalskatt				Borgensåtagande			
(Procent)	2003	2004	2005		2003	2004	2005
Riket	31,17 %	31,51 %	31,60 %	Borgen, mkr	1 301	1 284	1 310
Västernorrland	32,39 %	32,98 %	32,99 %	varav			
Härnösand	33,04 %	33,64 %	33,64 %	- kommunala bolag	1 245	1 234	1 261
				- egnahem	8	7	5
				Borgen per invånare, kkr	51	51	52
Likviditet							
	2003	2004	2005				
Balanslikviditet, %	72	52	60				
Rörelsekapital, mkr	-57	-93	-103				
varav semesterlöneskuld	59	60	57				
Anläggningskapital, mkr	-55	-20	23				

av de kommunala bolagens lån. Från och med 2005 infördes borgenstak för de helägda kommunala bolagen samt även för Folkhögskolan i Härnösand. Totalt sett har kommunen borgat till ett belopp som överstiger kommunens omsättning. När det gäller infriande av borgensåtaganden för egnahem varierar detta år från år, men i snitt förekommer ett ärende om året. Det brukar generera ett borgensutfall på cirka 0,1 mkr styck. Ingen kostnad för detta har uppkommit 2005.

I resultatet för 2005 har det tagits kostnader motsvarande 12 mkr för nedskrivningar och förlusttäckning av fastigheter i AB Härnösands Näringsfastigheter samt i AB Härnösands kommunfastigheter som är dotterbolag till AB Härnösandshus. Kostnaderna för detta har tagits med anledning av att bolagen äger och förvaltar verksamhetsfastigheter på kommunens uppdrag.

Pensionsåtaganden

Härnösand redovisar från och med 2005 hela sin pensionsskuld i balansräkningen. Det medför att ingen ansvarförbindelse avseende pensioner finns upptagen. Detta ger en mer rättvisande bild av kommunens ekonomiska ställning. Pensionsskulden ökar årligen. Det är i och med det nya pensionsavtalet KAP-KL som träder i kraft 1 januari 2006 och som ersätter PFA98 och PFA 01, inte helt känt hur mycket pensionsskulden kommer att öka. Nya beräkningar

kommer att göras under 2006. Inga likvida medel finns avsatta för att i framtiden klara dessa utbetalningar, vilket medför att verksamhetsutrymme i framtiden kommer att minska.

Visstidspensioner

Vi har för närvarande 11 visstidspensioner som utbetalas fram till 65 år. År 2006 är det 10 och år 2008 7 åtaganden kvar. För 2005 avsattes 4 974 tkr inkl löneskatt och prognosen för 2008 är 1 585 tkr. Under 2005 har 1 024 tkr betalats ut. Visstidspensioner betalas ut till 2 kommunalråd, 3 förtroendevalda, 6 tjänstemän

För kommunalråd och förtroendevalda gäller reglemente PRF-KL § 10, pensionsreglemente för heltidssysselsatta förtroendevalda. Pensionen ska minskas med inkomst från anställning, till den del inkomsten överstiger ett belopp som för månad räknat motsvarar en tolfedel av basbeloppet vid inkomstens början enligt PRF-KL §10 mom 4.

För tjänstemän gäller särskilt visstidsförordnande enligt PA-KL § 10. Visstidspension utges till arbetstagar anställd på särskilt visstidsförordnande, som avgår antingen på grund av ett förlängt förordnande inte erhålls eller – om arbetstagar innehåft särskilt visstidsförordnande sammanhängande i minst tolv år – på egen begäran.

Visstidspension utges under tiden för avgången och längst till pensionsåldern, pensioneringsperiodens övre gräns eller den tidigare tidpunkt då ålderspension enligt PA-KL utges.

Övriga förbindelser

Härnösands kommun har förbundit sig att delta i ett antal EU-projekt. Kommunens budgeterade värden för främst mål 1-projekt uppgår till 7,9 mkr, år 2004. I dagsläget finns 7,6 mkr budgeterat för 2005. Det är till största delen kommunledningskontoret som ansvarar för projekten. Kommunen har åtagit sig att även 2006 avsätta medel för projekt.

Budgetuppföljsamhet per helår

Budgetföljsamheten visar hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till att en god ekonomisk hushållning. En god budgetföljsamhet bidrar till att kommunen lättare kan korrigera eventuella svackor i ekonomin. I tabellen nedan visas avvikelser mot budget, åren 2003-2005. Ett negativt värde innebär att nämnden/styrelsen eller finansieringen blivit sämre än budgeterat. Vård- och omsorgsnämnden visar för första gången på många år ett överskott mot budget med 6,2 mkr. Detta inkluderar dock ett tilläggsanslag på 2 mkr för omsorg om funktionshindrade.

Budgetföljsamhet 2005

Tabellen visar prognoser per kvartal och utfallet för 2005, exklusive

Pensionsåtaganden			
(Mkr, inklusive löneskatt)	2003	2004	2005
Avsättning	580	596	605
Totalt pensionsskuld	580	596	605
Pensionskostnad	63	67	60

Budgetföljsamhet per helår, 2003-2005			
(Mkr)	2003	2004	2005
Kommunfullmäktige	0,3	0,8	0,4
Kommunstyrelse	-3,3	29,8	20,5
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	0,2	1,2
Fritid- kultur och ungdomsnämnden	0,0	0,0	0,0
Barn- och skolnämnden	-0,8	-7,7	-17,1
Utbildningsutskottet	-5,5	-12,8	-20,3
Individ- och familje-omsorgsnämnden	-3,3	2,7	2,2
Vård- och omsorgsnämnden	-12,2	-6,6	6,2
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	0,0	0,3	0,5
Avskrivningar	3,3	2,2	2,8
Avvikelse nämnder	-21,3	8,9	-8,1

Budgetföljsamhet 2005					
(Prognos 1-4 samt utfall 2005, mkr)	Jan	Mars	Juni	Sept	Utfall
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Kommunstyrelse	0,0	5,2	16,6	19,3	16,1
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	0,0	0,2	0,2	1,2
Fritid- kultur och ungdomsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Barn- och skolnämnden	-4,5	-11,7	-11,9	-10,1	-17,1
Utbildningsutskottet	-19,2	-17,9	-20,4	-21,1	-20,4
Individ- och familjeomsorgsnämnden	2,1	2,1	2,2	2,4	2,2
Vård- och omsorgsnämnden	-4,8	-5,9	-2,1	1,4	6,2
Miljö- och hälsoskydds-nämnden	0,0	0,0	0,2	0,2	0,5
Avvikelse nämnder	-22,0	-28,3	-10,4	-6,2	-10,9

Känslighetsanalys			
(Mkr)	2003	2004	2005
Skatteförändring, 1 kr	33,1	34,0	35,4
Löneökning, 1 %	7,8	7,9	7,9
Prisförändring varor och tjänster och tjänster 1 %	4,8	4,2	4,4
Ränteförändring 1%, långsiktiga lån	2,4	1,8	1,3
Lösen av borgen, 10 %	13,0	12,8	13,1

avskrivningar och finansiering, men inklusive medtagna över- respektive underskott från tidigare år. I utfallet per helår visar nämnderna ett underskott på 10,9 mkr. Den nämnd som avviker väsentligt från september-prognosen är barn- och skolnämnden. Barn- och skolnämnden lämnade en extra budgetuppföljning per sista november som behandlades i kommunstyrelsens utskott 1 den 20 december, med anledning av ett byte av förvaltningsledning. Uppföljningen visar att underskottet inom nämndens ansvarsområde kommer att uppgå till 20,3 mkr.

Det finns ett antal olika förklaringar till detta bland annat att verksamhet har bedrivits utan att varit budgeterade, felperiodiseringar i bokslut 2004 samt felaktig budgetering. Nämnden har av kommunfullmäktige beviljats tilläggsanslag två gånger på totalt 5,9 mkr, 2,1 mkr för utökning inom barnomsorgen samt 3,8 mkr för språkstöd i undervisningen av flyktingar.

Kommunstyrelsen övertog ansvaret för de frivilliga skolformerna efter det att utbildningsnämnden inte beviljades ansvarsfrihet för 2004. Efter övertagandet har det framkommit att verksamheten som bedrivits inte ryms inom den budgetram som kommunfullmäktige har tilldelat nämnden. Dessutom övertogs verksamheter från barn- och skolnämnden som inte varit budgeterad fullt ut. Kommunstyrelsen beviljades ett tilläggsanslag för 2006 på 8,1 mkr, redan 2005, eftersom verksamheter som övertagits från andra nämnder inte varit budgeterade fullt ut samt att intäkter varit upptagna i budgeten utan att någon förankring i verkligheten. Dessutom kommer ytterligare anslag att behöva tillskjutas i samband med revidering av budget 2006.

Med anledning av barn- och skolnämnden samt kommunstyrelsens frivilliga skolformers utfall för 2005 har det beslutats att en revidering av budgetramarna för 2006 måste göras. Hela skolområdets budgetanslag ser utifrån 2005 års utfall att vara för litet i relation till den verksamhet som kommer att bedrivas under 2006. Långsiktigt måste verksamheten anpassas till de tilldelade budgetramarna.

Internkontroll

För att KS ska ta sitt uppsiktsansvar fullt ut bör den interna kontrollen inom kommunen förbättras och kommunstyrelsen föreslås att under 2006 göra vissa kommunövergripande interna kontroller utöver den interna kontrollen som respektive nämnd ansvarar för. Som komplement bör kommunstyrelsen ges en möjlighet till ökad styrning genom en ny styrningspolicy.

Känslighetsanalys

Kommunen påverkas av händelser utanför dess kontroll. Ett sätt för att visa och göra det tydligt hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella situation är att upprätta en känslighetsanalys. Tabellen nedan visar hur ett antal faktorer påverkar kommunens finansiella resultat. En skattehöjning/sänkning med 1 kr 2005 skulle innebära en resultatpåverkan på 35 mkr. I tabellen framgår också att en procents löneökning innebär en kostnad för kommunen på 7,9 mkr. Vidare visas att en procents ökning av bruttokostnaderna medför en resultatpåverkan på 4,4 mkr. Ränteförändring påverkar också kommunens finansiella situation, en ökning med en procent innebär 1,3 mkr på lång sikt. Att lösa tio procent av lån som kommunen borgat för innebär en kostnad på 12,8 mkr.

God ekonomisk hushållning verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har inte för verksamhetsåret 2005 satt några verksamhetsmål utifrån God ekonomisk hushållning som går att utvärdera eller kvantifiera. De verksamhetsmål som finns är av beskrivande karaktär och går därmed inte att utvärdera på ett oberoende sätt. Genom att ändringarna i kommunallagen om verksamhetsmål utifrån God ekonomisk hushållning trädde i kraft i december 2004 och Härnösands kommun antog sin budget för 2005 i juni 2004, är inte kommunallagens krav på verksamhetsmål tillämplig för verksamhetsåret 2005.

God ekonomisk hushållning, finansiella mål

Härnösands kommun når upp till de finansiella målen som är satta i

balanspaketet för nettokostnadernas andel av skatteintäkter exklusive finansnetto som skall vara max 100% och som i bokslutet uppgår till 96%. För soliditeten finns inget specifikt mål antaget i budget 2005 utan de tar sikte på 2010. I budget 2006 finns ett nedbrutet mål även för soliditeten även för 2005 som är på -13%, vilket uppnås eftersom soliditeten uppgår till -9% 2005.

SAMMANFATTANDE KOMMENTARER

Härnösands kommun har efter ett antal år med negativa resultat vänt och utfallet för 2005 är positivt. Kommunen har under året minskat sin låneskuld och amorterat 44 mkr. Investeringsvolymen har under perioden 2003-2005 minskat, vilket inneburit att investeringar skjuts på framtiden. Genom balanspaketet för 2005/2010 som kommunfullmäktige har tagit har de politiska förutsättningarna för att Härnösands kommun ska stå bättre rustad lagts. Det stora befarade överskridandet för barn- och skolnämnden 2006 utgör dock ett problem mot den ekonomiska återhämtning som behöver göras för de tidigare årens stora underskott i resultaten.

PERSONAL KOMMUNEN

Personalförsörjning

Antalet tillsvidareanställda uppgår per 31 december 2005 till 1973 varav 1541 kvinnor och 432 män. Av antalet anställda är 78 % kvinnor. Antalet tillsvidareanställda har under 2005 minskat med 52 personer, vilket motsvarar 2,6 % sedan december 2004. Personalminskningen är bland annat ett resultat av de omorganisationer som har skett i Härnösands kommun. Räddningstjänstens personal som tidigare var anställd i kommunen ingår sedan årsskiftet i Räddningstjänstförbundet Höga Kusten Ådalen. Totalt 65 tillsvidareanställda brandmän varav 40 från deltidskåren avgick vid årsskiftet.

Såväl visstidsanställda som timanställda är i antal lika som i december 2004. Antalet timanställda är ett genomsnitt av de personer som erhållit timlön under året. Lönekostnaderna utgör en stor del av kommunens totala kostnad. Under 2005 uppgår andelen lönekostnad till 56%, 717,5 mkr i förhållande till 1 276 mkr.

Antal årsarbetare per nämnd

För att ge en tydlig bild av resursanvändningen i Härnösands kommun visas i tabellen antalet årsarbetare per nämnd. Årsarbetare definieras som ackumulerade arbetade timmar dividerat med en schabloniserad årsarbetstid på 1 700 timmar. Den vänstra kolumnen under respektive

år visar årsarbetare för tillsvidareanställda medan den högra tar hänsyn till all arbetad tid oavsett anställningsform.

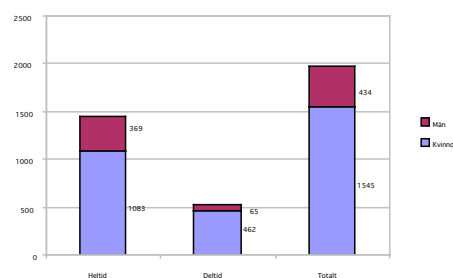
Antalet årsarbetare har totalt sett minskat de två senaste åren. Från 2 054 årsarbetare under år 2004 jämfört med 1 990 årsarbetare under år 2005, vilket motsvarar 3,1%. Den största minskningen under år 2005 har skett inom kommunstyrelsen där bildandet av räddningstjänstförbundet skett. Inom barn- och skolnämnden har antalet årsarbetare ökat något medan det skett en stor minskning inom utbildningsutskottet och vård- och omsorgsnämnden.

Antalet tillsvidareanställda per nämnd

Sett till antalet tillsvidareanställda syns en minskning i utbildningsutskottet och vård- och omsorgsnämnden. I redovisningen av tillsvidareanställda per nämnd framgår att kommunstyrelsen står för den största minskningen, detta på grund av omorganisationen. Antal tillsvidareanställda uppdelat per nämnd är 1 977 (jämför med 1 973 i tabellen antal anställda per anställningsform). Detta beror på att samma person kan ha tillsvidareanställning i mer än en nämnd.

Förhållandet mellan heltids- och deltidsanställda ser likartad ut jämfört med under år 2004. Av totalt antal anställda har 73 % en sysselsättningsgrad på 100 procent. 70 % av kvinnorna och 85 % av männen arbetar heltid.

Diagram: Fördelning heltids- och deltidsanställda för tillsvidareanställd, antal, 2005

Det är heller ingen skillnad jämfört med föregående år vid mätning av medelssysselsättningsgraden. För tillsvidareanställda uppgår den till 94 %. För kvinnor är sysselsättningsgraden 93 % och för män 97 %.

Personalminskningar i kombination med få nyrekryteringar medför att antalet tillsvidareanställda i åldersgrupperna 20-29, 30-39 och 40-49 minskar, medan antalet ökar i de äldre åldersgrupperna. Under år 2005 har det skett en minskning i den äldsta åldersgruppen, 60 år och uppåt och en liten ökning i den lägsta åldersgruppen 20-29 år.

Åldersförändringen märks även vid mätning av tillsvidareanställdas medelålder, vilken uppgår till 48,7. Medelåldern har ökat jämfört med föregående år med 0,5 år. Männen har lite högre medelålder än kvinnorna. För kvinnorna är medelåldern 48,6 och för männen 49,0.

Det kan tyckas paradoxalt att i tider av personalminskning skriva om kommande pensioneringar som

	Antal anställda per anställningsform					
	2003		2004		2005	
	Antal	Män	Antal	Män	Antal	Män
Tillsvidareanst.	2 065	22 %	2 025	22 %	1 973	22 %
Visstidsanst.	300	33 %	231	29 %	251	25 %
Timanst.	462	28 %	515	27 %	510	27 %
Totalt	2 827	24 %	2 771	24 %	2 734	23 %

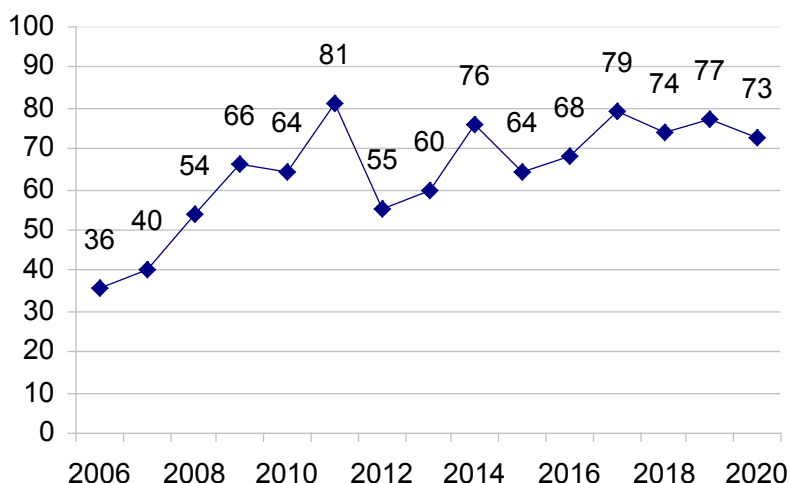
Lönekostnader 2005	
(mkr)	2005
Löner	524,6
Lagstadg arbetsgivaravgift	170,0
Avtalsförsäkringar	14,0
Sjuklönekostnad	6,4
Särsk sjukförs avgift	2,5
Totalt	717,5

	Antal årsarbetare per nämnd					
	(Antal)	2003		2004		2005
	Tillsv.	Totalt	Tillsv.	Totalt	Tillsv.	Totalt
Kommunstyrelsen	140	186	141	174	109	137
Stadsbyggnadsnämnden	22	23	23	23	19	20
Fritid-, kultur-, och ungdomsnämnden	46	57	51	59	51	59
Barn- och skolnämnden	543	678	565	676	573	679
Utbildningsutskottet	124	157	121	150	114	137
Vård- och omsorgsnämnden	598	900	589	874	567	859
Individ- och familjeomsorgsnämnden	60	92	62	89	59	91
Miljönämnden	6	10	6	9	7	8
Totalt	1 539	2 103	1 558	2 054	1 499	1 990

något negativt. Men faktum är, som tidigare nämnts, att när 40-talisterna går i pension finns risk att organisationen tappar mycket av den kunskap och kompetens som förvärvat under många år. För att motverka detta bortfall pågår ett arbete med att ta fram en långsiktig strategi för kommunens personalförsörjning. En svårighet när det gäller att bedöma framtidens behov av kompetens är den rörliga pensionsåldern mellan 61 och 67 år. En annan osäkerhetsfaktor är nivån på efterfrågad service och tjänster av kommunens innevånare, ex inom barn- och skolnämnden, kan personalförsörjningen bero på antal födda och inflyttade.

Under år 2005 har 30 av de tillsvidareanställda gått i pension. I prognosen för pensionsavgångar nedan framgår att under kommande tioårsperiod kommer 596 av de 1 973 tillsvidareanställda att bli 65 år, vilket innebär 30 % av de tillsvidareanställda 2005-12-31. Beräkningarna är gjorda utifrån en pensionsålder på 65 år. Andelen pensionsavgångar i förhållande till antalet tillsvidareanställda under kommande 10-årsperiod uppgår till 24 % för socialnämnden och för barn- och utbildningsnämnden är andelen 34%. Störst andel finner vi inom stadsbyggnadsnämnden, 57 %.

Diagram: Antal beräknade pensionsavgångar 2006-2020

Arbetsmiljö

De personalpolitiska riktlinjerna för förebyggande arbetsmiljöåtgärder i Härnösands kommun 2003-2007 ligger fast och målsättningen är att sjukfrånvaron ska minska med 30 % mellan åren 2003-2004 och med 50 % de därpå kommande åren. Resultatet nedan visar att målet med minskad sjukfrånvaro inte har uppnåtts, men att det under året skett en varaktig minskning av sjukfrånvaron som kan visa på en positiv trend.

För att målet med den minskade sjukfrånvaron ska nås fodras ett målinriktat arbete och god samverkan mellan berörda samhällsfunktioner. I Härnösands kommun görs många olika insatser för en bättre

arbetsmiljö inom samtliga nämnder, exempelvis upprättande av hälso profiler av de anställda inom vissa nämnder. Genom erfarenhetsutbyte sprids goda exempel på ”friska arbetsplatser”, det vill säga arbetsplatser med låg sjukfrånvaro. Inom Vård och omsorgsnämnden använder man sig av verksamhetsanpassat önskescheman där personalens önskan om arbetstider lättare kan tillgodoses. Från och med 2005 finns även möjlighet att byta löneökning mot arbetstidsförkortning.

Ett mer systematiskt arbete med arbetsmiljö sker genom att det är en återkommande punkt vid möten och sammankomster. Chefer och arbetsledare har under året getts vägledning för ett aktivt arbete med

Antal tillsvidareanställda per nämnd			
(Antal)	2003	2004	2005
Kommunstyrelsen	163	163	129
Stadsbyggnadsnämnden	24	23	20
Fritid-, kultur-, och ungdoms-nämnden	56	57	57
Barn- och skolnämnden	720	728	725
Utbildningsutskottet	146	140	129
Vård- och omsorgsnämnden	879	843	838
Individ- och familjeomsorgs-nämnden	69	70	71
Miljönämnden	8	8	8
Totalt	2 065	2 032	1977

Åldersfördelning för tillsvidareanställda			
(Procent)	2003	2004	2005
20-29	5,5 %	4,5 %	5,2 %
30-39	19,9 %	19,0 %	19,6 %
40-49	26,0 %	25,4 %	25,8 %
50-59	35,3 %	35,5 %	35,4 %
60-	13,3 %	15,6 %	14,0 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Pensionsavgångar		
	Antal pensionsavgångar	Procent av antalet tillsvidareanställda 2005-12-31
2006-2010	260	13 %
2006-2015	596	30 %
2006-2020	966	49 %

förebyggande insatser och tidig rehabilitering. Projektet "Tidig rehab" startar i januari 2006 i samarbete med företagshälsovården. Syftet är att fånga upp sjukfallen så tidigt som möjligt för att i möjligaste mån förhindra långtidssjukskrivningar. Ett antal arbetsplatser inom skol- och socialnämnden deltar.

Från och med 2003 ska följande sju mått för minskad sjukfrånvaro redovisas i årsredovisningen. I mätningen framkommer även här att sjukfrånvaron har minskat totalt sett under året men ingen skillnad kan skönjas utifrån åldersfördelning. Föregående års siffra visas i parantes.

Total sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid är 9,77 (10,4) %. **Sjukfrånvaro 60 dagar** eller mer i förhållande till total sjukfrånvaro är 79,3 (82,0) %.

Summa sjukfrånvaro för kvinnor av sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor är 11,2 (12,4) %.

Summa sjukfrånvaro för män av sammanlagd ordinarie arbetstid för män är 5,5 (4,8) %.

Summa sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år eller yngre av sammanlagd ordinarie arbetstid är 4,2 (4,8) %.

Summa sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år av sammanlagd ordinarie arbetstid är 8,8 (10,4) %.

Summa sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år och äldre av sammanlagd ordinarie arbetstid är 11,9 (11,9) %.

Kompetensutveckling

Att bedriva kompetensutveckling är ett sätt för kommunen att stärka medarbetare i såväl generella som yrkesspecifika frågor. Ledarskapet är av stor betydelse för verksamheten där kommunstyrelsen ansvarar och utför stödjande insatser för den kommunövergripande kompetensutvecklingen vars syfte är att stödja ledarrollen i personal, ekonomi- och arbetsmiljöfrågor.

Omvärldens ökade kunskap på god service samt en större konkurrens om arbetskraften gör att det blir allt viktigare att satsa på utveckling. Inom bland annat stadsbyggnads-

nämnden står man inför en stor utmaning gällande stora projekt inom infrastrukturen som ställer krav på ökad kompetens.

Gemensam satsning för grundskolan och förskolan är MOK (Mål och kravnivåer inom grundskola och förskola). Syftet är att beskriva och förtydliga de mål och kravnivåer som gäller för att uppnå grundskolans kunskapsmål. Kompetenskravet inom nämnderna har förskjutits något till ett behov av att anställa mer utifrån krav på högskole-/universitets-, och spetskompetens inom vissa delar av verksamheten.

Vårdsektorn har kunnat genomföra utbildningsinsatser som omfattar i så gott som all omvårdnadspersonal. Under året har projektet Gränsöverskridande stroke- och rehabiliterings- utbildning för ca 300 omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen genomförts. Gemensam dialogutbildning för ledningsgrupp, enhetschefer och arbetsplatsombud har genomförts.

Inom individ- och familjeomsorgsnämnden har under året utbildning inom BBIC, "Barns behov i centrum" skett. BBIC är en utredningsmetod kring barn som far illa och den metod som socialstyrelsen kvalitetssäkrat. Vidare har teamutvecklingsinsatser skett på flera enheter och personalen har under året haft möjlighet till kontinuerlig handledning.

Sammanfattande kommentarer av kommunens personalredovisning

Härnösands kommun har under året minskat tillsvidareanställd personal, vilket bland annat är ett resultat av de omorganisationer och rationaliseringar som pågått under året. Även sett till antalet årsarbetare har bemanningen minskat. En minskning av sjukfrånvaron har skett under året som visas i samtliga mätningar som kan i förlängning vara en början på en positiv trend.

FINANSIELL BESKRIVNING AV KONCERNEN

Kommunkoncernens verksamhet Huvuddelen av de hårda verksamheterna såsom fastighets-, vatten- och avlopps- samt gatu-verksamhet bedrivs i bolagsform i de två helägda kommunala koncernerna AB Härnösandshus samt Härnösand Energi och Miljö AB, HEMAB. De mjuka verksamheterna såsom skola, vård och omsorg finns framförallt i kommunen. I den sammanställda redovisningen ingår stiftelsen Länsmuseum i Västernorrland med 30 % med anledning av det finansieringslöfte som finns upprättat mellan Härnösands kommun och Landstinget Västernorrland. Vidare äger kommunen 49 % av Härnösands näringsliv AB, 33 % av Kommunbränsle i Ådalen AB, 100% av Invest i Härnösand AB, Midlanda Centrum 33%, samt Räddningstjänsten Höga Kusten Ådalen 33%

Årets resultat			
(Mkr)	2003	2004	2005
Före extraordinära poster, mkr	-2,1	18,8	54,3
Efter extraordinära poster, mkr	-5,2	14,5	49,3

Resultat och kapacitet

Koncernen visar ett överskott med 49,1 mkr. Före elimineringar och konsolidering uppvisar bolagen följande resultat; Härnösands Energi och Miljö AB 15,0 (14,1) mkr, AB Härnösandshus 0,2 (0,1) mkr, Länsmuseumet i Västernorrland 0 (-0,5) mkr. Invest i Härnösand AB samt Härnösands Näringsliv AB resultat uppgår till 0 mkr.

Resultat & avkastning på eget kapital i respektive helägt bolag i koncernen			
	2003	2004	2005
AB Härnösandshus, mkr	1,0	0,1	0,2
AB Härnösandshus, % av eget kapital	0,0 %	0,0 %	0,0 %
HEMAB, mkr	12,0	14,1	15,0
HEMAB, % av eget kapital	12,0 %	13,4 %	14,2 %

AB Härnösandshus har under jämförelseperioden legat nära ett nollresultat. Resultatet har under perioden förbättrats för Härnösands Energi och Miljö AB, och uppgick 2005 till 15,0 (14,1) mkr.

Förändring av intäkter och kostnader i koncernen			
(Procent)	2003	2004	2005
Intäkter	7,5 %	-5,9 %	-3,2 %
Kostnader	7,0 %	-3,1 %	1,9 %

Förändringarna av verksamhetens intäkter och kostnader visar att intäkterna 2005 minskar medan kostnaderna ökar. En förklaring till detta är att bidrag från staten har omreglerats till statsbidrag och redovisas under generella statsbidrag.

Investeringar			
	2003	2004	2005
Nettoinvesteringar, mkr	111	93	112
Avskrivningar, mkr	82	89	87
Nettoinv./avskrivning, %	135 %	104 %	129 %
Självfinansieringsgraden av årets investeringar, %	69 %	112 %	122 %

Investeringarna har under jämförelseperioden minskat, samtidigt som koncernen försöker anpassa sig till god redovisningssed vad det gäller avskrivningstider. Årets investeringar, 112 mkr, motsvarar 129 % av avskrivningar. Självfinansieringsgraden av årets investeringar ligger på 122 %, vilket innebär att årets resultat (exklusive avskrivningar) bär kostnaden för investeringen.

Huvuddelen av investeringarna ligger i de två helägda bolagen. AB Härnösandshus innehar fastigheter medan HEMAB:s anläggningstillgångar främst består av el, vatten, fiber- och fjärrvärmeanläggningar. Kommunen har främst gator och hamn. Koncernens långsiktiga betalningsberedskap, soliditeten, uppgår 2005 till 1%. Det låga talet beror på tidigare års stora negativa resultat. Koncernens egna kapital uppgår till 14,3 mkr.

Soliditet			
(Procent)	2003	2004	2005
Soliditet	-2 %	-2 %	1 %

Risk och kontroll

Låneskulden i koncernen har minskat mellan 2004 och 2005 och uppgår till 1 346 mkr 2005. Minskningen beror till största del på att kommunen amorterat 44 mkr. AB Härnösandshus står för 85 % av den totala låneskulden. Det finns ingen gemensam policy i koncernen för upplåning. I ägardirektiven för Härnösand Energi och miljö AB framgår att bolaget skall följa kommunen finanspolicy samt ett förbud mot att pantsätta tillgångar för att ta upp lån. Nya ägardirektiv för AB Härnösandshus håller på att tas fram i en process med bolaget.

Under 2005 har också borgenstak införts i de helägda kommunala koncernerna samt Härnösands Folkhögskola.

Den höga skuldsättningen gör koncernen känslig för förändringar på finansmarknaden. En mycket viktig faktor i detta fall är givetvis räntekostnaderna på gamla lån, men också möjligheten till att skaffa nya medel till bra ränta. Kommunfullmäktige har, i balanspaketet, antagit ett mål att de långsiktiga skulderna ska minskas till 1 200 mkr 2010.

Låneskuld			
	2003	2004	2005
Låneskuld, mkr	1 470	1 399	1 346
Andel lån som förfallet till betalning, %			
- inom ett år	21 %	28 %	17 %
- inom 5 år	64 %	57 %	67 %
- längre än 5 år	15 %	15 %	10 %

Likviditet			
	2003	2004	2005
Balanslikviditet, %	76 %	66 %	66 %
Rörelsekapital, mkr	-82	-106	-134
Anläggningskapital, mkr	33	70	148

Totalt uppgår kassa och bank till 129 mkr i koncernen, vilket är en ökning med 31 mkr sedan föregående år. Balanslikviditeten i koncernen uppgår till 66 %. Rörelsekapitalet har under perioden försämrats, vilket beror på att de korta skulderna ökat mer än omsättningstillgångarna. Anläggningskapitalet har under jämförelseperioden ökat, främst beroende på minskade långfristiga skulder.

Genom att kommunen under 2005 övergått till fullkonsolideringsmodellen av pensioner ligger nu hela pensionsåtagandet för koncernen i balansräkningen. Huvuddelen 608 mkr ligger i kommunen och återstående 25 mkr står HEMAB för den största delen. Jämfört med 2004 har de totala beloppen för pensionsskulden ökat med 6 mkr, vilket motsvarar en ökning på nära 1 %.

Pensionsåtaganden			
(Mkr, inkl. löneskatt)	2003	2004	2005
Pensionsåtagande	608	627	633
Totalt pensionsåtaganden	608	627	633

Känslighetsanalys			
(Mkr)	2003	2004	2005
Intäktsförändring, I % I	6,0	6,2	6,0
Löneökning, I %	8,5	8,5	8,5
Prisförändring varor och tjänster I %	14,1	14,0	14,1
Ränteförändring I %	14,7	14,0	13,4

I) För kommunen har förändring i verksamhetens intäkter beräknats.

Ovan visas hur olika intäkt- och kostnadsförändringar påverkar koncernen ekonomiskt. En intäktsförändring med en procentenhet ger +/- 6,0 mkr. En löneökning på en procent ger en kostnadsökning på 8,5 mkr. En stor del lån i koncernen innebär en risk i att räntorna höjs. En procents förändring på långsiktiga lån ger +/- 13,4 mkr, vilket är en minskning jämfört med 2004.

Sammanfattning finansiell beskrivning av koncernen

Koncernens resultat 2005 är bättre än tidigare år. Investeringarna är stora i de kommunala koncernerna. Rent allmänt i koncernen orkar inte resultatet att bära de investeringar som har gjorts, utan skuldsättningen har ökat de senaste åren med undantag från i år. Det måste till en ordentlig resultatförbättring i koncernen för att klara investeringarna i framtiden då koncernen står inför en stor investeringsfas. Soliditeten förbättras i och med ett positivt resultat, dock inte i önskvärd utsträckning, då pensionsskulden ökar.

PERSONAL KONCERNEN

Personalförsörjning

Antalet anställda i koncernen uppgår till totalt 3 090, en ökning med 1%. Andelen tillsvidareanställda har ökat med 32 personer. Av de tillsvidareanställda utgör 29 % män och 71 % kvinnor. Andelen män har ökat med 2 procentenheter sedan årsskiftet 2004. Medelssysselsättningsgraden för tillsvidareanställda i koncernen uppgår till 94 % varav 93 % av kvinnorna och 97 % av männen arbetar heltid.

Trenden under år 2003 och 2004 har visat på en minskning av andelen tillsvidareanställda i de yngre åldersklasserna och en ökning i de äldre. Under år 2005 har denna trend stagnerat något och visar att i åldersintervallet 20-29 har andelen ökat något och en liten minskning visas i åldersklassen 60 år eller äldre. Medelåldern är lika som under år 2004 och uppgår nu till 48 år att jämföra med år 2003 då medelåldern var 46 år. Bolagen lika som kommunen står inför stora pensionsavgångar. Inom en femårsperiod kommer 15 % av personalstyrkan hos HEMAB att gå i pension. Det befaras dock inte ge några större problem med personalförsörjningen inom bolagen. Via rationaliseringar, bättre rutiner och kompetenshöjande åtgärder kommer en del av kompetensbortfallet att begränsas.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet har hög prioritet inom hela koncernen. Utveckling har skett när det gäller arbete med friskvård och hälsoprofilsbedömning. Bland annat genomförs hälsoprofilsbedömningar och förmånliga träningsmöjligheter ges.

I redovisningen nedan visas sjukfrånvaro för samtliga anställda i koncernen. Föregående års siffra är i parentes.

Total sjukfrånvaro av sammanlagd ordinarie arbetstid är 10,4 (10,7) %.
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i förhållande till total sjukfrånvaro är 76,4 (76,8) %.

Summa sjukfrånvaro för kvinnor av sammanlagd ordinarie arbetstid för kvinnor är 11,8 (12,3) %.

Summa sjukfrånvaro för män av sammanlagd ordinarie arbetstid för män är 7,7 (5,0) %.

Summa sjukfrånvaro i åldersgruppen 29 år eller yngre av sammanlagd ordinarie arbetstid är 4,0 (4,7) %.

Summa sjukfrånvaro i åldersgruppen 30-49 år av sammanlagd ordinarie arbetstid är 9,5 (9,9) %.

Summa sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år och äldre av sammanlagd ordinarie arbetstid är 12,8 (11,8) %.

Antal anställda per anställningsform

	2003		2004		2005	
	Antal	Män	Antal	Män	Antal	Män
Tillsvidareanställda.	2 263	27 %	2 257	27 %	2 289	29 %
Visstidsanställda.	314	34 %	262	31 %	265	33 %
Timans.	468	28 %	539	27 %	536	30 %
Totalt	3 045	28 %	3 058	22 %	3 090	29 %

Åldersfördelning för tillsvidareanställda

(Procent)	2003	2004	2005
20-29	5,5 %	4,5 %	5,1 %
30-39	19,9 %	19,0 %	19,4 %
40-49	25,8 %	25,2 %	25,6 %
50-59	35,5 %	35,9 %	35,8 %
60-	13,3 %	15,4 %	14,1 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Kompetensutveckling

För att ge kunderna bra service med god kvalitet är medarbetarnas kompetensutveckling en viktig strategi för hela koncernen. Genom bland annat genomgång av utbildningspolicy samt utbildningsinventering vid medarbetarsamtal bibehålls högre kompetensnivå. Utbildningar har skett under året i exempelvis arbetsmiljö, miljö, kvalitet, brandskyddsarbete.

Sammanfattning av koncernens personalredovisning

Koncernen uppvisar en viss ökning av antalet tillsvidareanställda.

Åldersfördelningen bland tillsvidareanställda visar på samma resultat som i kommunen, att andelen yngre tillsvidare-anställda under år 2005 ökar medan andelen minskar i de äldre åldersgrupperna. Sjukfrånvaron minskar och arbetsmiljöarbetet inom koncernen fortsätter.

MILJÖ

Härnösand ekokommun

Härnösands kommun är från och med 2005-01-01 medlem i föreningen Sveriges ekokommuner (SEKOM). I det regionala miljömålsarbetet har länsstyrelsen lanserat Västernorrland som ett Ekolän. Bland annat innebär det att länets samtliga kommuner är medlem i SEKOM. En årlig redovisning ska lämnas som ska visa utvecklingen utifrån de nyckeltal, som tagits fram av föreningen. Diskussioner om ett länsamarbete har påbörjats där kommunerna enas om att arbeta med vissa gemensamma "Västernorrlandsfrågor".

Miljömålsprogram för Härnösands kommun

Härnösands kommun har genom kommunstyrelsen beslutat att upprätta lokala miljömål. En miljöanalys togs fram under 2004-05. Utifrån den har ett förslag till miljömålsprogram med fem profilområden tagits fram. Förslaget sändes på remiss i januari 2006 till 60 instanser. Förslaget kommer att behandlas av kommunfullmäktige i juni 2006.

Härnösands kommun ska utifrån profilområden och miljömål medverka i framtagandet av delmål och handlingsprogram. Nyckeltal kommer att tas fram för att mäta hur miljötilståndet förändras och om arbetet med miljömålen ger någon effekt. Detta arbete kommer att startas upp under 2006.

Lokal agenda 21

Kommunens arbete med Agenda 21 leds av kommunstyrelsen genom kommunledningskontoret. Agenda 21 's huvudinriktning har under 2005 varit demokratifrågor och även

tagit initiativ till en frågepanel på kommunens hemsida där allmänheten kan ställa frågor direkt till kommunens ledande politiker och få snabba svar. Under 2005 har Agenda 21 gruppen arbetat med att utifrån det nationella folkhälsoprogrammet ta fram några folkhälsområden som Härnösand ska arbeta med.

Dessa områden är övervikt/fetma, psykisk ohälsa samt hälsofrämjande arbetsplatser. Under 2005 har Agenda 21 arrangerat två seminarier. Den 19 april - en öppen debatt "Hur ska vi använda dina skattepengar". Här bjöds skolungdomar in. Den 31 oktober - ett seminarium om äldreomsorg idag och i framtiden "Rollen som anhörig" och "Plusboende - ett alternativ".

Skrotbilsinsamling

Stiftelsen Håll Sverige Rent lanserade under våren 2005 en ny skrotbils-kampanj. Denna kampanj inkluderar även insamling av lantbruksskrot. Kampanjen pågår även under 2006.

Naturvård och sjöar

Förurning av sjöar och vattendrag är ett allvarligt miljöproblem. För att motverka förurning av sjöar har kalkning bedrivits i kommunal regi sedan 80-talet. Under 2005 kalkades 49 av kommunens 220 sjöar med 1500 ton kalk. Våtmarker har kalkats med 1 ton. Kostnaden för kalkning täcks till största del med statsbidrag. Miljökontoret beräknar hur mycket kalk som ska spridas, gör spridningskontroll, följer upp resultatet samt har ekonomiansvaret. En förbättring har skett av biologin i kalkade sjöar och vattendrag. Stadsbyggnadskontoret har påbörjat arbetat med att ta fram ett naturvårdsprogram.

Kommunen har medverkat i följande projekt

Länsprojektet "God Livsmedelskvalité i Västernorrland" som syftar till att hjälpa restauranger att upprätta kontrollprogram för en säkrare livsmedelshandling, fortsätter 2006.

Riksprojektet "Centralt producerad mat".

"Höga ljudnivåer från musik"

Ljudnivåer kontrollerades på diskotek och i träningslokaler. Detta är ett nationellt projekt.

Egenkontrollprojektet. Det länsomfattande informationsprojektet som jobbar mot företag med miljö och risker, fortsätter 2006.

Boverkets informationskampanj för att mäta och spåra förhöjda radonhalter i bostadshus, kampanjen fortsätter under 2006.

Socialstyrelsens tillsynsprojekt angående radon i skolor och förskolor som fortsätter under 2006.

Mätning av cesiumhalten/bequrellhalten i vilt, fisk och bär. Miljökontoret har mätt bequrellhalten i 230 älgprover varav 54 prover överskred riktvärdet på 1500 Bq/kg, vilket var fler överskridanden än 2004

Energirådgivning

Kommunen har en energirådgivare anställd på heltid. Syftet med energirådgivningen är att hjälpa, vägleda och uppmuntra kommuninnevärdarna att förändra sina "energivanor" och minska energiförbrukningen. Energirådgivningen har märkt en ökad besöksfrekvens under 2005. Den årliga energimässan, som arrangerades på Sambiblioteket av Energirådgivaren, besöktes av 600 personer. 350 personer har kontaktat energirådgivaren per telefon eller mail. Energirådgivaren har deltagit i ett utbildningsprojekt för energikartläggning av SMF-företag i länet samt nationellt pelletsvärmeprojekt. Energirådgivaren påbörjade arbetet som projektledare med att arbeta fram en ny energiplan för kommunen.

Luftkvalité

Härnösand var en av de första kommunerna som systematiskt började mäta luftkvalitén i slutet av 60-talet. Luftkvalitén har förbättrats betydligt under de senaste 20 åren. Det kan förklaras av utbyggt fjärrvärmenät, minskad förbränning av olja, ökad användning av biobränslen och värmepumpar, trafikplanering i centrum och teknikförbättringar i fordon. De största källorna till luftföroreningar kommer från trafiken, energiproduktion och industrin. Den

småskaliga vedeldningen i äldre pannor är ett problem inom vissa bostadsområden.

Luftkvalitén har mätts vid korsningen E4/ Storgatan och Stadshuset och uppmätta värden låg under gällande gränsvärde för kvävedioxid, bensen och partiklar (PM10).

Planer

Området Torsvik är under planläggning och avses komma att bebyggas de närmaste åren. Bland miljöfrågorna kan nämnas förorenad mark, dagvattenhanteringen och buller från trafiken.

Skolornas miljöarbete

Skolorna arbetar kontinuerligt med miljöfrågor. Inom flera skolämnen sker koppling till miljöfrågor som delmoment. Hälledals skolområde har en kompostanläggning med ALE-trumma. Hantering av farliga kemikalier sker enligt gällande bestämmelser, vilket kontrolleras i samband med skyddsronder tillika allergironder. Gerestaskolan certifierades 2003 som miljöskola. Skolverket har under 2005 reviderat tidigare certifiering och den och ny certifiering "Skola för hållbar utveckling" har en delvis ny inriktning med tonvikten på hållbart arbete med medvetenhet om sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter.

FKU –förvaltningens arbete med miljöfrågor

På Höglättens anläggning har förbättringar och effektiviseringar genomförts för att minska energianvändningen.

I simhallen har ventilationssystemet rengjorts och trimmats för en bättre inomhusmiljö för brukare och personal en effektivare värmepump har installerats. Nya duschar har installerats för att minska vattenförbrukningen. Biblioteket har förbättrat sortering av avfall. Samtliga förvaltningar arbetar kontinuerligt med att förbättra omhändertagandet av avfall.

Framtiden

Några exempel på aktuella större

arbetsuppgifter inom miljöområdet. Arbetet fortsätter med att ta fram lokala miljömål som under 2006 ska redovisa ett miljömålsprogram och därefter i ett handlingsprogram. Insamlingen av skrotbilar och lantbruksskrot fortsätter.

Ådalsbanans byggskede innebär att många miljöfrågor uppstår t ex. planfri korsning på Kronholmen, bygget av tunnlar, omhändertagande av jord och bergmassor, dricksvattenfrågor, risk för grumling etc. Hemabs återvinningscentral ska tillståndsprövas av länsstyrelsen och miljönämnden är remissinstans.

En ny livsmedelslag ställer högre krav egenkontrollprogram inom livsmedelsbranschen vilket innebär en omfattande arbetsinsats även för miljökontoret i tillsynsarbetet.

En ny energiplan ska tas fram under 2006. En naturvårdplan planeras tas fram under 2006.

Kommunens Agenda-21 – grupp kommer under 2006 att revidera nuvarande folkhälsoprogram från 1998

FRAMTID OCH UTVECKLING

Härnösands kommun har antagit en modell, Härnösand 2015, som utgår från fyra olika områden där vi ska utvecklas. De fyra olika områdena är vision 2015, balanspaketet 2005/2010, investeringar samt regionsamverkan. Helheten utgörs av samtliga fyra delar, vilka är helt beroende av varandra.

Vision 2015

Vision 2015 har antagits av kommunfullmäktige och visar vart Härnösand vill vara år 2015.

Hela Härnösand- en scen där alla spelar roll!

Vi trivs med vårt Härnösand och vår gemenskap. Här finns plats för samtliga - en scen där alla spelar roll! Företag, föreningar och verksamheter utvecklas i hela Härnösand och fungerar väl tillsammans.

Vi vågar!

Balanspaketet 2005/2010 tar sikte på att Härnösands kommuns ekonomi och där visionen är att "Härnösands kommun ska ha en långsiktigt hållbar ekonomi". Genom detta kan ett handlingsutrymme skapas som ger en möjlighet till att offensivt arbeta med viktiga frågor i kommunen. Det mål som är svårast att uppnå är soliditetsmålet, att Härnösands kommun skall ha en soliditet som är positiv när hänsyn är tagen för ansvarsförbindelse avseende pensioner 2010.

Investeringarna omfattar hårda kapitalsatsningar, såsom gator och vägar, men också mjuka såsom satsningar på en bra arbetsmiljö för personalen. Visionen är att det skall vara "Attraktivt att bo och verka i Härnösands kommun" med nyckelord såsom mötesplatser, kommunikation, samhällsservice, rekreation och medborgardialog samt "Attraktivt att arbeta för arbetsgivaren Härnösands kommun" med nyckelorden humanistiskt, ledarskap, organisationsmodeller, arbetsmiljö, rekrytering, kompetens-utveckling, flexibla lösningar, uppmuntra till innovationer och metodutveckling.

Regionsamverkans vision är att "Härnösands kommun skall genom strategisk regionsamverkan nå uppsatta mål effektivare". Nyckelord är väl fungerande arbetsmarknad, norrlands största marknad, attraktiv boenderegion, utbyggd järnväg, välkänd universitetsstad, internationell flygplats i regionen, bra huvudvägar, samverkan kommunala tjänster och administration, gemensam kommunal och regional planering, omvärldsbevakning och lära av andra samt skapa förutsättningar för ett expansivt näringsliv.

Hela Härnösand 2015 utgör grunden för att Härnösand skall lyckas med att vara en framgångsrik kommun.

Alla delar är lika viktiga och utgör grunden för varandra. Genom att följa Härnösand 2015 kommer vi att stå bättre rustade än omvärlden och därmed få en konkurrensfördel gentemot övriga regioner i landet.

En avgörande faktor för Härnösands utveckling är om det finns arbetstillfällen för de som vill bosätta sig i kommunen. Genom det stora satsning som nu görs av kriminalvården med byggande av en ny kriminalvårdsanstalt så kommer antalet arbetstillfällen att öka både direkt i kriminalvården men dessutom kommer också de kringtjänster som en utbyggd verksamhet kräver att generera arbetstillfällen.

Vad är vårt mål?

Kommunstyrelsens övergripande uppgift är att vara kommunens ledande politiska förvaltningsorgan, med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen samt uppföljningen av kommunens ekonomi och dess verksamheter. Utöver sedvanliga uppgifter för kommunledningskontoret ansvarar dessutom kommunstyrelsen för verksamhetsområdena hamn, kost samt arbetsmarknad.

Har vi nått vårt mål?

Arbetet med att förbättra den ekonomiska ställningen i kommunen måste intensifieras. I det balanspaket som kommunfullmäktige har antagit angående den ekonomiska utvecklingen har klara mål för den ekonomiska utvecklingen i kommunen angivits. I samband med kommunfullmäktiges nya budgetprocess från och med budget 2005 har ytterligare insatser gjorts för att förtydliga de ekonomiska målen. Kommunstyrelsen uppföljning och styrning av nämnderna kan förbättras ytterligare.

Året som gått

Kommunstyrelsen har under 2005 haft en rad utmaningar, där den första och största var övertagandet av ansvaret för de frivilliga skolformerna när inte utbildningsnämnden fick ansvarsfrihet och fortsatt förtroende. Efter övertagandet har det framkommit stora brister

i ledningen av verksamheten samt att de ekonomiska problemen som fanns vid övertagandet var mycket större än förväntat.

I december signalerade även barn- och skolnämnden att ytterligare överskridanden mot budgeten kommer att bli större än vad som tidigare framhållits i de tidigare prognoserna. Prognosen kom till kommunstyrelsens sammanträde först i januari 2006.

Utöver detta har kommunstyrelsen jobbat med ett antal utredningar om bland annat ledning och styrning i kommunen samt ny förvaltningsorganisation från och med 2007. Arbetet med detta har tagit mycket tid i anspråk. Målet är bland annat att få en kommunal organisation som blir tydligare samt lättare att styra.

IT-verksamheten har påbörjat en satsning på terminalklienter istället för PC till eleverna på skolorna. Satsningen möjliggör en säkrare och mer tillförlitlig drift av IT-miljön och ger alla elever samma verktyg. Installation av IP-telefoni har ökat markant under 2005. Det är framförallt de mindre nya kontoren som har fått ta del av denna teknik. En IT-strategi och en IT-säkerhetspolicy har blivit antagna under året.

Under 2005 har Härnösands sjukhus lagts ner innebärande bland annat att kostnaden för den förlorade sjukhuset som kund vilket medfört att intäkterna på årsbasis minskar med 4 mkr, vilket har medfört en personalminskning med 5,5 tjänster inom produktionsköket.

Ekonomiskt resultat					
Verksamhet	2004		2005		Budget
1000-tal kronor	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Avvikelse
Politisk ledning	3 369	416	3862	10	1304
Hamnen	7 702	4 675	8802	6 343	-499
Kommunled. kontor.	162 775	141 209	136 423	92 422	18 814
Arbetsmarkn.-enheten.	25 003	20 030	27 123	22 992	1 047
Kostenheten	38 086	39 332	37 354	37 081	326
Överförmyndarnämnd	2 757	3	3068	71	-537

Nyckeltal			
	2003	2004	2005
Kostenheten portioner tusental	1 320	1 335	1 311
varav sjukhus	79	60	28
Överförmyndarnämnden			
Personer	722	809	891
Förvaltare/gode män/förmyndare	702	815	942
Hamnen			
Varor tusentals ton	158	150	192
Antal anlöp	64	69	63

GULDKORN

Att medborgartidningen Härnösandsmagasinet vann Svenska Publishingpriset var verkligen roligt. Härnösandsmagasinet är en uppskattad tidning i kommunen och att den också blir utsedd som den bästa medborgartidningen i landet gör det ännu roligare. Vi hoppas och tror att tidningen ska förmedla positiva nyheter från vår kommun som stärker och entusiasmerar våra medborgare.

Ytterligare en konsekvens blir att de kommunala kunderna får betala en större del av de fasta kostnaderna.

Ekonomiskt resultat

Kommunstyrelsen uppvisar ett resultat på totalt 20,5 mkr i jämförelse med budget. Det kraftigt positiva resultatet för kommunledningskontoret beror främst av ändrad redovisningsprincip av pensioner, som från och med 2005 fullt ut har konsolideras. Effekten av detta blir en minskad kostnad på 5 mkr relativt budget för kommunstyrelsen samt överskott från övriga pensionskostnader motsvarande 11 mkr. Personalkontoret har under året haft vakanta tjänster samt i huvudsak bedrivit kompetensutveckling med interna resurser då behoven varit specifika utifrån lokal policy och avtal. Detta har medfört ett positivt utfall på 2,0 mkr. Kommunkansliet redovisar ett överskott på 2,5 mkr, vilket främst beror på överskott i kollektivtrafiken 2004 som har tillgodoräknats 2005. Kommunens tryckeri visar också en positiv avvikelse mot budget med totalt 0,5 mkr, vilket beror på ökad produktion och därmed intäkter för tryckeriet. Resterande överskott ligger på ett antal olika verksamheter. Ekonomikontoret uppvisar ett överskott på 1,3 mkr, vilket beror dels på vakanta tjänster och dels på sjukfrånvaro, vilket medfört att planerade åtgärder inte har blivit genomförda.

De ekonomiska konsekvenserna av silobranden medförde ett underskott med 0,5 mkr för hamnen eftersom kompensation inte kunde erhållas för alla åtgärder med återställning efter branden.

Arbetsmarknadsenheten uppvisar ett överskott på 1,0 mkr. Överskottet kan härledas till att statens reducering under 2005 av 2004 års statsbidrag till vuxenutbildningen blev mindre än vad som befarades vid bokslutet 2004.

Överförmyndarnämnden uppvisar ett underskott på 0,5 mkr. Underskottet beror främst på utbetalda arvoden för nämndens uppdragstagare som baseras på gällande lagreglerade basbelopp. Antalet personer som är i behov av hjälp har under året ökat och extra resurser har satts in för att klara detta

Framtid

Under 2006 planeras att öka tillgängligheten för den kommunala informationen genom att bland annat utveckla kommunens hemsida, diarium samt olika informationsmaterial. Detta tillsammans med den stora organisationsförändringen som kommer att påbörjas under 2006 och som är ett led i den nya nämndsorganisationen, som träder i kraft från och med 2007, kommer att kräva betydande arbetsinsatser.

Kommunstyrelsen har också fastslagit att kommuns styrning skall ske med hjälp av balanserad styrning och en tydligare rollfördelning mellan politiker och tjänstemän, samt mellan kommunledning och förvaltningar. Även denna uppgift kommer att kräva extra arbetsinsatser under 2006 och 2007.

Ekonomiskt resultat					
Verksamhet	2004		2005		Budget
1000-tal kronor	Kostn.	Intäkter	Kostn.	Intäkter	Avvikelse
Nämnd	510		368		248
Gymnasiet	102 371	14 758	116 397	24 367	-8 038
Kommunal vuxenutbildning	26 473	9 440	24 082	9 921	-59
Balanserat underskott					-12 461
Summa	123 354	24 198	140 847	34 288	-20 310

Nyckeltal Utbildningsutskottet			
2003	2003	2004	2005
Gymnasiet			
Elever	859	900	910
- varav från andra kommuner	120	132	130
Elever hos andra utbildare	230	238	255
Antal program	10	10	10
Antal grenar	16	16	16
KomVux			
GRUV elevantal	57	67	84
- varav heltid	20	47	72
GYVUX	365	550	896
- varav heltid	135	215	322
SFI elevantal	90	33	30
Kart- och mätteknisk påbyggnadsutb	28	26	26
Åskhöst		108	297

GULDKORN

Vi vill speciellt uppmärksamma personalen på gymnasiet som med stort engagemang deltagit i det förändringsarbete som pågår.

UTBILDNINGSNÄMNDEN/UTBILDNINGSKOTTET

Vad är vårt mål?

Skolan har som huvuduppgift att hos eleverna utveckla nya kunskaper och färdigheter och att överföra de normer och värden som ligger till grund för vår demokrati samt att i samarbete med hemmen främja deras utveckling till ansvarskännande människor och medborgare. Strävan skall vara att eleven tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö och successivt utöva ett allt större inflytande över sin utbildning och skolans verksamhet.

Utbildningen skall inriktas mot ökad elevmedverkan och ansvarstagande i planerings- och undervisningsprocessen. Fortbildning/utveckling inom detta område skall prioriteras. Undervisningen skall inriktas mot ökad internationalisering. Elevernas förstahandsval till program skall, så långt möjligt, tillgodoses inom ramen för befintliga resurser.

Har vi nått vårt mål?

Tidigare utbildningsnämnden fick inte ansvarsfrihet och fortsatt förtroende i maj. Kommunstyrelsen har övertagit ansvaret och inrättat ett utbildningsutskott. Det nya utskottet kan inte uttala sig i dagsläget gällande måluppfyllelse.

Året som gått

Utbildningsnämnden fick inte ansvarsfrihet på kommunfullmäktigemötet i maj, och blev därmed avsatta. Kommunstyrelsen fick som en konsekvens av det beslutet även ansvaret för de frivilliga skolformerna och inrättade ett utbildningsutskott som sedan fullmäktige i maj 2005, haft ansvaret för de frivilliga skolformerna.

Det nyinrättade utbildningsutskottet består av tre ledamöter. Utbildningsutskottet och den nya ledningen har under denna period satt sig in i verksamheterna och träffat personalgrupper för att lyssna och lära. Utskottet har fått ta över ansvaret för en verksamhet som inte haft en tydlig ledningsorganisation, inte haft kontroll på verksamhetens kostnader och intäkter, inte haft fungerande administrativa rutiner, inte följt kommunens personalpolitiska program och som inte haft fungerande information och dialog i organisationen. Utvecklingsområdena som vi identifierat på gymnasiet har indelats i fyra områden ledning och styrning, personal, rutiner och ekonomi. KOMVUX skall under 2006 genomlysas på samma sätt som gymnasiet. Det ekonomiska läget inom utbildningsutskottets ansvarsområde är mycket dåligt. Det finns stora underskott mot budget som pågått ett antal år.

Under många år har avvikelse mot budget för de interkommunala ersättningarna varit den post som varit klart störst i uppföljningar och bokslut. Det beror bland annat på att inte realistiska bedömningar har gjorts när det gäller antalet elever från andra kommuner som studerar i

Härnösand och de Härnösandsungdomar som studerar i andra kommuner. Dessutom saknas nödvändiga nyckeltal, exempelvis över kostnad per utbildningsplats inom olika program.

Vi har under andra halvåret 2005 analyserat vad som behöver förändras för att få en fungerande organisation, administration, rutiner och en förbättrad ekonomi fr. o m läsåret 2006/2007. Nedan följer en åtgärdslista med tidpunkter när åtgärderna skall vara genomförda.

För att kunna genomföra de förändringar som berörs ovan och samtidigt kunna hantera de vardagliga arbetsuppgifterna så har kom-

munstyrelsen tillsatt extra medel så att rektorstjänsten har utökats med 100 %, därutöver är tjänstemän från kommunledningskontoret och barn- och utbildningsförvaltningen speciellt engagerade i syfte att ordna till fungerade rutiner inom ledning, personal, administration och ekonomi. Dessutom krävs att vissa specifika tjänster tillhandahålls av konsulter. Totalt beräknas ovan nämnda extra arbetsinsatser uppgå till 1.2 Mkr.

Under året har en utredning av förutsättningar för KOMVUX att finna samarbetsmöjligheter med arbetsmarknadsenheten genomförts.

Resultatet blev en rapport/utredning med förslag som har förts vidare till kommunens översyn av förvaltningsorganisationen inför 2007.

Underskottet för de frivilliga skolformerna uppgår till 20,3 mkr. Det stora underskottet förklaras av ett balanserat underskott från 2004 med 12 mkr samt att det blir ett stort underskott på gymnasiet som till största delen beror på ökade kostnader samt minskade kostnader för interkommunala elever relativt budget med 6 mkr. Dessutom har verksamhet flyttats över till delar av sarskolan flyttats över till nämnden och de delarna har inte varit budgeterade fullt ut.

Åtgärd	start	slut
Realistisk budget	050615	060615
Delegationsordning	050601	060615
Ledningsgruppens roll	050901	051101
Gymnasiet 2007	050901	060615
Marknadsföring 2006/2007	051001	060501
Ekonomi gymnasiesär	051201	060201
Utvecklingsprojekt	050901	060615
Ky-utbildningar	050820	051231
Skolutvecklingsstrategi	051201	060615
Organisationsöversyn	051210	060315
Ansvar/befogenheter	051210	060315
Ledarutvecklingsprogram	060201	060315
Uppföljningsrutiner	060115	060315
Rekrytering av rektor	060315	060930
Administrativa rutiner	051001	060615
Policy och riktlinjer	051115	060315
Lokalöversyn	051115	060315
Skolhälsovård	060415	060615
Reglera SYO-tjänster	060215	060615
Personalärenden	050615	060315
Personalsbudget/pers rutiner	051101	060315
Ansvar och rutiner för Interkommunal ersättningar	051101	060315

Betygsresultat i A-rus matematik, engelska och svenska Härnösands gymnasium.										
Betyg	IG			VG			MVG			
År	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005	
Matematik	7,6	8,8	7,9	25,9	27,9	22,7	11,6	22,5	13,3	
Engelska	5,7	5,0	4,6	38,0	43,8	33,0	15,1	17,4	14,3	
Svenska	4,8	3,8	4,8	30,1	36,7	29,8	18,5	18,9	13,8	

Vad är vårt mål?

Den målbeskrivning som utarbetades under 2004 är till stor del aktuell även för de närmaste verksamhetsåren. Projekten som är uppräknade är omfattande och karakteriseras av att de är utsträckta i tid och därför att anse som en fortlöpande process som kommer att engagera en stor del av personalen på ett eller annat sätt. De uppräknade projekten var och är i huvudsak följande:

”Stadsbyggnadsnämndens mål antagna 2001 är en hög plan- och övrig beredskap för utveckling av näringsliv och boende, förenklad ärendehantering, att utveckla infrastrukturen, ett väl fungerande resecentrum med bland annat bra gång och cykelförbindelser samt bevara och utveckla den goda stadsbilden, kulturmiljön, de vackra parkerna och kommunens områden vid vattnet för boende och verksamheter.

Detta innebär att Stadsbyggnadskontoret de närmaste åren ska arbeta med Ådalsbanans utveckling norr- och söderut, resecentrum, utveckla goda kommunikationer för gång och cykel, bevara den goda stadsbilden och kulturmiljön, utveckla stadens och kommunens områden vid vattnet för boende och verksamheter, utveckla våra vackra parker och genomföra grönplanen, skapa hög planberedskap för verksamheter och boende samt att utnyttja plan- och bygglagens möjligheter

till förenklingar. Stadsbyggnadsnämnden har hos kommunstyrelsen påtalat behovet av en revidering av gällande översiktsplan. Beslutet angående översiktsplanarbetet ligger hos Kommunstyrelsen. Stadsbyggnadsnämnden anser att arbetet bör påbörjas snarast för att färdigställas under 2007 med beaktande av de förändringar i Plan- och bygglagen som blir aktuell under denna tid.

Har vi nått vårt mål?

Förvaltningens mål har i huvudsak uppfyllts. De olika arbetsavdelningarnas mål har också i huvudsak uppfyllts. Målen om hög planberedskap och arbetet med inaktuella planer har dock inte uppfyllts. Resurserna går framförallt åt till att arbeta med akuta frågor och de långsiktiga frågorna för Ådalsbanan, Resecentrum, Kronholmen, nya fängelset på Saltvik mm. Målet att lokala trafikföreskrifter ska skrivas om till ny lagstiftning har inte påbörjats på grund av hög arbetsbelastning.

Året som gått

Arbetet med den fortsatta planeringen kring större utvecklingsprojekt som ett nytt Resecentrum, Torsviksområdet, Ådalsbanan och Lidl fortgår. Stadsbyggnadskontoret har även arbetat med planläggningar för fritidshusområden och under senare delen av året ny plan för Saltviksanstalten. Ett antal mindre planer har arbetats fram och antagits under året. Vidare har arbetet med att ta fram ett kultur-

Ekonomiskt resultat					
Verksamhet	2004		2005		Budget
1000-tal kronor	Kostn.	Intäkter	Kostn.	Intäkter	Avvikelse
Stadsbyggn.nämnd	472	0	507	0	-120
Central administration	4 345	17	4 584	91	-3
Fysisk och tekn planering	7 303	1 764	7 098	2 028	645
Mark o skog	656	393	617	593	527
Bostadsverksamhet	385	586	358	614	64
Gator och vägar	32 339	1 748	32 773	2 590	736
Enskilda vägar	1 387	480	1 553	499	46
Parkverksamhet	4 298	7	4 183	7	-31
Bostadsanpassn. bidrag	3 010	0	2 957	0	-757
Särskilda ersättn.	0	417	0	424	-76
Balans resultat nämnd	0	0	0	0	215
Summa	54 195	5 412	54 630	6 847	1 246

Nyckeltal			
	2003	2004	2005
Antal bygglov och byggnmälan	324	360	370
Bostadsanpassningsärenden	257	312	347
Kostnad för bostadsanpassning (Mkr)	2,4 mkr	3,0 mkr	2,9 mkr
Nyckeltal gator	2003	2004	2005
Belysningspunkter	4 935	4 935	4 935
Kostnad/pkt/kr	537	569	644
Huvudgator (m)	21 470	21 470	21 470
Kostnad/m (kr)	498	580	560
Lokalgator (m)	89 600	89 600	89 600
Kostnad/m (kr)	185	182	187
Enskilda vägar (m)	52 650	52 650	52 650
Kostnad/m (netto)	16,60	17,23	15,75
Parkverksamhet			
Grönytor (kvm)	665 725	665 725	665 725
Kostnad/m2 (kr)	4,99	5,45	5,24

GULDKORN

Järnvägsplanen för Ådalsbanan, delen Härnösand/Veda, är nu fastställd. Detta innebär att den beräknade investeringen på 1,8 miljarder ska upparbetas inom kommunen.

Arbetet påbörjas under 2006 och beräknas pågå fram till 2010. Detta kommer att ge en påtaglig stimulans för näringsliv, affärer, hotell och restauranger i Härnösand. Här krävs en ordentlig marknadsföringsinsats från berörda aktörer om Banverkets investeringar ska ge önskade kringeffekter i kommunen.

miljöprogram för Härnösand påbörjats.

Detaljplanen ”Tomter vid Södra sundet” har antagits av kommunfullmäktige.

En viktig insats var att kartlägga för utbyggnaden av Saltviksanstalten, där även mätning för en flyttning av hamnleden har genomförts. Grundkarta för planarbete i Sanna på Hemsön har också gjorts. Dokumentation av de kommunala bolagens anläggningar och ajourhållning av de kommunala kartverken har varit en del av arbetet inom Fastighet o Mät.

Arbetet med framtagandet av en GC-plan (gång- och cykelplan) för tätorten har slutförts under 2004 och genomförandet av planen har påbörjats under året och förväntas fortsätta 2006. Vidare har första etappen av reparation på Skeppsbrokajen färdigställts. Vi räknar med att en fortsättning ska kunna ske under 2007. Inom gatuverksamheten har delar av Kaptensgatan, Jaktstigen och Norra Ringvägen samt Hellzégatan byggts om på grund av bärighetsproblem. I övrigt så har ett antal huvudgator försetts med ny beläggning. Även i år har samplanering gjorts med Härnösand Energi o Miljö där man samtidigt har byggt om fjärrvärme, VA-ledningar samt Optokabel. Ny belysning på GC-väg i Ångeområdet har byggts för att ge ett tryggare gångstråk. Vidare har trafikförbättrande åtgärder gjorts på Brunnsbusgatan där man infört 30 km/tim förbi skolorna. Inom parkområdet har en hel del lekutrustning bytts ut inom olika områden. Vi har även arbetat med att ta fram ett nytt förfrågningsunderlag till nästa entreprenadperiod inom gata- och park. Under senare del av hösten har utvärderingen av inkomna anbud påbörjats.

Försköningen av stadens tätortsnära parkområden har fortsatt under året där man i huvudsak har gjort röjningsåtgärder av sly och liknande. Det ingår numera i den nya parkentreprenaden att sköta röjningsarbeten inom dessa områden.

Arbetet med att ta fram ett naturvårdsprogram har påbörjats. Naturvårdsprojektet på Lövudden har förlängts med fler områden som har öppnats upp med röjning och slåtter. De flesta informationsskyltarna längs Gådeåleden är uppsatta.

Ekonomiskt resultat

Resultatet inom fysisk och teknisk planering kan förklaras med högre intäkter inom bygglovverksamheten, planavdelningen samt inom mätverksamheten. Mark o skog har överskott inom arrenden, samt skogsintäkter som varit högre än budgeterat, samt lägre kostnader för fastighetsbildning och reglerings- och saneringsfastigheter. Även intäkterna från parkeringsverksamheten har varit högre än budget. Kostnaden för bostadsanpassning överskrider budgeten med 0,7 mkr då det under året har varit stora anpassningsåtgärder som dragit stora kostnader. Det överskott som vi fick ta med oss från 2004 har också bidragit till resultatet. Den största anledningen till resultatet är att vi har fått tillbaka 810 tkr i redovisad mervärdesskatt inom parkeringsverksamheten för ett antal år bakåt i tiden.

Framtiden

Även under 2006 kommer Stadsbyggnadskontoret att medverka i några mycket viktiga ställningstaganden för kommunen, nämligen frågan om det framtida Kronholmen och ny detaljplan för Torsvik. Frågorna är många och ett stort engagemang kan märkas bland medborgarna.

Integrerat i dessa viktiga framtidsfrågor finns alltjämt Ådalsbanan och resecentrum som upptar en stor del av våra resurser.

Det som tillkommit utöver det som tidigare nämnts är att en utredning kring nya industritomter behöver tas fram under 2006 då vi för närvarande har en brist på dessa. Denna brist har blivit uppenbar i samband med planeringen för det nya fängelset på Saltvik. Tillgången på småhustomter är något som troligen också behöver ses över då det utöver tomterna vid Södra Sundet saknas alternativ både på fastlandet och Härnön.

Verksamhetsåret 2006 kommer dessutom att präglas av den insats

som behöver göras för att möta den omstrukturering som är förestående inför sammanslagningen av förvaltningar och nämnder, det vill säga Samhällsbyggnadsnämnd/förvaltning och en myndighetsnämnd.

Arbetet med entreprenadupphandlingen för gata- och park kommer att slutföras under våren 2006. Ny entreprenadperiod startar 1 juni 2006.

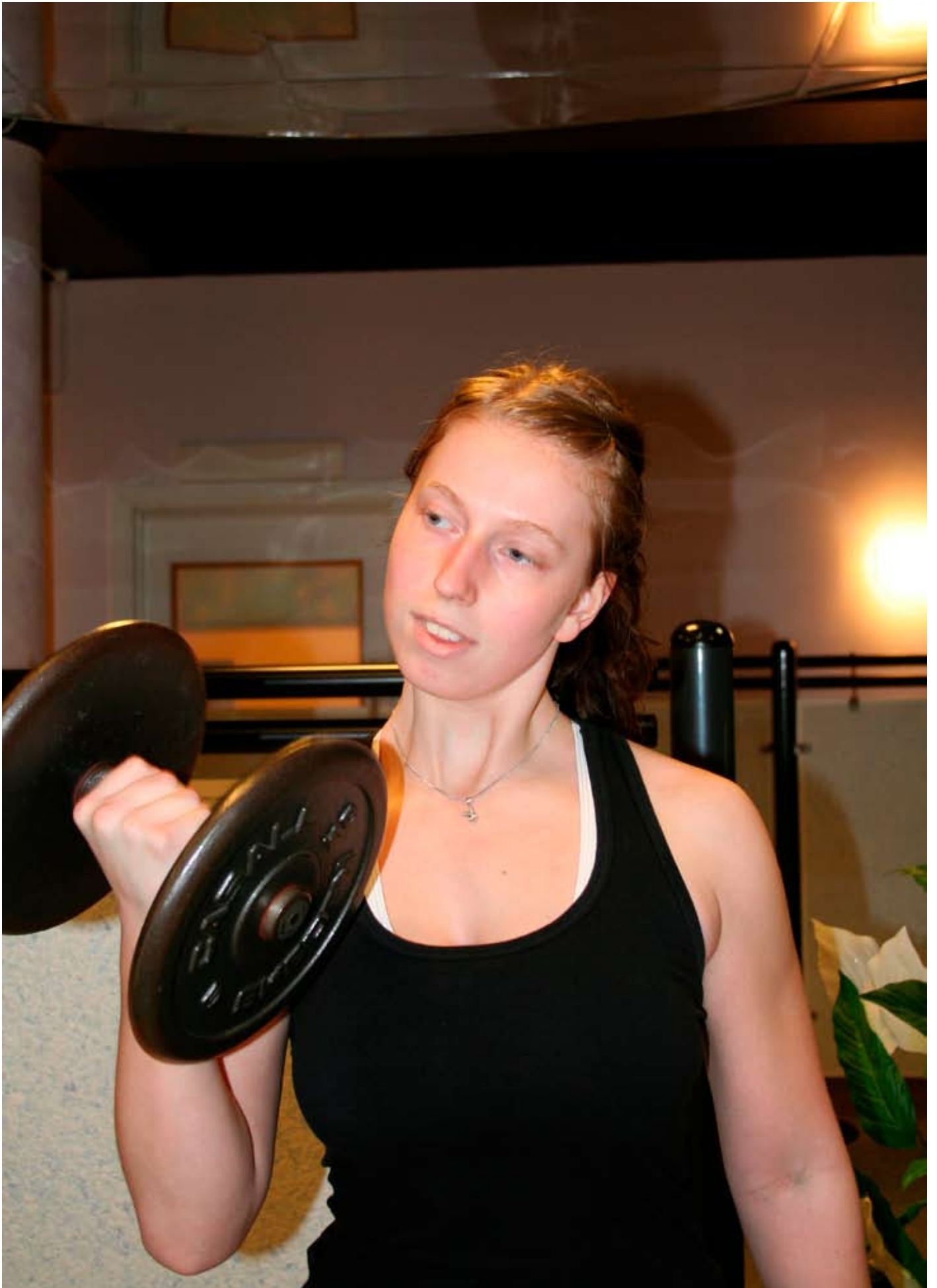
Kommunfullmäktige beslutade 2005 enligt utredningen om gatustandard, att Stadsbyggnadsnämnden skulle få högra anslag inom drift och investeringar av gator och vägar. Vi måste under 2006 göra en drift och underhållsplan för dessa pengar för att medlen ska användas på bästa sätt. Då det gäller tomter vid Södra Sundet så är siktet inställt på att några tomter ska bebyggas under 2006. För närvarande har 17 intressenter tecknat sig för en tomt vid Södra sundet. Tillgång till elenergi är en grundläggande förutsättning för ett modernt samhälle. För att produktionen av elkraft ska bli miljövänligare har

Riksdagen beslutat om en utveckling av energisystemet. I ett sådant mer hållbart energisystem har vindkraften bedömts passa väl in. I kommunen finns idag företag som inlett en sådan omställning och under 2006 kommer de tillsammans med stadsbyggnadskontoret att arbeta med planeringen av 14 nya vindkraftverk.

Att ta fram ett naturvårdsprogram kommer att fortsätta även under 2006. Vidare kommer fler naturvårdsprojekt att sättas igång inom den tätortsnära naturen.

Stadsbyggnadskontoret fick medel ur ett antal fonder som var avsedda för stadens försköning och där har vi föreslagit att pengarna ska användas för att förbättra belysningen i Stadsparken. Det upplevs som väldigt mörkt och otrött i övre delen av parken. Förslaget innebär att ett antal träd kommer att belysas samt att belysningen i gångstråket genom parken kommer att förbättras.

Vad är vårt mål

Nämnden har till uppgift att stödja, främja och samordna fritids-, kultur- och ungdomsverksamheten i kommunen samt följa utvecklingen i dessa frågor. I ansvaret ingår att kommunen svarar för att själv bedriva vissa verksamheter och främst i samarbete med föreningar, organisationer och studieförbund, anordna aktiviteter och sysselsätta kommunmedborgarna. Dessutom ska nämnden verka för jämställdhet mellan könen när det gäller möjligheterna att utöva sport, idrott och fritidsaktiviteter.

Har vi nått vårt mål?

Under hösten 2005 genomfördes en enkätundersökning bland de brukare som nyttjar de verksamheter som FKU-nämnden ansvarar för. Syftet med enkätundersökningen var att undersöka vad brukarna anser är viktigt i verksamheterna och betygsätta dessa.

Gemensamt för samtliga anläggningar var att brukarna överlag var nöjda med den skötsel som FKU-förvaltningen ansvarar för. När det gäller det personliga bemötandet, som brukarna ansåg vara en viktig fråga, fick personalen också ett högt betyg vid betygssättandet. Detta kan möjligtvis ses som ett resultat av den kundfokusutbildning som förvaltningen tidigare genomfört med alla sina anställda.

Den högst prioriterade frågan var om kommunen värderar kvinnor/mäns aktiviteter lika. Snittbetyget bland kvinnor gav svaret att kommunen inte klarade av denna målsättning medan männen gav ett något högre betyg på samma frågeställning.

Något som också prioriterades högt var möjligheten till ett rikt kulturliv och att kommunen prioriterar barn- och ungdomsverksamhet. När det gäller prioriteringen av barn- och ungdomsverksamhet var betyget knappt godkänt och ingen skillnad i denna fråga fanns mellan män och kvinnor.

Sambiblioteket har det här året fått minskade besökssiffror och förklaringarna kan vara bland annat att vi ändrat öppettiderna och att datasurfande ungdomar minskat radikalt. Möjligheten att via internet ta del av såväl bibliotekets låneservice som direktlån av e-böcker och musik gör att besökarna kan göra sina ärenden hemifrån och behöver inte åka till biblioteket.

Konsthallens minskade besökssiffror beror på färre visningar.

Bidraget till kulturföreningar och till fritidsföreningar med barn- och ungdomsaktiviteter ligger ganska konstant.

Bidraget till samlingslokaler har minskat beroende på att färre föreningar ansökt om bidrag. Under året har en del bidrag till investeringar för energibesparing beviljats. Detta kommer förhoppningsvis att i framtiden visa sig i att bidraget kan sänkas ytterligare.

Antalet besökare på Simhallen och Hälledalshallen har uppnått det budgeterade målet, trots ombyggnation på grund av vattenskada på Simhallen i Härnösand. Men kostnaden per besökare har ökat i år för att vi fått genomföra en del reparationer som utbyte av havererad värmepump, cirkulationspumpar samt rensning av ventilation.

Ekonomiskt resultat					
Verksamhet	2004		2005		Budget
1000-tal kronor	Kostn.	Intäkter	Kostn.	Intäkter	Avvikelse
FKU-förvaltning	4 341	37	4 353	157	1 041
Föreningsbidrag	5 899	0	5 856	0	124
Idrotts- och fritidsan.	14 431	1 436	14 613	1 807	-684
Simhall/badanl.	8 718	5 446	8 904	5 319	-759
Kulturverksamhet	5 386	1 070	5 603	1 260	133
Stöd till kultur verksamhet	6 693	24	6 659	32	152
Bibliotek	16 711	1 079	16 535	522	103
Ungdomsverksam.	2 765	102	2 902	283	-61
Summa	64 943	9 194	65 448	9 380	49

NYCKELTAL			
	2003	2004	2005
Sambiblioteket, besök	387 476	360 019	349 705
Antal besökare/dag	1 379	1 286	1 158
Antal lån/innevånare	8,8	7,4	8,5
Kostnad/besökare, kr	38	39	42
Konsthallen, besök	8 911	9 897	9 373
Kostnad/besök, kr	167	160	164
Antal visningar	43	61	53
Bidrag till kulturför, kr	579 000	525 000	512 000
Antal föreningar	24	26	28
Aktivitets-, hyres- o utbildn. bidrag, kr	907 109	876 365	883 253
Fördelade på antal lokaler	12	13	11
Bidrag, samlingslokaler, kr	745 950	717 150	683 500
Fördelade på antal lokaler	12	13	11
Besök Simhallarna	262 325	265 000	265 000
Kostnad/besök, kr	15	11	12
Ungdomens Hus Kåken, besök	15 000	15 300	16 000

GULDKORN

Dramapedagogen Ylva Steen och bibliotekarien Birgitta Norgren fick motta Bibliotekstjänst pris för sina sagodramatiseringar vid en ceremoni på 2005 års Bok- och biblioteksmässa i Göteborg. Birgitta Norgren har också inbjudits till ett av de mest uppmärksammade biblioteken i modern tid, Alexandriabiblioteket i Egypten, för att med sin erfarenhet bidra till en uppbyggnad av barn- och ungdomsverksamheten på biblioteket.

Besökssiffran på Ungdomens Hus Kåken överstiger budgeterad nivå beroende på ökat öppethållande och flera stora arrangemang och datahack.

Året som gått

Härnösands Bibliotek har under 2005 initierat ett samarbete med rektorsområdena i Härnösands kommun. Det centrala i det arbetet, är att skapa förutsättningar för en pedagogisk samverkan med den ”läsande eleven” i centrum.

Under året har bibliotekets pedagogiska uppgift även omfattat arbetet med att etablera ett lärcentrum på Sambiblioteket i samarbete med de övriga biblioteken, Mittuniversitetet och Härnösands kommun. Frågan om en etablering av konstverksamheten på Sambiblioteket har även den varit av central betydelse. För övrigt har föreläsningar, konserter, utställningar och annan programverksamhet i förening med bibliotekets huvuduppgift, den att förmedla information, ge kunskap och ge möjlighet till upplevelser, förstärkt bibliotekets roll som en viktig mötesplats för kommunens innevånare.

Konsthallen startade året med en stor gobelängutställning av Annika Ekdahl. Under året har det varit ett flertal specialvisningar av Qvistska Samlingen som till exempel textil för Hemslöjden, porslin för restaurangskolan och för Vägverkets personal en första allmän visning där konstintresset väckts. Nationaldagen blev en succé med foton från Härnösand och kommunens konstinköp. Övrigt att märka var Konst i det fria på torget, gymnasiets elevutställning ”Fobier” och den årliga ”konstveckor för barn och ungdom”.

På teatern har funnits varierande utbud under våren och hösten. Två arrangemang som lockade storpublik till teatern, var Grottmannen med Lars T Johansson och två föreställningar med Jerry Williams. Andra publikdragnade arrangemang var Fontanellerna och NorrDans.

Simhallen är ett allaktivitetshus med inriktning på bad, simundervisning, motion/träning och rekreation. Även en väl utvecklad friskvårdsverksamhet riktad mot företag och arbetsplatser bedrivs. Simhallen är en mötesplats för alla åldrar med ett stort folkhälsomässigt värde. Under året har en omfattande renoveringen av bastu och duschrum på damavdelningen slutförts och invigdes i september. Från och med oktober månad finns en ny entreprenör i Cafeét.

Nämnden har tagit beslut om ny snökanonanläggning på Vårdkasen och den kommer att färdigställas under 2006. Även snökanonanläggningen på Bondsjö har utvecklats. Beslut har också fattats om anläggande av konstisbana utomhus på Högslätten. Löparbanorna på Högslätten har renoverats. Sportfälten på Myran är färdigställda och bevattningsanläggning finns framdragen.

Inom ungdomsverksamheten har Showground 2005 varit den största händelsen, med bland annat Timbuktu som lockade 600 betalande ungdomar, vilket är nytt rekord för festivalen.

Ett samarbete har inletts med gymnasiets mediaprogram för att förbättra den kommunala ungdomshemsi-

dan, ”Ung i Härnösand”. Även ett samarbete mellan Individ- och familjeomsorgen, arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten samt Härnösands Folkhögskola har möjliggjort ett arbetslöshetsprojekt för ungdomar i ”Kåkens” regi. Aktiviteterna har varit många under året och under hösten har en omfattande uppfräschning av ”Kåkens” lokaler skett. Öppetiderna har också kunnat förbättras då ett antal föreningar ansvarar för öppethållande under lördagarna.

Ekonomiskt resultat

Bokslutet visar på ett överskott vilket är ett mycket gott resultat. Det stora överskottet som FKU-förvaltningen redovisar beror på att förvaltningen lyckats budgetera med en reserv som har kunnat användas till olika akuta åtgärder främst inom idrotts- och fritidsanläggningar samt simhallen, Härnösand. Samtidigt har förvaltningen inte återbesatt en halvtidstjänst, som avgått med pension från 1 juli, inom den centrala administrationen.

Överskridandet inom idrotts- och fritidsanläggningar består av kostnader för kompressorhaveri på Höglätten, vattendragning till Myran och snökanonanläggning till Vårdkasberget. Inom verksamheterna simhall och badanläggningar utomhus, är det främst kostnader för värmepump och rensning av ventilation för simhallen i Härnösand samt kostnader för återställning av ras på Snibbens badplats som föranlett detta överskridande. En god ekonomisk hushållning av FKU-nämndens ekonomi samt en medveten ekonomisk insikt samt samarbete mellan verksamhetsansvariga har bidragit till detta goda resultat.

Framtiden

Arbetet med att försöka finna andra lokaler för konstverksamheten fortsätter samt utveckling sambiblioteket till en mötesplats för fler kulturaktiviteter. I samverkan med flera intressenter pågår ett arbete med att finna former för ett lärcen-

trum på sambiblioteket. På teatern genomförs många aktiviteter varje år och det innebär att utrustning och inventarier behöver förnyas.

Flera anläggningar inom fritidsområdet är i stort behov av underhållsåtgärder. Som ett led i detta pågår ett arbete tillsammans med kommunfastigheter för att finna en lösning till ett underhållsavtal. Planering pågår också för att kunna renovera plaskbassängen och romerska avdelningen på Simhallen i Härnösand.

Sporshotellets tillkomst har inneburit att flera evenemang nu förläggs till Härnösand och är därmed en viktig utvecklingsfaktor för kommunen. Det innebär också att kraven ökar på att utveckla Höglätrens anläggning med konstgräsplan och flera omklädningsrum, för att möta ett allt större intresse att förlägga lägerverksamhet, cuper, tävlingar och andra arrangemang i Härnösand.

Vad är vårt mål?

Förskolan/skolan styrs av de nationella mål som finns angivna i gemensamma styrdokument i form av läroplaner, lag och förordningar. Kommunen har till uppgift att tillskapa resurser samt organisera verksamheten så att målen kan nås. Det bör dock påpekas att oavsett hur kommunen organiserar sin verksamhet och fördelar sina resurser är det kommunens oavvisliga skyldighet att ge särskilt stöd till alla elever i den omfattning de behöver.

Förskolan/skolan har två huvuduppgifter, dels att i lärandeprocesser utveckla barns/elevs kunskaper och färdigheter, dels att överföra de normer och värden som ligger till grund för vår demokrati. Verksamheten skall vidare, i nära samverkan med hemmen, främja barns/elevs utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar.

Har vi nått vårt mål?

Verksamheternas måluppfyllelse och resultat redovisas årligen i förvaltningens kvalitetsredovisning som finns tillgänglig på kommunens hemsida. Som grund för den redovisningen ligger skolornas egna kvalitetsredovisningar som finns på respektive skolas hemsida. För att göra dessa mer överblickbara har det utvecklats ett gemensamt underlag där skolorna redovisar sina verksamheter på ett tydligare och mer jämförbart vis än tidigare. Denna manual kommer från och med detta år att finnas tillgänglig på förvaltningens hem-

sida tillsammans med kvalitetsredovisningen

Skolan har under många år arbetat med utvärderingar för att mäta lärandet med till exempel betyg, omdömen och prov. Idag ställs det även krav på att mäta det pedagogiska utförandet och samspelet mellan elev och vuxen. Vi utvärderar inte bara hur det gick utan också hur det gick till i v s förskolans/skolans processer.

Kvalitetsutvecklingen har varit intensiv inom många olika områden och den gemensamma utgångspunkten är att det i första hand inte handlar om en teknik utan ett främjande förhållningssätt som skall stödja en positiv utveckling av verksamheten.

I det arbete som lagts ner under 2005 kan nämnas att vi nu har påbörjat ett kommunövergripande arbete med att beskriva och förtydliga de mål och kravnivåer som gäller för att uppnå grundskolans kunskapsmål. Kommunens pedagoggrupper är basen i detta arbete. Pedagoggrupperna är kommunövergripande, deltagarna är pedagoger från samtliga stadier och grupperna är sammansatta utifrån olika ämnesområden. Detta arbete kommer också på sikt att stärka elevernas rättstrygghet när det gäller betyg och bedömning. Pedagoggruppen som är riktad mot förskolan har ett kommunövergripande uppdrag att finna former för uppföljning och utvärdering av verksamheten.

En viktig förutsättning för att nå bra resultat

Ekonomiskt resultat					
Verksamhet	2004		2005		Budget
1000-tal kronor	Kostn.	Intäkter	Kostn.	Intäkter	Avvikelse
Gemensam adm	19 201	338	22 737	684	-5 379
Musik- och Kulturskola	7 613	890	7 499	853	52
Barnomsorg	94 941	11 970	93 282	14 404	10 149
Skolbarnomsorg	25 717	5 370	26 283	4 327	837
Särskola	35 212	13 049	20 984		-7 933
Grundskola	198 203	22 193	204 146	13 307	-9 350
Balanserat underskott	5 512				
Summa	380 888	53 810	385 122	36 149	-17 137

Nyckeltal				
Elevutveckling	2002	2003	2004	2005
Grundskola	2 867	2 849	2818	2696
Förskoleklass	267	238	238	259
Obl.särskolan	67	67	68	57
Gymn.särskolan	57	63	59	0*
Särvux	30	32	31	0**
*Har flyttats över till gymnasiet				
** Har flyttats över till Komvux				
Barnomsorgen				
Antal platser i				
Förskoleverksamhet	787	814	848	864
Familjedaghem	61	51	55	57
Alternativa driftformer	90	99	101	106
Nettokostnad per elev inom förskola och skola exkl lokalhyra				
Grundskolan	47,1	45,9	49,3	54,9
Förskoleklass	33,2	39,5	42,5	41,7
Fritidsklubb	10,6	10,7	9,4	10,9
Fritidshem	16,8	16,4	18,7	19,7
Barnomsorg	60,6	60,6	64,4	78,0
Genomsnitt	33,7	34,6	36,9	41,0

GULDKORN

SÖRGÅRDEN - ett guldorn i kärva tider. Att mitt i allt arbete med besparingar och neddragningar få öppna en helt ny förskola skapar förhoppningar inför framtiden. Sörgården invigdes i juni med en egen midsommarmfest men hade "tjyvstartat" redan i januari och hade vid invigningen ca 30 barn. Idag är det ca 45 barn fördelade på två avdelningar som är belägna i ljusa och rymliga lokaler i den gamla Södergården.

är att vi kan anställa behörig personal. Trots en tidigare aviserad brist på lärare kan vi konstatera att vi har en hög andel av behörig personal i kommunen. Vår strävan är tydlig, i vår kommun skall samtliga anställda vara behöriga.

När det gäller måluppfyllelsen för våra grundskolor och till den del som handlar om att få behörighet att söka ett nationellt program i gymnasieskolan så ligger vi fortfarande högre än rikssnittet. Antalet elever som nådde målen i alla ämnen ligger nära rikssnittet.

Tittar vi på genomsnittligt meritvärde i jämförelse med rikssnittet skiljer det sig ganska markant åt, vilket fallet varit under de senaste tre åren. I jämförelse med våra egna resultat under samma period är årets resultat inte nämnvärt avvikande. Det bör nämnas att det genomsnittliga meritvärdet 2005 för länets skolor var 200,9. Differensen mellan rikssnittet och vårt eget resultat kan dels bero på att vi har fler elever än rikssnittet som ej nått målen i ett ämne. En annan faktor kan vara att våra lärare ställer högre krav på de olika betygsstegen än jämförbara skolor. Ytterligare en aspekt är att i rikets meritvärde ingår friskolornas resultat och vad vi känner till idag bidrar dessa skolor till ett högre genomsnittligt meritvärde än kommunala skolor, orsaken till detta är idag inte klarlagt. Vi arbetar med denna fråga i vårt kvalitetsarbete.

Året som gått

Under året initierades en organisationsutredning med syfte att skapa en kostnadseffektiv organisation som anpassats efter ett prognostiserat minskat elevunderlag. Processen för en omorganisation av grundskolan där antalet rektorsområden skulle minska startade men avbröts under hösten i samband med att utbildningsnämnden entledigades.

Under samma period lämnades en gemensam projektansökan från Socialförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen till KS om extra medel för arbetet med barn i behov av särskilt stöd, den sk. "Härnösandsmodellen". Målet är att skapa samordning av insatser från nämnder och förvaltningar för ett kommunalt helhetsperspektiv. Projektet är treårigt och beviljades av KS. Arbetet med att skapa en samordning med landstingets olika insatser för dessa barn kommer också att fortsätta.

Under året har förvaltningen med stöd av Filminstitutet startat upp skolbioverksamhet. Sammanlagt har 12 filmer visats för elever från förskolan till och med gymnasiet. Syftet med Skolbioverksamheten är att skapa intresse för filmen som konststart samt att med hjälp av filmanalys stimulera elever till ett mediakritiskt tänkande. Valet av filmer har gjorts med värdegrundsfrågor som genomgående tema.

ASO-konferensen, Aktuell Skol Orientering, genomfördes den 13-15 juni. Planeringen för att genomföra konferensen, som är årligen återkommande och riktar sig till skolpolitiker och skolchefer från Dalarna och norrut, påbörjades redan under 2003. Totalt deltog 160 personer. Detta var långt färre än vad som planerats.

Utvärderingen visar att arrangemanget var mycket väl genomfört både vad avser innehåll i seminarier och de olika kvällsaktiviteter där vi fick möjlighet att visa vad kommunen kan bjuda på.

Antalet barn inom barnomsorgen har ökat och under våren öppnades en ny förskola, Sörgården, med två nya avdelningar. I och med beslutet om att erbjuda föräldrar att behålla barnomsorgsplatsen under föräldraledighet är det ytterst få barn som lämnar sin förskoleplats under året. Detta medför att det heller inte uppstår några lediga platser för dem som behöver plats under verksamhetsåret. Vid årsskiftet har platsbristen återigen blivit akut varför ytterligare en förskola har öppnat med två avdelningar.

Ett problem med att öppna nya avdelningar är att de barn som står i kö uteslutande är i åldern 1- 1,5 år, på så sätt får vi alltså hela förskolor där alla barn är lika små och dessutom börjar samtidigt. Av samma skäl blir det heller inte några lediga platser på dessa förskolor under en över-skådlig rad av år.

Ett nytt databaserat statistikverktyg har införts för att sammanställa tillbud och skadeanmälningar i skola/förskola. Detta har presenterat för övriga kommuner i länet som nu också tillämpar samma verktyg. Detta har bidragit till att landstinget har fått ett brett underlag för det årliga barnbokslutet.

En ny särskoleorganisation startade i januari, innebärande att särskolan upphörde som eget rektorsområde och istället fördes samman med grund- resp. gymnasieskolan. Förändringen syftade bland annat till en effektivisering av de administrativa resurserna något som ännu inte förverkligats, tvärtom så har de administrativa kostnaderna ökat jämfört med tidigare.

Det har bland annat visat sig vara svårt att särskilja delarna i resursutnyttjandet för att tydligt se vad som faller inom respektive grund- och gymnasieskolan vilket gör att budgetfrågorna behöver genomlysas ytterligare under innevarande år.

Frågan om en nybyggnation av en gymnastiksal vid Gerestaskolan har diskuterats i nämnden och samutnyttjandet av lokaler tillsammans med olika idrottsföreningar har lyfts fram. Något beslut om byggnation finns dock inte i dagsläget.

Ekonomiskt resultat

Nettoresultatet för 2005 blev ett underskott med 11,6 miljoner. Till detta resultat skall läggas 2004 års skuld på 5,5 miljoner.

Underskottet beror bland annat på att kostnader för vissa obligatoriska verksamheter inte fanns med inom ramen för 2005 års budget.

Dessa verksamheter är; Interkommunala ersättningar och kostnader där budgetramen överskreds med ca 4,6 miljoner. Flyktingundervisning, trots att KS beviljat 3,8 miljoner samt 0,9 miljoner i intäkter, har verksamheten ett underskott på nästan 0,7 miljoner.

Särskolan och stödinsatser motsvarande ca 5 miljoner.

Följande kostnadssänkande åtgärder har genomförts;

Älandsbro förskola har flyttat från den sk Herrgården till Älandsbro skola vilket inneburit att hyreskostnaderna minskat med 560,0kr per år.

I Viksjö har hyreskontraktet för förskolan omförhandlats och ytorna har minskat, vilket innebär att hyreskostnaden minskat med 600,0 kkr per år.

Avveckling av förskolan, Tittut, på Murberget har genomförts, kostnadssänkning motsvarande 300,0 kkr.

Ovanstående kostnadssänkningar träder ikraft from årsskiftet 2006.

Framtiden

”En skola för alla” – vilken kvalitet skall skolan i Härnösand ha och vad innebär det för kostnader?

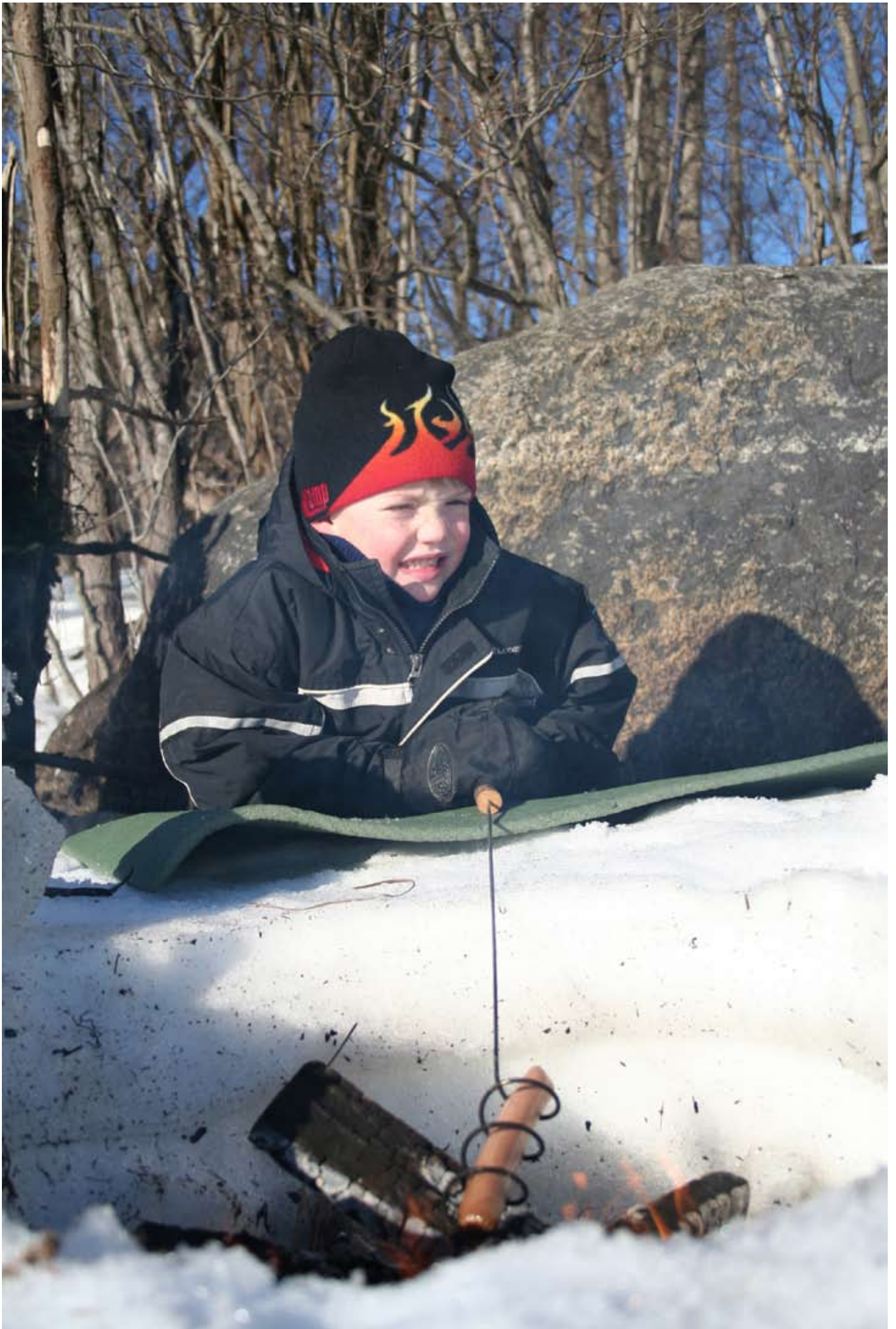
Utifrån det statliga uppdrag som skolan har, där rätten som elev att få stöd och hjälp för att lyckas uppnå de nationella målen är oinskränkt, måste budgetprocessen inom förvaltningen förändras så att alla förutsättningar och krav synliggörs. Den anpassning som därefter måste göras utifrån tilldelad budgetram skall konsekvensbeskrivas och ett politiskt beslut kring vilken kvalitet skolan skall ha måste tas.

Under de kommande åren kommer arbetet kring kvalitet kontra budgetram att prioriteras.

Målet måste vara att budgetramen skall motsvara den verksamhet som förvaltningen skall bedriva.

Slutbetyg Åk 9, IA	Andel (%) behöriga till nat.program			Andel (%) som uppnådde målen i alla ämnen			Genomsnittligt meritvärde		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Härnösand	92,89	94,5	89,5	82,2	82,1	75,4	198,4	199,6	198,5
Riket	89,9	89,6	89,2	74,8	75,9	75,5	205,4	206,9	206,3

Slutbetyg Åk 9, IB	Andel (%) som ej uppnådde målen i ett ämne			Andel (%) som ej uppnådde målen i två eller flera ämnen			Andel(%) som saknar betyg i alla ämnen		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Härnösand	5,6	6,8	11,3	11,6	11,1	12,5	0,9	0,0	0,9
Riket	8,8	8,6	8,9	15,4	14,5	14,5	1,1	1,1	1,1

Vad är vårt mål?

Individ- och familjeomsorgen ska inom ramen för gällande lagstiftning och tillgängliga resurser erbjuda enskilda och familjer stöd i sin livsföring. Målsättningen är att stärka kommuninvånarnas möjligheter att leva ett självständigt liv. I möjligaste mån ska arbetet ske på frivillig grund men där beslut fattas mot den enskildes vilja ska besluten vara rättsäkra och tydliga.

IFO nämndens vision 2006 är en narkotikafri kommun, ett utvecklat och fördjupat integrationsarbete samt att inget barn ska fara illa.

Individ- och familjeomsorgens uppgift är att bistå kommuninvånarna när de är i behov av stöd av sociala, psykosociala eller ekonomiska skäl. Förutom bedömning, beslut och verkställighet av biståndsinsatser ansvarar individ- och familjeomsorgen även för tillsyn och myndighetsutövning. Verksamheten är indelad i följande sju områden:

Ekonomi- och Vuxenheten, Barn- och Familjeenhet, Bogården, Integrationsenhet, Grupp-hemmet Semret, Alkoholhandläggning och Familjerådgivning.

Verksamheten styrs av Socialtjänstlagen (SoL), Lag om vård av unga (LVU), Lag om unga lagöverträdare (LUL), Lag om vård av missbrukare (LVM), Sekretesslag (SkrL), Föräldrabalk (FB) och Alkohollagen (AlkL).

Har vi nått vårt mål?

Inför budget 2004 gjordes stora besparingar vilket medförde en diskussion om målens relevans. IFO nämnden har därför tagit initiativ till att se över målen, ett arbete som pågår under 2005/2006.

Under 2005 har redovisning av enheternas måluppfyllelse kontinuerligt skett vid nämndens sammanträden.

Nedan följer ett urval av de politiska målen som för individ- familjeomsorgens enheter arbetat med under 2005.

Barn- och familjeenheten

Erbjuda samtliga kontaktpersoner och kontaktfamiljer minst ett utbildningstillfälle och en kontakträff per år.

Erbjuda samtliga familjehem minst ett utbildningstillfälle och en familjehemsträff per år. Utarbeta en modell för kontinuerlig samverkan med familjehemmen.

Ekonomi- och vuxen enhet

Erbjuda besökstid inom en vecka.

Väntetiden varierar mellan 1-3 veckor. När väntetiden uppgår till tre veckor omfördelas ärenden mellan handläggarna och andra prioriteringar görs så att väntetiden ligger kring en vecka.

Utarbeta en modell för familjeprogram. I samverkan med barn- och familjeenheten genomförs ett projekt för barn i riskmiljöer. Inom ramen för projektet ingår utbildning och genomförande av föräldraprogrammet COPE.

Ekonomiskt Resultat					
Verksamhet	2004		2005		Budget
1000-tal kronor	Kostn.	Intäkter	Kostn.	Intäkter	Avvikelse
Nämnd	479	0	583	0	138
Ledning- och gem.	7 222	814	6 277	616	-108
Barn- och familjeen.	16 235	1 013	18 556	1 002	445
Ekonomi- o vuxen.	22 887	1 619	27 971	2 428	-3 251
Integrationsen.	25 637	24 772	29 234	25 524	-3 710
Grupph. Semret	12 575	13 541	14 506	19 706	5 200
Bogården	3 743	2 846	4 417	5 982	1 565
Sälstens arbetsc.	287	4		0	
Ej fördelat balanserat resultat					1 930
Summa	89 065	44 609	101 544	55 258	2 209

Nyckeltal			
	2003	2004	2005
Försörjningsstöd			
Antal bidragshushåll	773	741	773
Antal bidragsmånader	2 804	2 645	2 800
Utbetalt försörjningsstöd netto, kkr	11 783	12 012	14 190
Genomsnittligt bistånd/hushåll och år, kr netto	15 244	16 210	18 357
HVB-placeringar, barn o ungdomar			
Antal placerade barn och ungdomar	26	11	14
Antal vård dygn	4 176	1 747	1 614
Genomsnittlig vårdtid/b o u, antal dygn	161	159	115
Genomsnittlig kostnad/vård dygn, kr netto	1 872	1 951	2 573
SOL-placeringar, vuxna			
Antal placerade personer	52	31	46
Antal vård dygn	3 110	1 693	4 022
Genomsnittlig vårdtid/person, antal dygn	60	55	87
Genomsnittlig kostnad/vård dygn, kr netto	1 495	755	873
LVM-placeringar			
Antal placerade personer	7	5	7
Antal vård dygn	342	93	364
Genomsnittlig vårdtid/person, antal dygn	49	19	52
Genomsnittlig kostnad/vård dygn, kr netto	2 498	2 602	2 511
Familjehem			
Antal placerade barn o ungdomar	43	33	45
Genomsnittlig kostnad/b o u och år, kr netto	119 163	106 636	118 325
Kontaktfamilj o kontaktperson			
Antal barn/ungdomar som har kontaktfamilj/person	44	112	47
Genomsnittlig kostnad/b o u och år, kr netto	38 398	15 685	29 770

GULDKORN

“Hösten 2005 anordnades IFO-VM på Högslätten. En entusiastiskt och ”vältränad” personal tävlade i klassiska friidrottsgrenar. Under ihållande regn, glada tillrop och stundtals rafflande sekundstrider stärktes lagandan, även inför kommande tuffa arbetsuppgifter”.

Projektet genomförs i samarbete med övriga enheter inom Familjecentralen.

Utarbeta en modell för resultatuppföljning av gjorda insatser.

Vuxenenheten arbetar med ASI som modell för att möjliggöra en mer utvecklad modell för resultatuppföljning. Projektpengar har beviljats av Länsstyrelsen för att utarbeta former för ett ”vårdkedjeplanering”. Enheten redovisar årligen i verksamhetsberättelsen antalet klienter och besökare, verksamhetens resurser och insatser, externa resurser och samarbetspartners, motiv som föranlett olika insatser, måluppfyllelse och hur resultatuppföljning sker.

Familjerådgivning.

Personer erbjuds samtal inom 14 dagar från första kontakt.

Serveringstillstånd.

Genomföra kontinuerlig tillsyn av restauranger med serveringstillstånd vid minst 20 tillfällen per år. Under 2005 har 26 tillsynsbesök gjorts. 42 ansökningar har inkommit vilket är ca 10 färre än 2004. Av dessa 42 var 28 tillfälliga tillstånd till slutna sällskap.

En administrativ åtgärd i form av en varning utfärdades.

Integrationsenheten.

Integrationsenhetens verksamhet har under 2005 varit föremål för diskussion. Integrationsenhetens svårigheter att få en ekonomi i balans har inneburit beslut om sänkning av introduktionsersättnings storlek och verksamhetens omfattning. Under 2005 mottog enheten totalt 119 flyktingar, 83 vuxna och 36 barn.

Följande mål redovisas kontinuerligt till nämnden.

Vuxna ska erbjudas individuella utbildnings- och arbetsplaner inom 14 dagar från ankomsten till kommunen.

Genom samverkan med berörd myndighet ska barn och ungdom inom grundskola och gymnasium ges de extra resurser i undervisningen som de har behov.

Fyra förberedelseverksamheter har organiserats i samarbete med Barn och skolförvaltningen på grundskolenivå samt en verksamhet på gymnasienivå.

Flyktingar skall erbjudas bostad inom en vecka efter ankomst till kommunen.

Samtliga mottagna har fått en bostad inom 3 dagar av ankomsten till kommunen.

SFI-undervisning skall påbörjas inom 14 dagar från ankomst till kommunen.

Redovisning sker till nämnden vid 3 tillfällen per år, sista april, sista augusti samt sista december, av antalet mottagna flyktingar, bostadssituation, arbetsförhållanden, utbildning och fritid.

Under 2005 har i samarbete med Semret en gemensam introduktionsplan för samtliga barn och ungdomar som tas emot i kommunen utarbetats.

Ekonomiskt resultat

IFO redovisar ett överskott för år 2005 på 2,2 mkr. Återföring har skett av balanserade medel avseende grupphemmet Semret motsvarande 2,0 mkr.

Ledning och gemensamt

Av det underskott på 0,1 mkr som ledning- och gemensamt totalt redovisar är merparten att hänföra till en skuld till skatteverket avseende påförda arbetsgivaravgifter samt skattetillägg på utbetald ersättning till ett familjehem under 2003. Beslut från skatteverket kom under 2005. Alkoholhandläggningen redovisar dessutom ett mindre underskott.

Barn- och familjeenheten

Barn- och familjeenheten redovisar ett överskott på 0,4 mkr.

Förklaringen till detta överskott beror bl.a. på att man har haft färre utrednings- och behandlingsplaceringar på HVB-institutioner samt har utvecklat förebyggande insatser lokalt, vilket i vissa fall har blivit ett alternativ till kostsamma placeringar. Familjehemsplaceringarna, som i vissa fall kan ses som ett alternativ till en HVB-placering, har däremot ökat.

Ekonomi- och vuxenenheten

Ekonomi- och vuxenenheten redovisar ett underskott på 3,2 mkr. Den största delen av underskottet, 1,8 mkr, är att hänföra till utbetalning av försörjningsstöd. Framför allt har bistånd till gruppen arbetslösa utan ersättning ökat. Den gruppen är den största och den grupp som erhåller mest bistånd. Antal hushåll som erhållit bistånd har ökat från 741 till 773 hushåll mellan åren 2004 och 2005. HVB-hem för vuxna redovisar ett underskott på 1,1 mkr. Allvarligt missbruk hos framför allt yngre har inneburit att behandling på HVB-hem bedömts som det enda alternativet.

Integrationsenheten

Integrationsenheten redovisar ett underskott på 3,7 mkr. Underskottet beror framför allt på obalans mellan intäkter och utgifter rörande introduktionsersättning samt höga kostnader för SFI-undervisningen. Brist på praktikplatser har i hög grad bidragit till den stora kostnaden för introduktionsersättning.

Den höga kostnaden för SFI-undervisning beror på att fler personer deltar i undervisningen och deltar längre tid än vad som beräknades när budgeten gjordes.

Grupphemmet Semret

Grupphemmet Semret redovisar ett överskott på 5,2 mkr varav 2 mkr avser återföring av balanserade medel från 2004 års bokslut. Grupphemmet har haft barn inskrivna utöver avtalet med Integrationsverket vilket resulterat i redovisat överskott.

Bogården

Bogården, hem för barn och familjer, redovisar ett överskott på 1,6 mkr som är att hänföra till överbeläggning stor del av året.

Året som gått

Förvaltningsledningen har under året lagt stor vikt vid att arbeta fram rutiner för tydligare ledning och styrning. En övergripande verksamhetsplan för hela förvaltningen har tagits fram som tydligt ska klargöra förvaltningens uppdrag både från politikerna och utifrån de lagar och regler som styr verksamheterna. Delegationsordningen har omarbetats att omfatta hela förvaltningen. Vård- och omsorgsnämnden har tagit initiativ till en genomgripande revisionstillsyn vilken i stort gav nämnderna gott betyg. Vad som tydligt framkom i rapporten var första linjechefernas otydliga i uppdrag. Synpunkter på att för stor vikt lagts vid ekonomin i förhållande till verksamheten var också tydlig i rapporten.

Under 2005 bildades Ekonomi- och Vuxenenheten av tidigare ekonomienheten och missbruksenheten för en effektivare ledning och ökat samarbete.

För att effektivisera introduktionen för nyanlända flyktingar har två EU-finansierade projekt startat. Det ena projektet riktar sig mot vuxna flyktingar mellan 25-65 årsåldern, och det andra projektet till ungdomar mellan 18-25. Huvudsyftet med projekten är att utveckla introduktionen av nyanlända för en kortare väg till egenförsörjning. På grund av ett förändrat ekonomiskt resultat har Integrations-

enhetens verksamhet under 2005 diskuterats och omarbetats. Antalet anställda har minskat från 12 till 7 och verksamhetens inriktning har fokuserats på introduktionen.

Vid grupphemmet Semret finns plats för 22 ensamkommande flyktingbarn, alla platser har under 2005 varit belagda. Under 2005 har lagstiftningen gällande ensamkommande flyktingbarn ändrats vad det gäller God mans ansvar och särskild förordnad vårdnadshavare. Sedan juli 2005 ska särskild förordnad vårdnadshavare utses i samband med beslut om permanent uppehållstillstånd.

Bogården har under hela 2005 haft alla platser belagda. En placering av totalt 7 personer (en familj) har pågått hela året. Detta har haft stor betydelse för Bogårdens ekonomiska resultat.

Framtiden

Efter flera års tuffa besparingar visar 2005 års resultat på ett plus. Detta överskott är dock en förutsättning för budget 2006. Överskottet beror också på plusresultat på Semret och Bogården, dvs. ej skattefinansierade verksamheter. IFO's budgetsituation är därför mycket svag.

I linje med vad som framkom i revisionsrapporten kommer satsningar på första linjecheferna att ske under året. Verksamhetsplanen och delegationsordningen kommer på ett tydligt sätt att implementeras i verksamheterna.

Under 2006 kommer programområdets öppenvårdsinsatser att samlas under en enhet, Öppenvårdsenheten. Förutom familjeterapiteamet, familjebehandlare, fältassistent och ansvariga för stödinsatser på vuxensidan, kommer Bogården och Semret att ingå i den nya enheten. Syftet är att utveckla det förebyggande arbetet, samordna befintliga insatser och hitta former för utveckling av nya hjälpinsatser.

Bogårdens kompetens och dygnet runt verksamhet ses som en möjlighet att bygga upp insatser på hemmaplan till en bred målgrupp.

Personalförsörjning

Hur bedömer förvaltningen att fram-

tidens behov av kompetens kommer att förändras?

Den pågående samhällsutvecklingen kräver en annan kompetensförsörjning än tidigare. Från tidigare behov av anställda med grundskole- och gymnasiekompetens fordras numera både högskole-/universitets-, och spetskompetens inom vissa delar av verksamheterna. Målsättningen är att all personal som anställs ska ha adekvat utbildning. Den målsättningen är svår att uppnå i och med att den s.k. konverteringsregeln infördes år 2000.

Under perioden 2006-2009 förväntas 77 pensionsavgångar i förvaltningen, vilket innebär att rekryteringsbehovet uppgår till detsamma. Några av vakanserna kommer att tillsättas med redan konverterad personal. Under året har vi även genomfört en utbildning inom BBIC, "Barns behov i centrum". BBIC är en utredningsmetod kring barn som far illa och den metod som socialstyrelsen kvalitetssäkrat. Dessutom har en till tvådagarsutbildningar inom handläggning och dokumentation, sekretess, hedersrelateratvåld,

motiverande intervju och likande genomförts. Förutom dessa utbildningar har teamutvecklingsinsatser skett på flera av enheterna. Alla personal har under året haft möjlighet till kontinuerlig handledning.

Vad är vårt mål?

Vård- och omsorgsnämnden ska verka för en god vård och omsorg för äldre och funktionshindrade samt bedriva verksamhet som på olika sätt ger stöd för den enskilde att leva ett självständigt och aktivt liv i gemenskap med andra. Utifrån lagstiftning ska verksamheten genom helhetssyn på den enskildes behov möjliggöra och underlätta ett liv där man har möjlighet till delaktighet och känner sig trygg i hur service och omvårdnadsbehovet tillgodoses.

Nämnden har fastställda kvalitetsmål för verksamheten. Målen har utformats så att de ska vara realistiska, entydiga samt mätbara. För varje verksamhet och på respektive arbetsplats skall sedan lokala mål utarbetas av personalen. Genom olika projekt och kompetensutveckling för de anställda sker en kontinuerlig utveckling. Nämnden genomför dessutom organiserade besök i verksamheten för att få direktkontakt med brukarna.

Har vi nått vårt mål?

Förvaltningen fortsätter med att förbättra äldreomsorgens och omsorgen om funktionshindrades professionalisering. Det sker genom att metoder för myndighetsutövning och verkställighet kontinuerligt förbättras samt genom att arbetets innehåll styrs. Styrningen sker inom äldreomsorgen genom rättighetsförklaring och målstyrd arbetsplan och inom omsorgen om funktionshindrade genom kvalitetsgaranti och

PBU-plan. Det innebär att varje person som ska få vård och omsorg bedöms utifrån sina behov och ett mål sätts för insatserna enligt gällande lagstiftning och befintliga resurser. Dessa insatser följs sedan upp och omprövas efter behov. System för samverkan, kvalitetssäkring, klagomålshantering och en utveckling finns i verksamheten för att säkerställa vården och att uppsatta mål uppnås.

Inom omsorgsverksamheten och socialpsykiatrien fortsätter arbetet med inflytandefrågor. Arbetet med att undersöka brukarnas behov och önskemål dokumenteras i en personlig behovs- och utvecklingsplan.

Antal personer, boende och brukare är avstämda 2005-12-31.

Året som gått

Förvaltningsledningen har under året lagt stor vikt vid att arbeta fram rutiner för tydligare ledning och styrning. En övergripande verksamhetsplan för hela förvaltningen har tagits fram för att tydligt klargöra förvaltningens uppdrag både från politikerna och utifrån de lagar och regler som styr verksamheterna. Delegationens ordningen har omarbetats att omfatta hela förvaltningen. Vård- och omsorgsnämnden har tagit initiativ till en genomgripande revisionstillsyn vilken i stort gav nämnderna gott betyg. Vad som tydligt framkom i rapporten var enhetschefernas otydliga uppdrag. Synpunkter på att för stor vikt lagts vid ekonomin i förhållande till verksamheten var också tydlig i rapporten.

Ekonomiskt resultat					
Verksamhet	2004		2005		Budget
1000-tals kronor	Kostn.	Intäkter	Kostn.	Intäkter	Avvikelse
Ledning och gem.	37 844	660	37 649	284	-491
Hemtjänst/boende	213 593	30 535	213 476	30 772	-1 433
Hälsövård o rehab.	14 984	816	15 753	-15	3 232
Boende enligt LSS	86 266	15 988	87 768	16 094	1 832
Personliga assistenter	36 973	28 388	35 504	27 159	1 962
Färdtjänst o riksfärdtj.	3 483	122	3 857	134	439
Förebyggande verks.	5 193	4 100	4 806	4 500	637
Summa	398 336	80 609	398 815	78 928	6 178

Nyckeltal				
Äldreomsorg		2003	2004	2005
Hemtjänst	Antal hushåll	544	534	528
	Kostnad per hushåll	146	158	163
Särskilt boende	Antal lägenheter	307	265	265
	Kostnad per lägenhet	454	515	487
Korttidsboende	Antal platser	30	32	32
	Kostnad per plats	595	598	580
Färdtjänst	Antal färdtjänsttagare	1 460	1 390	1 371
	Antal resor	33 886	32 723	35 392
	Kostnad per resa	78	98	83
Omsorg om funktionshindrade				
Elevhem	Antal platser	32	30	25
	Antal nyttjade pl.	27	28	22
	Kostnad/nyttjad pl.	368	318	385
Korttidsboende	Antal platser	10	10	10
	Kostnad per plats	478	459	486
Gruppboende vuxna	Antal platser	68	63	65
	Antal nyttjade pl.	65	61	64
	Kostnad/nyttjad pl.	548	573	564
Serviceboende vuxna	Antal platser	10	17	26
	Antal nyttjade pl.	10	17	26
	Kostnad/nyttjad pl.	176	192	177
Daglig verksamhet	Antal inskrivna	114	116	119
	Kostnad per inskriven	111	107	100
Socialpsykiatri	Antal lägenheter	10	10	10
	Kostnad per lägenhet	466	480	500
Personliga assistenter	Antal brukare	40	43	32
	- varav enl LSS	10	6	2
	- varav enl LASS	30	37	30

GULDKORN

Inom området Personligassistans har tillsättandet av rekryteringsfunktionen i ledningen bidragit till en säkrare kvalitet för brukaren, dvs vikarie för ordinarie personal har snabbt kunnat rekryterats. Dessutom har rekryteraren avlastat cheferna som kunnat avsätta sin tid till ledning och styrning av verksamheten. Detta har inneburit att Personlig assistans nu klarar sina ekonomiska åtaganden och att brukaren snabbt får personal.

Ekonomiskt resultat

Den stora omstruktureringen som inleddes under 2004 har medfört kostnader under 2005 för avveckling av korttidsplatser på 1,1 mkr utöver budget. Kostnader för individuella avtal, uppsägning på grund av personliga skäl har inte budgeterats och uppgår till 0,9 mkr. Återstående underskott avser kostnader för nämndens sammanträden och avskrivning av fordringar.

På grund av tillfälliga vakanser och föräldraledighet har personalkostnaderna minskat med 0,4 mkr. I väntan på beslut om nya datorer har inköp av programvaror och viss nyanskaffning senarelagts, en minskad kostnad på 0,8 mkr.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen redovisar ett totalt underskott på 0,4 mkr och består av såväl över- som underskott inom de olika verksamheterna.

Hemtjänst. I budget för 2005 avsattes extra medel för att täcka förväntad ökning av hemtjänstinsatser som en följd av minskningen av platser 2004. Utfallet visar att behovet blev lägre än förväntat och att antalet hemtjänsttimmar minskat under hösten, det resulterade i ett överskott på 1,9 tkr.

Kostnaderna för utskrivningsklara har ökat markant under hösten på grund av brist på platser i särskilt boende, underskottet uppgår till 0,7 mkr.

Gruppboende äldre. Underskottet uppgår totalt till 2,7 mkr. Kostnaderna har ökat med 4,5 mkr och avser till största delen personal och fördelas mellan Härnögården, Solbrännan, Ädelhem, Högsjögården och Södergården. Underskottet för Ugglans äldreboende uppgår till 1,9 mkr och förhandling pågår med Arbetsmiljöverket angående personalminskning. Intäkterna har ökat med 1,8 mkr, varav 0,8 mkr avser ersättning för två platser på Ugglan som säljs till landstinget. Resterande intäktsökningar avser EU-bidrag, lönebidrag och ej budgeterade hyresintäkter.

Färdtjänst och riksfärdtjänst ger ett överskott på 0,4 mkr och beror på att antalet resor sedan 2001 har fortsatt att minska. Matdistribution, matsalar och kiosk/cafeteria ger tillsammans ett överskott på 0,6 mkr.

Nationell handlingsplan. I budget för 2005 har 3,3 mkr avsatts för "den nationella handlingsplanen" i avvaktan på beslut om tilldelning av statliga medel. Förvaltningen har varit restriktiv med pengarna för att komma ner på ett 0-resultat vid årets slut och därför har pengarna inte använts till de avsedda ändamålen innevarande år.

Omsorg för de funktionshindrade

Programrådet redovisar ett överskott på 3,8 mkr. Elevhemmen står för ca 1,9 mkr av överskottet. Detta kan bl.a. förklaras med effekter efter införande av Bilaga H-projektet samt att vi kunnat sälja tid till andra verksamheter. Verksamhetsområdet har inte heller behövt vikariebesätta vid all ledighet/sjukfrånvaro. Till en viss del beror det även på att vikarier haft lägre lön än den ordinarie personalen.

Gruppboende för vuxna står för ca 0,9 mkr av överskot-

tet. Detta beror bland annat på att man inte behövt nyttja samtliga tjänster fullt ut och att brukare med stora omvårdnadsbehov har legat på sjukhus vissa perioder. Vikarier har i vissa fall haft lägre lön än den ordinarie personalen. En annan orsak är att den reservering som gjordes för att täcka vikariekostnader under sommaren när daglig verksamhet är stängd inte behövt nyttjas fullt ut.

Socialpsykiatrik redovisar ett underskott på ca 0,4 mkr netto. Några verksamheter redovisar överskott, främst beroende på att budgeterade tjänster ej utnyttjats fullt ut bl.a. beroende på att verksamhet inte kommit igång förrän en bit in på året. De underskott som uppstått inom verksamhetsområdet är att hänföra till outhyrda lägenheter under del av året samt utökade omvårdnadsbehov. Personlig assistans har fått ett överskott som uppgår till 1,9 mkr. Av detta är 1,3 mkr att hänföra till en brukare som haft personlig assistans enligt LSS men som flyttat till gruppboende i början av året. Det var budgeterat personlig assistans hela året varför ett överskott uppstod. Flera brukare har av försäkringskassan beviljats förhöjd timersättning under året. Den förhöjda timersättningen uppgår till knappt 0,6 mkr netto.

Framtiden

Socialförvaltningen kommer under 2006 att se över och utveckla verksamheterna vilket möjliggörs av att en relativt god ekonomi under 2006. Efter flera års tuffa besparingar visar 2005 års resultat på ett plus. I linje med vad som framkom i revisionsrapporten kommer satsningar på enhetschefer att ske under året. Verksamhetsplanen och delegationsordningen kommer på ett tydligt sätt att implementeras i verksamheterna.

Personalbemanning på särskilda boenden inom äldreomsorgen ska förstärkas, administrationen förstärks för att ansvara för och följa upp nya rutiner kring konverterade, varsel och företrädesrätt. Ett nytt databaserat löneredovisningssystem ska införas. Inom hemtjänsten införs ett kvalitetssystem "Smith" som redovisar utförda insatser hos

brukaren. Införandet av nya datasystem kräver stora utbildningsinsatser inom förvaltningen då vissa grupper saknar datavana.

Inom äldreomsorgen kommer vi även att satsa mycket på kompetensutveckling. Detta kommer vi att göra med statliga pengar, så kallade kompetensstegenpengar och utbildningsvikariat.

Redan under 2004-2005 kunde noteras att färre ungdomar från andra kommuner söker Sär gymnasiets utbildning i Härnösand. Om trenden håller i sig kan underlaget för elevboende svikta vid höstintagningen 2006 och kan medföra att något elevboende måste avvecklas.

Kompetensutveckling

Under året har projektet Gränsöverskridande stroke- och rehabiliterings- utbildning för ca 300 omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen genomförts. Högskoleutbildning för sjuksköterskor har genomförts inom området inkontinens, påbyggutbildning till äldrevårds- resp distriktssköterska. Gemensam dialogutbildning för ledningsgrupp, enhetschefer och arbetsplatsombud har genomförts. I övrigt har det förekommit utbildningar inom områdena hot och våld, psykiatri, omvårdnadsprogrammet. Verksamheternas egna personalutvecklingsinsatser redovisas i verksamhetsberättelserna.

Utbildningskostnad inkl. lön: 1,1 mkr. Utbildningskostnad exkl lön: 775 tkr.

Aktuella projekt inom äldreomsorgen

COAT- Projektets (Carers Outcome Agreement Tool) syfte är att öka kvaliteten i det dagliga livet för äldre och att utveckla stödet till anhöriga som vårdar närstående. Projektet är 3 årigt och ingår i ett nationellt projekt/nätverk med andra kommuner i landet och leds centralt av FoU centralt vid Borås Högskola. Lokal projektledare är kommunens Demens- och Anhörig/äldrekonulent.

Action-projektet. Att leva med demens. Action projektet i Härnösand är ett 2-årigt forskningsprojekt som

syftar till att skapa kognitiva utvecklings- och stödprogram för personer med tidig demens och deras närstående via multimedia. Projektet leds av Borås högskola och två forskare tillsammans med demens- och anhörig/äldrekonulent.

Generell service- individuell biståndsbedömning del 2.

Detta är ett 3-årigt delprojekt som planerats vid FoU Västernorrland och riktar sig till äldreomsorgens biståndshandläggare. Syftet är att utveckla såväl den individuella behovsprövningen och den generella tilldelningen. Inom programområdet Omsorg om funktionshindrade finns inom de två kommande åren ett stort behov av boendeplatser. Det är främst yngre personer med utvecklingsstörning och personer med psykiskt funktionshinder som behöver grupp- eller servicebostad.

Projektorganisation för socialpsykiatriområdet
Efter genomförd utredning inom socialpsykiatriområdet bildas initialt en tvåårig projektorganisation där verksamheten förstärks resursmässigt och personalsituationen ses över. Samarbetet med kommunens olika samverkansparter skall fördjupas, bl.a. i syfte att undvika "fall mellan stolarna" för brukaren och för att ev. åtnjuta extra ekonomiska resurser (tex. från Nationella psykiatrikommittén)

Abetstidsmodeller

Två arbetstidsmodeller kommer att ge personalen inom Vård och omsorgsförvaltningen möjlighet att själv påverka sin arbetstid och arbetstidsschema. Hel- och deltidsscheman gör det möjligt att välja tjänstgöringsgrad. Bilaga H-modellen innebär att personalen på arbetsplatsen lägger sina arbetstidscheman.

Samarbete mellan Omsorgen för funktionshindrade och Samhall
Under de första månaderna 2006 inleds ett samarbete mellan Omsorg om funktionshindrade och SAMHALL. Arbetet består i att sortera papper och arkivmaterial för ett Luleåföretag. På sikt kan 25-30 personer få sysselsättning i verksamheten. Arbetet kan även erbjudas andra grupper, tex. personer från Integrations- och Arbetsmarknadsenheten.

Arbetsmiljö/sjukfrånvaro

Socialförvaltningen arbetar för den goda arbetsmiljön bl.a. genom aktivt förebyggande insatser. Utifrån detta har det utarbetats en lathund som ger chefer vägledning för ett aktivt arbete med tidig rehabilitering. Rehabiliteringsarbetet sker i nära samarbete med försäkringskassan. Även individuella handlingsplaner utifrån vad som framkommer i medarbetarsamtalen utarbetas, för att så långt som möjligt tillgodose medarbetarens behov.

Nya arbetstidsmodeller möjliggör att personalen i större utsträckning kan bestämma sina arbetstider. Medarbetarna erbjuds även att årligen själv välja om de vill arbeta 100%, 85%, 75% eller 50%. Allt detta medför att närvaron i stor utsträckning kan ske då medarbetaren som mest önskar, vilket i sin tur medför att medarbetarna får en bättre arbetsmiljö. Från och med år 2005 finns även möjlighet att byta löneökning mot arbetstidsförkortning.

Som ett led i vårt systematiska miljövårdsarbete har Socialförvaltningen antagit en friskvårdspolicy som innebär att friskvårdsaktiviteter uppmuntras.

Vad är vårt mål?

Miljönämndens mål är att utöva en effektiv, rättsäker och oberoende myndighetsutövning inom verksamhetsområdet miljö-, hälso- och djurskydd. I myndighetsutövningen ingår förutom tillsyn att ge råd och information till företag och allmänhet inom verksamhetsområdet.

Målet är även att främja en ekologisk hållbar utveckling genom att arbeta med tillsynsplaneringsfrågor och lokala miljömål. Den tillsyn som centrala myndigheter förväntar sig bedöms inte kunna genomföras fullt ut med befintliga resurser varför en prioritering sker i samband med verksamhetsplaneringen

Har vi nått vårt mål?

Målen i verksamhetsplanen och tillsynsplanen har löpande följts upp vid miljönämndens sammanträden och målen har i allt väsentligt uppnåtts.

Några tillsynsärenden inom miljöbalken har tagit mer tid än beräknat, vilket inneburit att antalet tillsynsbesök varit något färre än planerat.

Inom livsmedelsområdet har det genomförts fler tillsynsbesök än planerat. Det är svårt att ta fram relevanta nyckeltal för verksamheten, men detta förbättras allt eftersom.

Året som gått

Miljökontoret deltar i kommunens arbete med att formulera lokala miljömål. Arbetet har resulterat i en miljöanalys och därefter skall en handlingsplan tas fram under 2006.

Miljökontoret har deltagit i följande läns- och riksprojekt;

Länsprojektet "God Livsmedelskvalité i Västernorrland" som syftar till att hjälpa restauranger att upprätta kontrollprogram för en säkrare livsmedelshandling. Fortsätter 2006.

Riksprojektet "Centralt producerad mat".

Ett nationellt projekt angående "Höga ljudnivåer från musik" Ljudnivåer kontrollerades på diskotek och i träningslokaler.

Ett länsomfattande informationsprojekt för företag om miljö och risker som kallas för **Egenkontrollprojektet**, fortsätter 2006. I det regionala miljömålsarbetet har länsstyrelsen lanserat Västernorrland som ett **Ekolän**. Bl.a. innebär det att länets samtliga kommuner är medlem i organisationen Sveriges ekokommuner. Fortsätter 2006.

Kalkning av sjöar med stöd av statligt bidrag har pågått sedan 1985 och fortsätter 2006.

Ekonomiskt resultat					
Verksamhet	2004		2005		Budget
1000-tal kronor	Kostn.	Intäkter	Kostn.	Intäkter	Avvikelse
Miljö- och Hälsoskydd	6 031	2 542	6 842	3 239	455
Summa	6 031	2 542	6 842	3 239	455

Nyckeltal			
	2003	2004	2005
Anmälningar, cisterner	9	52	13
Anmälningar, installation av värmepumpar	46	51	66
Anmälningar, sanering skadedjur,	9	3	0
Anmälningar & ansökningar, enskilda avlopp	25	33	31
Besök/kontakter hos energirådgi- varen	270	300	
Bostadsärenden	30	15	10
Cesiumanalyser (viltkött,bär,svamp)	311	251	268
Dispensansökningar, renhållnings- ordningen	10	10	8
Djurskyddsinspektioner	60	70	50
Kalkningsverksamheten,kalkmängd, kostnad, antal sjöar	1400 ton 1,3 milj.kr 51 sjöar	1200 ton 1,2 milj.kr 50 sjöar	1500 ton 1,9 milj.Kr 49 sjöar
Klagomål, vedeldning	10	5	1
Köldmedierapporter	65	72	67
Livsmedelsinspektioner	59	101	132
Livsmedelsprover	70	110	84
Radoninformation	10	33	110

GULDKORN

Luften är bra i Härnösand. Luftmätningar som genomfördes i Härnösand under 2005 visar att uppmätta halter ligger under gällande gränsvärden.

I Härnösand vill vi ha en god livsmiljö och kommunen arbetar med ett miljömålsprogram. Målet är att alla Härnösandsbor ska kunna vara med att påverka och känna medansvar för miljöarbetet.

Vi har påbörjat arbetet med en ny energiplan under 2005. Kommunens förvaltningar och bolag deltar i arbetet.

Skrotbilskampanjen och insamling av lantbruksskrot fortsätter åren 2005 och 2006.

Boverkets informationskampanj för att mäta och spåra förhöjda radonhalter i bostadshus, kampanjen fortsätter under 2006.

Socialstyrelsens tillsynsprojekt angående radon i skolor och förskolor som fortsätter under 2006.

Luftkvaliteten har mätts vid korsningen E4/ Storgatan och Stadshuset och uppmätta värden låg under gällande gränsvärde för kvävedioxid, bensen och partiklar (PM10). Miljökontoret har fortsatt att mäta bequellhalten i vilt, fisk, bär och svamp.

Energirådgivningen har märkt en ökad besöksfrekvens under 2005 på grund av att energifrågorna blir att viktigare.

Miljökontoret utför löpande tillsyn enligt djurskyddslagstiftningen

Ekonomiskt resultat

Resultatet för miljönämnden är positivt med ett överskott på 455 kkr. Budgetöverskottet kan förklaras av förändringar i förvaltningsledning och ett överskott från 2004.

Framtiden

Myndighetsutövning och tillsyn är även i framtiden den dominerande arbetsuppgiften. Från centrala myndigheter signaleras att tillsyn och myndighetsutövning i hög grad ska bära sina egna kostnader. Några exempel på kommande arbetsuppgifter är miljöärenden i samband med bygget av Ådalsbanan och på grund av ny livsmedelslagstiftning kommer tillsynsbehovet att öka.

Verksamhetsområden

AB Härnösandsshus är ett av kommunen helägt bostadsföretag. Bolaget har genom förvärv och byggande på entreprenad skapat ett fastighetsbestånd av i huvudsak bostäder men där även ett begränsat antal kommersiella lokaler ingår.

AB Härnösands kommunfastigheter, dotterbolag till AB Härnösandsshus, äger sedan 1997-12-30 lokaler för i huvudsak kommunal verksamhet. Här finns skolfastigheter, vård- och omsorgsfastigheter, räddningstjänstens byggnad, kultur- och förvaltningsfastigheter samt fritidsanläggningar. I beståndet ingår även några kommersiella fastigheter med externa hyresgäster.

AB Härnösands Näringsfastigheter, dotterbolag till AB Härnösandsshus, äger fastigheterna Kattastrand 3:2 (Muttern), Parkaden 2, 3, 19, 21, 23, Furan 9 och 10 (Härnö Dans o Konferens), Magasinet 2, Torsvik 5 (Vägverket) samt Sjöbodarna vid Nattviken.

Förändringar i fastighetsbeståndet

AB Härnösands kommunfastigheter har under året avyttrat del av fastigheten Vinstocken 2 (Gröna villan) till Trekå HB samt fastigheten Åland 2:10 till en inflyttad barnfamilj.

Rivningslov har beviljats avseende fastighe-

ten Sländan 13. Rivning beräknas ske under hösten 2006.

Del av Fastlandet 2:84 (Strandgården) har under året byggts om till ett s.k. plusboende. Hyresgästerna började flytta in den 1 september i de 18 nya lägenheter som tillskapats.

Investeringar och underhåll

Det totala underhållet inklusive reparationer i koncernen har under 2005 uppgått till 27,5 mkr (25,9). I AB Härnösands kommunfastigheter är kostnaden 9,1 mkr, motsvarande 48,5 kr/m², AB Härnösands Näringsfastigheter 0,3 mkr vilket ger 30 kr/m². För moderbolaget är motsvarande siffra 18,1 mkr, 136 kr/m². Årets investeringar uppgick till 34,9 mkr (39,4).

Ny fastighetsentreprenad

Den upphandling som genomfördes med start 2004-12-01 har under året kommit igång på allvar. Fastighetsentreprenaden är väldigt lyckosam ur ett ekonomiskt perspektiv. Innevarande period har driftskostnaderna för de delar som omfattas av entreprenaden reducerats ytterligare.

Inledningsvis har det förekommit vissa inkörningsproblem för delar av den nya entreprenaden. Dessa har efter hand rättats till och entreprenaden löper nu tillfredsställande.

Resultaträkning		
(mkr)	2004	2005
Intäkter	220,1	229,0
Kostnader	-132,1	-132,2
Avskrivningar	-27,7	-42,8
Finansiella intäkter	0,4	0,3
Finansiella kostnader	-60,6	-54,1
Rörelseresultat efter finansnetto	0,1	0,2
Skatt	0	0
Årets resultat	0,1	0,2
Balansräkning (mkr)		
	2004	2005
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	I 510,7	I 530,1
Omsättningstillgångar	36,8	58,0
Summa tillgångar	I 547,5	I 588,1
Skulder och eget kapital		
Eget kapital		
Aktiekapital	127,5	127,5
Bundna reserver	11,4	11,4
Fritt eget kapital	4,4	4,6
Summa eget kapital	143,3	143,5
Skulder		
Kortfristiga skulder	72,7	96,1
Långfristiga skulder	I 331,5	I 348,5
Summa skulder	I 404,2	I 444,6
Summa skulder och eget kapital	I 547,5	I 588,1

Bland de större projekten kan nämnas	
Kommunfastigheter:	
Geresta I	12,2 mkr
Simhallen (damernas omkl)	2,6 mkr
Högsälätten (löparbanor)	0,8 mkr
Fastlandet 2:84, Strandgården	10,0 mkr
Fastlandet 2:84, Södergården	2,6 mkr
Härnösandshus:	
Sländan 38 och 39	1,3 mkr
Kapellsberg 1:4 m fl, Gånsvik (pågående)	20,0 mkr
Bildhuggaren I	1,3 mkr
Kaptenen 3	0,9 mkr

Bostadshyror

Den 10 augusti 2004 redovisade AB Härnösandshus en hyreskalkyl för åren 2005 och 2006 och begärde hyreshöjning med 3% för 2005 och 2,5% för 2006. Närmare 91% av samtliga hyresgäster godkände höjningen vilket visar att direktkontakten med hyresgästerna i samband med hyresförändringar fungerar mycket bra. Detta är speciellt glädjande då AB Härnösandshus sedan 1996 saknar förhandlingsordning sedan Hyresgästföreningen sade upp samtliga avtal.

Enligt SABO:s statistik har AB Härnösandshus den tredje lägsta genomsnittshyran bland de kommunägda bostadsföretagen i länet och betydligt lägre än genomsnittshyran i riket.

Verksamhetssystemet

Det kontinuerliga förbättringsarbetet i enlighet med verksamhetssystemets intentioner fortsätter. Bolaget har både vid vår- och höstrevisionen rekommenderats fortsatt ISO-certifiering i kvalitet (ISO 9001), miljö (ISO 14001) och arbetsmiljö (AFS 2001:1)

Vid höstrevisionen uppgraderades dessutom bolagets miljöcertifiering och omfattar nu den nya miljöstandard ISO 14001:2004.

Det är roligt att se att personalen arbetar målmedvetet och engagerat med förbättringsarbetet i enlighet med verksamhetssystemet. Ett resultat av detta arbete är att bolaget under 2005 har erhållit Härnösands kommuns miljöstipendium. Utan personalens utmärkta arbete hade detta inte varit möjligt.

Marknadsundersökning 2005

Under hösten har AB Härnösandshus låtit genomföra den marknadsundersökning som genomförs vartannat år.

Det är glädjande att konstatera att AB Härnösandshus får ett mycket högt betyg av både hyresgäster och av Härnösandsbon i allmänhet.

När de intervjuade uppmanades att lämna ett övergripande betyg på Härnösandshus som hyresvärd ansåg 84 % att bolaget var mycket bra eller ganska bra.

De tillfrågade ansåg också att både lägenheten och boendet hos AB Härnösandshus var bra. På en femgradig betygsskala blev genomsnittsbetyget 4,2 respektive 4,0.

Årets resultat

AB Härnösandshus koncern består av AB Härnösandshus med dotterbolag, AB Härnösands kommunfastigheter, AB Härnösands Näringsfastigheter, KB Spiran (vilande). Koncernens resultat för 2005 utvisar en vinst om 0,2 mkr. Ökade intäkter till följd av ökad uthyrning samt minskade räntekostnader har bidragit till ett positivt resultat, detta trots kraftigt ökade reparations och underhållskostnader, främst i moderbolaget. Även om bolagen har drabbats av en höjning av el-, renhållnings- och vattentaxan är mediekostnaderna i stort sett oförändrade. Det kan förklaras med ett kontinuerligt arbete med att minska energi- och vattenförbrukningen tillsammans med ett mildare klimat.

De planmässiga avskrivningarna i AB Härnösandshus uppgår till 1,7 %. I AB Härnösands kommunfastigheter sker avskrivning med 1,7 % och i AB Härnösands Näringsfastigheter med 2,0 %. Avskrivningarna har ökat med 15,1 mkr jämfört med föregående år. Underhållsuttaget måste fortsätta att öka för att vidmakthålla fastigheternas värde på sikt. Ambitionen är därför att öka avskrivningarna till 2% och därigenom skapa ökat ekonomiskt utrymme till underhåll och låneamorteringar.

Hyresbortfallet har ökat jämfört med föregående år. Anledningen till detta är att vi genomfört ombyggnationer på vissa områden med outhyrda lägenheter som följd samt att vakansgraden ökat något.

Antalet årsarbetare har minskat under året och uppgår till 43 st. Detta är en följd av att personalresurserna

anpassats till bättre och rationellare teknik samt till ett effektivare arbetssätt. Minskningen av antalet årsarbetare har skett genom pensionsavgångar.

Arbetet under 2006 kommer att inriktas på att skapa ekonomiska förutsättningar för en fortsatt ökning av avskrivningarna samt en fortsatt konsolidering av företagen. Dessutom är ambitionen att underhållet av fastigheterna skall öka.

Ett stort antal Härnösandsbor har också visat intresse av bli hyresgäst i vårt plusboende. Genom att fortsätta förädla vårt fastighetsbestånd, närmast genom att fastigheten Brandsoldaten 8 under 2006-2007 byggs om till ett plusboende, hoppas vi kunna tillmötesgå de önskemål och förväntningar som finns på ett tryggt och attraktivt boende hos AB Härnösandshus.

Allmänt

Moderbolag Härnösand Energi & Miljö AB, HEMAB
Dotterbolag Härnösand Elnät AB, HEAB

Årets resultat

Koncernens omsättning uppgick till 278,0 Mkr (265,7) och resultatet efter finansiella intäkter och kostnader blev 20,0 Mkr (20,0). Ett mycket bra resultatet för verksamhetsåret har nåtts och ligger i nivå med fjolåret. Resultat är nödvändigt för att förbättra bolagets låga soliditet samt för att även fortsättningsvis kunna hålla en bra nivå på självfinansieringsgraden.

Angivet resultat är preliminärt och något beslut om disposition av vinstmedlen har inte fattats.

Investeringar

Investeringarna har uppgått till 70,1 Mkr (47,8) och bestod till största delen av fjärrvärmeanläggningar 28,6 moderniseringar i elnät 7,8, vatten/avlopp 7,1, byggnader med 5,5 Mkr samt maskiner & inventarier med 7,9 Mkr.

Nybyggnation av elnät utöver det normala har genomförts för att möta önskemålen om leverans av elkraft till projekt Ådalsbanan med 8,5 Mkr.

Viktiga händelser 2005

Ny verkställande direktör, Ingemar Forzelius, har anställts under året. En översyn av organisationen har genomförts men inga förändringar av HEMABs verksamhetsstruktur har skett. Verksamheten är fortfarande indelad i fem affärsområden; fjärrvärme, renhållning, vatten (huvudman), stadsnät samt elnät (HEAB). HEMAB har på samma sätt som tidigare också varit ägarens ombud för gator/vägar. Arbetet i projekt Verksamhetsutveckling med mål att införa ledningssystem för kvalitet, miljö och arbetsmiljö har intensifierats under året med betydande arbetsinsatser av många medarbetare.

Affärsområde Fjärrvärme - Fjärrvärmen i Härnösand är miljövänlig och prisvärd. Marknadens intresse för att installera fjärrvärme var stort även 2005. 164 nya kunder (främst villakunder) gjorde att antalet anslutna fastigheter efter årets slut nu uppgår till drygt 1200 (15% ökning). Större nybyggnadsprojekt inom distribution genomfördes på Haga och trenden är fortsatt expansion även 2006. Ur miljösynpunkt har anläggningarna fungerat väl och utsläppen har minskat (kväveoxid -6%, koldioxid -36%), främst på grund av minskad torrvanvändning. Trädbränsle, pellets, spillvärme,

Resultaträkning		
(MKR)	2004	2005
Rörelsens intäkter		
Nettoomsättning	253,8	264
Aktiverat arbete	1,5	1,9
Övriga rörelseintäkter	10,4	12
	265,7	278,6
Rörelsens kostnader		
Råvaror / förnödenenh	-49,7	-49,5
Övr. externa kostn.	-90,6	-94,2
Personalkostn.	-59,9	-65,9
Avskrivningar	-34	-37,4
	-234,2	-247
Rörelseresultat	31,5	31
Resultat från finansiella investeringar		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	0,7	0,7
Räntekostnader och liknande resultatposter	-12,8	-11,0
Resultat från andelar i intresseföretag	0,5	0,5
Nedskrivning anläggningstillgångar	0	-1,2
	-11,5	-11
Resultat efter finansiella poster	20,0	20,0
Skatt på årets resultat	0	-1
Uppskjutet skatt	-5	-4
Årets resultat	15	15

BALANSRÄKNING		
Tillgångar (Mkr)	2004	2005
Anläggningstillgångar	434,1	451
Omsättningstillgångar	92,4	97
Summa tillgångar	526,5	548
Eget kapital och skulder		
Eget Kapital		
Aktiekapital	-40,1	-40,1
Reservfond	-10	-10
Bundna reserver	-53,2	-635
Balanserat resultat	12,1	7,9
Årets resultat	-14,9	-15
Summa eget kapital	-106,1	-120,7
Skulder		
Avsättningar	-83,3	-88,6
Långfristiga skulder	-260,3	-241,4
Kort fristiga skulder	-76,8	-97,3
Summa eget kapital och skulder	-526,5	-548
Ställda säkerheter		
Fastighetsinteckningar	3,9	3,9
Företagsinteckningar	37,3	37,3

rökgasåtervinning och deponigas svarade för 87 procent av energianvändningen. Resterande bränsletillförsel var torv samt en mindre andel eldningsolja. Vindkraftverket har haft något lägre tillgänglighet än vanligt beroende på väderförhållanden.

Affärsområde Renhållning – Miljöcentralen som öppnades 2004 har fått allt fler besökare (ca 130 besökare per dag) och sett ur det perspektivet varit en lyckad servicesatsning, även om ökande avfallsmängder också medför ökade kostnader. Ett projekt med inventering och id-märkning/positionering av sopkärl har genomförts under året. Tillståndspliktig verksamhet finns vid Miljöcentralen i Härnösand samt vid soptippen i Älandsbro. Anmälningspliktig verksamhet finns vid Miljöcentralen. Två nya sopbilar med miljövänliga motorer har införskaffats. En avslutningsplan för en del av soptippen har lämnats in till Länsstyrelsen och planen beskriver förutsättningarna för sluttäckningen efter att deponeringen på den berörda delen av tippen avslutats 2008. Mängden deponerat avfall minskade med 40 procent jämfört med 2005. En utredning kring optisk sortering av olikfärgade soppåsar har genomförts. Tanken har varit att på så vis öka återvinningen och underlätta insamlingen av olika fraktioner avfall.

Affärsområde Vatten – HEMAB ansvarar för den allmänna VA-försörjningen i kommunen. Under året omförhandlades räntan i den uppställda reversen till ägaren. Det har tillsammans med höjningen av taxan (ca 3,8%) gett utrymme för ytterligare investeringar i föräldrade anläggningsdelar. Upphandling och installation av en anläggning för UV-behandling/rening av dricksvattnet vid det stora vattenverket på Tallvägen har genomförts. Drifttagning och intrimning sker första kvartalet 2006. Även om driftstörningarna varit färre än tidigare år har förnyelsen av VA-ledningsnätet fortsatt, bland annat vid Lövuddsvägen, Hellzégatan, Stenvägen, Nybrogatan, Brunnhusgatan och Aspvägen. En större andel driftstörningar i form av stopp i avloppen verkar vara en trend. Ett kraftigt regnoväder orsakade omfattande översvämningar i Älandsbro under sommaren. Trots tidigare åtgärder var det tredje gången på fem år som något liknande inträffade på samma ställe och 15-talet fastigheter drabbades. Ett åtgärdspaket tas nu fram i samarbete med Vägverket och kommunen. Efter branden i Ramviks reningsverk 2004 har ett nytt reningsverk färdigställts under året.

Affärsområde Gata/Väg - HEMAB har precis som föregående år agerat ombud för Härnösands kommun i frågor kring drift, underhåll och reinvesteringar i gator och vägar. NCC AB har utfört arbetena på entreprenad. Generellt har snöröjningen minskat i omfattning under senare år, men i gengäld har halkbekämpningen ökat. Under året inleddes en utvärdering av entreprenaden och en ny upphandling påbörjades (drift för del av VA samordnat med gata/väg) för perioden med start 1 juni 2006. Enligt beslut i Stadsbyggnadsnämnden 2006-02-01

har Vägverket Produktion tilldelats gata/väg entreprenaden för tiden 2006-06-01 – 2011-05-31.

Affärsområde Stadsnät - 2005 har präglats av hårdnande konkurrens. En ny verksamhetsplan ”Treårsplan Stadsnät 2006 – 2008”, som anger inriktningen för verksamheten har antagits av styrelsen. Anslutningen av nya kunder och utvidgningen av datanätet för höghastighets-kommunikation har fortsatt under året. Samförläggning av optofiber med fjärrvärme till villakunder har skett på Haga och avtal har tecknats med Mediateknik i Kramfors om leverans av TV-tjänster. Samarbetena med andra stadsnät i Norrland har intensifierats i syfte att bli mer slagkraftiga. Regionalt i Västernorrland var avtalet med Landstinget Västernorrland (årsskiftet 04/05) en milstolpe. Avtalet innebär att HEMAB och våra motsvarigheter i Sundsvall, Ö-vik, kramfors och Sollefteå tillsammans tillhandahåller och drifvar Landstingets data och telefonnät.

Affärsområde Elnät (HEAB)

– Strategin med driftsäker teknik fortsätter, främst genom kabelför-

läggning på landsbygden. Störningar på grund av oväder har minskat märkbart i antal som en följd av strategin och under 2005 har inga omfattande avbrott skett. Reinvesteringar i elnätet planeras fortsätta under de kommande åren. För att möta kraven på tillgång till elkraft under byggtiden av Ådalsbanan har stora insatser gjorts för att bygga högspänningsmatningar anpassade till Banverkets önskemål. Tidpunkten då mätningens reformens krav börjar gälla närmar sig. Även om de största investeringarna ligger under åren framför oss så har anpassningar gjorts och utrustning införskaffats för att klara de första kraven på timvis mätning av större kunder (lagkrav fr o m 1/7 2006). Ett antal elanslutningar till master för 3G-telefoni har byggts och underhållet av kommunens och Vägverkets belysningsanläggningar har som vanligt ombesörjts. Under 2005 har Energimarknadsinspektionen valt ut cirka 50 elnätbolag för tillsyn av 2004 års prissättning, däribland HEAB. Vi har skriftligen lämnat våra synpunkter och kommentarer i det pågående tillsynsärendet men något beslut om återbetalning har inte erhållits från Energimyndigheten.

Framtiden

Under 2006 planeras följande projektaktiviteter:

- Fjärrvärme och optofiberutbyggnad till villor i Gånsvik.
- Utbyggnad av Stadsnätet i Saltviks industriområde
- Start med att erbjuda IP-telefoni
- Sopguide A-Ö, informationsskrift till renhållningskunderna
- Möjligheterna till ytterligare vindkraft utreds vidare
- Intern större uppgradering av kund- och debiteringssystem
- Start av elmätarbyten hos kunder (<63 A) för faktisk debitering (25 Mkr, klart 1/7 2009)
- Id-märkning av avloppsbrunnar (slamtjänster) på samma sätt som sopkärl.
- Samråd, miljökonsekvensbeskrivning och tillståndsansökan för soptippen i Ålandsbro
- Ansökan om REKO fjärrvärme, kvalitetssystem för fjärrvärmeföretag
- Ansökningar om förnyade tillstånd har tillsammans med en miljökonsekvensbeskrivning (verksamheten vid Jaktstigen) inlämnas under våren

Finansiella rapporter

9

6

9

5

7

2

3

6

5

8

1

4

2

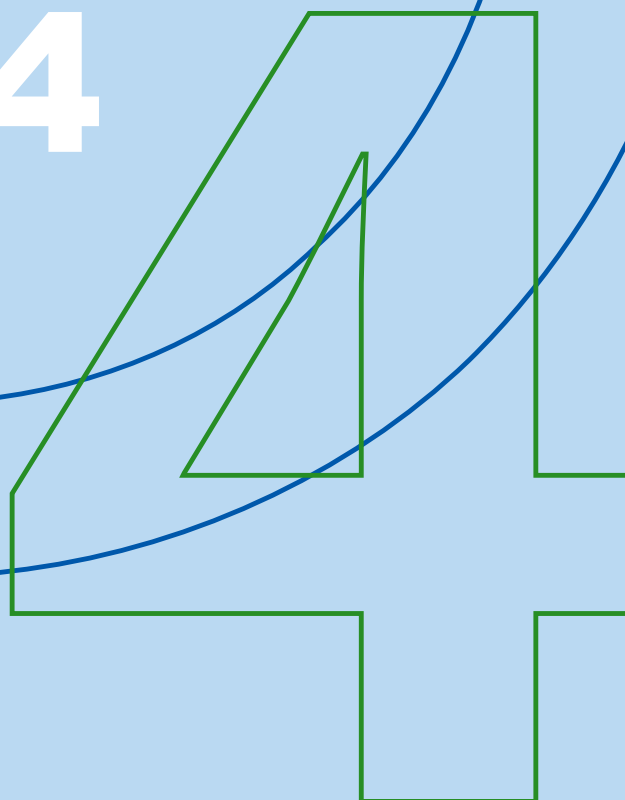
4

10

2

5

82

FEM ÅR I SIFFROR

	2001	2002	2003	2004	2005
Resultat, mkr					
Kommunen	-138,5	8,7	-14,8	-0,7	33,4
Koncernen	-142	13,2	-5,2	14,5	49,1
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, kommunen %					
Verksamhetskostnadens andel av skatteintäkter och statsbidrag	99,5	94,6	97,0	96,0	93,8
Avskrivningarnas andel	3,0	3,1	2,8	2,8	2,1
Finansnettos andel	-1,5	0,3	1,8	1,3	0,9
Nettokostnadens andel av skatteintäkter och statsbidrag	101,5	98,0	101,6	100,1	96,8
Justerat eget kapital, kommunen, mkr					
Ingående eget kapital	34,9	-106,2	-97,5	-112,4	-113,1
Året resultat	-138,5	8,7	-14,8	-0,7	33,4
Bokning direkt eget kapital	-2,6				
Justerat eget kapital	-106,2	-97,5	-112,3	-113,1	-79,7
Soliditet, % (eget kapital/totala tillgångar)					
Kommunen	-11	-11	-12	-13	-9
Koncernen	-2	-2	-2	-3	1
Balanslikviditet, %					
Kommunen	67	69	72	52	60
Koncernen	71	75	76	66	66
Långfristiga skulder, mkr					
Kommunen	252	246	241	175	136
Koncernen	1 406	1 461	1 470	1 384	1 346
Känslighetsanalys, kommunen, mkr					
Skattesänkning/höjning m 1 kr	30,4	31,7	33,1	34,0	34,3
Löneökning 1 %	7,1	7,5	7,8	7,9	7,9
Prisförändring varor o tjänster 1 %	4,6	4,6	4,8	4,2	4,4
Ränteändring 1 % lång sikt	2,5	2,5	2,4	1,8	1,3
Löst borgensförbindelse 10 %	11,9	12,3	13,0	12,8	13,1

DRIFTREDOVISNING, KOMMUNEN

Verksamhetsområde (Mkr)	Intäkter	Kostnad	Netto	Budget	Budget- avvikelse
Kommunfullmäktige	0,0	-3,9	-3,8	-4,2	0,4
Kommunstyrelsen	158,9	-216,6	-57,7	-78,2	20,5
Stadsbyggnadsnämnden	6,8	-54,6	-47,8	-49,0	1,2
Fritid- kultur och ungdomsnämnden	9,4	-65,4	-56,0	-56,1	0,1
Barn- och skolnämnden	36,3	-385,3	-349,0	-331,9	-17,1
Utbildningsnämnden	34,3	-140,8	-106,6	-86,2	-20,3
Individ- och fam.omsorgsnämnden	55,3	-101,5	-46,3	-48,5	2,2
Vård- och omsorgsnämnden	78,9	-397,8	-318,9	-325,1	6,2
Miljönämnden	3,2	-6,8	-3,6	-4,1	0,5
Avskrivningar		-22,6	-22,6	-25,4	2,8
Summa verksamheter	383,2	-1 395,5	-1 012,3	-1 008,7	-3,6
Finansiering:					
Skatteintäkter	844,5		844,5	845,8	-1,3
Utjämnings-/statsbidrag	216,1	-5,6	210,5	173,2	37,3
Finansiella intäkter	20,5		20,5	25,0	-4,5
Finansiella kostnader		-29,8	-29,8	-49,0	19,2
Summa totalt	1 464,3	-1 430,9	33,4	-13,7	47,1

INVESTERINGSREDOVISNING, KOMMUNEN

Verksamhetsområde (Mkr)	Inkomster	Utgifter	Netto	Budget	Budget- avvikelse
Kommunstyrelsen	0,3	1,4	1,1	5,2	4,1
Stadsbyggnadsnämnden	7,6	21,8	14,1	19,5	5,3
Fritid- kultur och ungdomsnämnden		0,5	0,5	0,8	0,3
Barn- och skolnämnden		0,0	0,0	0,1	0,1
Utbildningsnämnden		0,5	0,5	0,5	0,0
Individ- och fam.omsorgsnämnden		0,0	0,0	0,2	0,2
Vård- och omsorgsnämnden		0,4	0,4	1,5	1,1
Miljönämnd			0,0	0,1	0,1
Summa	7,9	24,5	16,6	27,9	11,3

RESULTATRÄKNING, KOMMUNEN

(Mkr)					Budget	Budget-
		2003	2004	2005	2005	avvikelse
Verksamhetens intäkter	Not 1	270,1	282,2	259,8	325,0	-60,6
Jämförelsestörande intäkter	Not 2	55,0		4,6		
Verksamhetens kostnader	Not 3	-1 205,1	-1 224,3	-1 240,4	-1 308,3	54,2
Jämförelsestörande kostnader	Not 4	-40,0		-13,7		
Avskrivningar	Not 5	-26,7	-26,8	-22,6	-25,4	2,8
Verksamhetens nettokostnader		-946,7	-968,9	-1 012,3	-1 008,7	-3,6
Skatteintäkter	Not 6	814,0	821,6	844,5	845,8	-1,3
Generella statsbidrag	Not 7	134,8	159,3	210,5	173,2	37,3
Finansiella intäkter	Not 8	27,3	25,3	20,5	25,0	-4,5
Finansiella kostnader	Not 9	-44,2	-38,1	-29,8	-49,0	19,2
Resultat före extraordinära poster		-14,8	-0,7	33,4	-13,7	47,1
Årets resultat	Not 10	-14,8	-0,7	33,4	-13,7	47,1

FINANSIERINGSANALYS, KOMMUN

(Mkr)		2003	2004	2005
Den löpande verksamheten				
Årets resultat		-14,8	-0,7	33,4
Justering för av- och nedskrivning	Not 5	26,7	26,8	22,6
Justering för gjorda avsättningar		17,1	20,3	11,0
Justering för ianspråktaga avsättningar		-2,6	-1,3	-6,1
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>26,4</i>	<i>45,1</i>	<i>60,9</i>
Minskning (+) kortfristiga fordringar		35,5	-7,3	-18,8
Minskning (-) kortfristiga skulder		8,3	-9,0	65,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten		70,2	28,8	107,5
Investeringsverksamheten				
Investering i materiella anläggningstillgångar		-21,0	-16,0	-24,5
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Not 11	0,4	0,0	0,3
Bidrag till materiella anläggningstillgångar		1,8	1,1	7,6
Investering i finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,1
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-18,8	-14,9	-16,5
Finansieringsverksamheten				
Ökning långfristiga fordringar		-0,1	-0,0	-13,7
Minskning av långfristiga fordringar		0,0	0,0	4,4
Långfristig upplåning		-5,3	-66,1	-44,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-5,4	-66,1	-54,2
Årets kassaflöde		46,0	-52,1	36,8
Likvida medel vid årets början		51,5	97,5	45,4
Likvida medel vid årets slut		97,5	45,4	82,2
Förändring av likvida medel		46,0	-52,1	36,8

BALANSRÄKNING, KOMMUNEN

(Mkr)		2003	2004	2005
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Byggnader, mark och tekn. anlägggn.	Not 12	180,0	179,3	180,7
Maskiner och inventarier	Not 13	42,0	30,7	23,2
Summa materiella anläggningstillgångar		222,0	210,0	203,9
Finansiella anläggningstillgångar				
Andelar i koncern- och intresseftg m fl	Not 14	179,9	179,9	179,9
Fordr. hos koncern- och intresseftg m fl	Not 15	374,2	374,2	383,5
Summa finansiella anläggningstillgångar		554,1	554,1	563,4
Summa anläggningstillgångar		776,1	764,1	767,3
Omsättningstillgångar				
Kortfristiga fordringar	Not 16	48,3	55,9	74,2
Kassa och bank	Not 17	97,6	45,4	82,2
Summa omsättningstillgångar		145,9	101,3	156,4
SUMMA TILLGÅNGAR		922,0	865,4	923,7
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Ingående eget kapital	Not 18	-97,5	-112,4	-113,1
Årets resultat		-14,8	-0,7	33,4
Summa eget kapital		-112,3	-113,1	-79,7
Avsättningar				
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	Not 19	584,1	603,0	607,9
Summa avsättningar		584,1	603,0	607,9
Skulder				
Långfristiga skulder	Not 20	247,4	181,3	136,4
Kortfristiga skulder	Not 21	202,8	194,1	259,1
Summa skulder		450,2	375,5	395,5
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		922,0	865,4	923,7
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser				
Borgensåtaganden	Not 22	1 301,3	1 284,0	1 309,6
Ansvarsförbindelser	Not 23		12,2	23,1

NOTER, KOMMUNEN

(Mkr)	2004	2005
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Verksamhetens intäkter	410,0	378,6
Avgår interna intäkter:		
Interna poster mellan nämnderna	-89,8	-89,3
Interna kalkylerade kapitalkostnader	-38,0	-29,5
Summa Verksamhetens intäkter	282,2	259,8
Not 2 Jämförelsestörande intäkter		
Återsökning av parkeringsmoms		0,8
Bidrag från Bostadsdelegationen	0,0	3,8
Summa jämförelsestörande intäkter	0,0	4,6
Summa intäkter	282,2	264,4
Not 3 Verksamhetens kostnader		
Verksamhetens kostnader	-1316,5	-1322,6
Avsättning för pensioner (exkl ränta)	-11,4	-12,7
Pensionsutbetalningar	-24,2	-23,9
Avgår interna kostnader:		
Interna kostnader mellan nämnderna	89,8	89,3
Interna kalkylerade kapitalkostnader	38,0	29,5
Summa verksamhetens kostnader	-1 224,3	-1 240,4
Not 4 Jämförelsestörande kostnader		
Bidrag AB Härnösands Kommunfastigheter		-4,1
Bidrag Härnösand Energi & Miljö AB		-1,0
Bidrag AB Härnösands Näringsfastigheter		-8,6
Summa jämförelsestörande kostnader	0,0	-13,7
Summa kostnader	-1 224,3	-1 254,1
Not 5 Avskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	-26,8	-19,6
Nedskrivningar gator, del av Hamnleden		-2,9
Summa avskrivningar	-26,8	-22,6
Not 6 Skatteintäkter		
Kommunalskatt	830,2	852,1
Avräkning kommunalskatt		
- slutavräkning 2004		-0,8
- slutavräkning 2003	-3,2	
- prognos för 2005		-8,6
- prognos för 2004	-7,5	
Mellankommunal kostnadsutjämnning	2,1	1,8
Summa skatteintäkter	821,6	844,5

(Mkr)	2004	2005
Not 7 Generella statsbidrag		
Inkomstutjämnning	38,6	158,9
Kostnadsutjämnning	-7,7	-5,6
Kostnadsutjämnning LSS	20,5	42,1
Invånarrelaterat stb	78,8	
Åldersrelaterat stb	20,6	
Införandetillägg	2,3	-2,5
Nivåjustering	-4,7	
Generellt sysselsättningsstöd	10,9	15,9
Strukturbidrag		1,6
Summa generella statsbidrag	159,3	210,5
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	980,9	1 055,0
Not 8 Finansiella intäkter		
Ränteintäkter	1,3	0,7
Ränteintäkter från bolagen	23,8	19,4
Övriga finansiella intäkter	0,2	0,4
Summa finansiella intäkter	25,3	20,5
Not 9 Finansiella kostnader		
Låneräntor	-8,5	-5,6
Ränta mellankommunal utjämnning	-0,7	-0,5
Ränta pensionsskuld PFA	-0,7	-0,7
Ränta pensionsskuld garantipension och visstidspens.	-0,4	-0,2
Ränta pensionsskuld ansvarsförbindelse	-27,7	-22,6
Övriga finansiella kostnader	-0,1	-0,1
Summa finansiella kostnader	-38,1	-29,8
Finansnetto	-12,8	-9,3
Not 10 Årets resultat enligt balanskravet		
Årets resultat enligt resultaträkningen	-0,7	33,4
Ansvarsförbindelse pensioner	13,1	5,4
Justerat resultat	12,4	38,8
Not 11 Ökning/minskning långfristig fordran		
Försäljning mark/tomrätt	0,0	0,3
Summa ökning/minskning långfristig fordran	0,0	0,3
Not 12 Byggnader, mark och tekn. anlägg.		
Ingående anskaffningsvärde	289,1	298,7
Årets investeringar	10,1	14,4
Investeringsbidrag, försäljn.	-0,5	-0,3
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	298,7	312,7
Ingående ackumulerade avskrivningar	-109,1	-119,4
Årets avskrivningar	-10,3	-12,6
Utgående akumulerade avskrivningar	-119,4	-132,0
Utgående bokfört värde	179,3	180,7

(Mkr)	2004	2005
Fördelning per område:		
- markreserv	14,5	13,9
- verksamh.fastigheter	0,7	1,1
- fastigheter för affärsverksamhet (va- verk, hamnar)	23,4	21,8
- publika fastigheter (gator, vägar, parker)	139,4	137,5
- pågående arbete	1,4	6,4
Utgående bokfört värde	179,3	180,7
Taxeringsvärden, totalt	18,1	20,3
- varav mark	14,8	17,0
Not 13 Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärden	212,6	217,8
Årets anskaffningar	5,9	2,5
Försäljningar/utrangeringar	-0,7	
Utgående ackumulerade anskaff- ningsvärden	217,8	220,3
Ingående avskrivningar	-170,6	-187,1
Årets avskrivningar	-16,5	-10,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-187,1	-197,1
Utgående planenligt restvärde	30,7	23,2
Summa materiella anläggningstill- gångar	210,0	203,9
Not 14 Andelar i koncern- och intres- seföretag		
Härnösands Energi & Miljö AB	50,1	50,1
AB Härnösandshus	127,5	127,5
Kommunbränsle AB	0,1	0,1
Västernorrlands Länstrafik AB	0,8	0,8
Midlanda Centrum AB	0,3	0,3
Härnösand Invest AB	0,1	0,1
Kommuninvest i Sverige AB	0,8	0,9
Bostadsrätter	0,1	0,1
Övrigt	0,1	
Summa andelar i koncern- och intres- seföretag	179,9	179,9
Not 15 Fordringar hos koncern- & intresseföretag m fl		
Härnösand Energi & Miljö	185,9	181,6
AB Härnösand Kommunfastigheter	187,8	201,5
Västernorrlands Länstrafik AB	0,4	0,4
Övrigt	0,0	
Summa långfristiga fordringar hos koncern mfl	374,2	383,5
Summa finansiella anläggningstill- gångar	554,1	563,4

(Mkr)	2004	2005
Not 16 Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	11,9	15,9
Förutbetalda kostnader & upplupna intäkter	22,3	37,3
Statsbidragsfordringar	9,6	7,9
Övriga kortfristiga fordringar	12,1	13,1
Summa kortfristiga fordringar	55,9	74,2
Not 17 Kassa och bank		
Kassa, bank och postgiro	0,1	1,9
Koncernkonto totalt	45,2	80,3
Fördelat koncernkonto:		
- Härnösands kommun	33,9	24,3
- Härnösand Energi & Miljö AB	7,4	27,8
- Härnösandshus AB	3,7	27,2
- Härnösands Turism ek.förening	-0,3	0,0
- Härnösand Näringsliv AB	0,5	1,0
Summa kassa och bank	45,4	82,2
Not 18 Eget kapital		
Ingående eget kapital enl. fastställd balansräkning	440,9	453,4
Byte av redovisningsprincip (ansvars- förb. pension)	<u>-553,3</u>	<u>-566,5</u>
Justerat ingående eget kapital	-112,4	-113,1
Årets resultat	-0,7	33,4
Utgående eget kapital	-113,1	-79,7
Egna kapitalet består av		
- anläggningsskapital	-20,1	23,1
- rörelsekapital	-93,0	-102,8
Summa	-113,1	-79,7
Not 19 Avsättningar		
Pensionseskuld PFA inkl löneskatt	21,9	27,5
Garantipension och visstidspens. inkl löneskatt	8,3	5,9
Ansvarsförbindelse inkl löneskatt	566,5	571,9
Övriga avsättningar	6,2	2,6
Summa avsättningar	603,0	607,9
2005 beslutades att lyfta in ansvarsför- bindelsen i balansräkningen. Det har påverkat resultatet med -5,4 mkr		
Not 20 Långfristig skuld till kreditin- stitut		
Mellankommunal utjämning	5,3	4,0
Ingående skuld till kreditinstitut	240,6	176,0
Nettoupplåning	-64,0	-43,0
Kortfristig del av långfristiga skulder	-0,6	-0,6
Utgående skuld till kreditinstitut	176,0	132,4
Summa Långfristig skuld	181,3	136,4
Långgivare		
Kommuninvest	173,0	130,0
AB Spintab	3,0	2,4
Summa långgivare	176,0	132,4

(Mkr)	2004	2005
Not 21 Kortfristiga skulder	2004	2005
Skulder inom koncernkontot	11,4	56,0
Leverantörsskulder	22,5	31,5
Personalens skatter och avgifter	95,9	94,6
<i>varav källskatt</i>	14,4	14,4
<i>varav övertidsskuld</i>	4,7	4,5
<i>varav semesterlöneskuld</i>	55,6	52,2
<i>varav löner</i>	7,1	8,5
<i>varav arbetsgivaravgifter</i>	14,0	15,0
Förutbetalda intäkter	7,8	1,0
<i>varav övriga statsbidrag</i>	7,8	1,0
Upplupna kostnader	43,1	41,8
<i>varav intjänade pensioner</i>	18,7	19,7
<i>varav särskild löneskatt</i>	4,5	4,8
<i>varav skatteavräkning</i>	18,0	16,8
- <i>slutavräkning 2003 och 2004</i>	10,5	8,3
- <i>prognos för 2004 o 2005</i>	7,5	8,6
<i>varav räntekostnad</i>	1,8	0,5
Övriga kortfristiga skulder	13,5	34,2
Summa kortfristiga skulder	194,1	259,1
Not 22 Borgensåtaganden		
Borgen i kommunala bolag	1234,3	1261,1
Borgensåtagande egna hem	6,6	5,0
Övriga förpliktelser	43,0	43,5
Summa borgensåtaganden	1284,0	1309,6
<p>Härnösands kommun har i maj 1993, KF § 59 ingått solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Detta borgensåtagande är i ett underavtal begränsat till den låneskuld som kommun-koncernen har i Kommuninvest.</p> <p>Vid årsskiftet 2005 uppgick detta lånebelopp till 531 mkr. Innehar pantbrev på 10,1 mkr från Härnösands folkhögskola.</p>		

(Mkr)	2004	2005
Not 23 Ansvarsförbindelser		
Tilläggsupplysning operationell leasing		
Erlagda leasingavgifter	4,3	3,4
Prognos leasingavgifter 2006		3,5
Prognos leasingavgifter 2007-2010		4,3
Tilläggsupplysning medfinansiering EU-projekt		
EU-projekt budgeterat	7,9	7,6
EU-projekt budgeterat 2006-2007		4,3
Summa ansvarsförbindelser	12,2	23,1

RESULTATRÄKNING, SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

(Mkr)		2003	2004	2005
Verksamhetens intäkter	Not 1	658,9	622,1	605,0
Jämförelsestörande intäkter		0,0	0,0	3,8
Verksamhetens kostnader	Not 2	-1 431,6	-1 388,5	-1 431,8
Avskrivningar	Not 3	-82,0	-89,3	-87,5
Verksamhetens nettokostnader		-854,7	-855,7	-910,5
Skatteintäkter		813,9	821,7	844,5
Generella statsbidrag		134,8	138,8	210,5
Finansiella intäkter	Not 4	4,4	3,4	2,9
Finansiella kostnader	Not 5	-100,5	-88,6	-75,8
Nedskrivningar anläggningstillgångar				-17,5
Resultat före extraordinära poster		-2,1	19,6	54,1
Skattekostnader		-3,1	-5,1	-5,0
Årets resultat		-5,2	14,5	49,1

FINANSIERINGSANALYS, SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

(Mkr)		2003	2004	2005
Den löpande verksamheten				
Årets resultat		-5,2	14,5	49,1
Justering för av- och nedskrivning		82,0	89,3	87,4
Justering för gjorda avsättningar		12,4	13,1	11,2
Justering för övriga ej rk-påverkande poster		7,6	21,1	0,9
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>96,8</i>	<i>138,0</i>	<i>148,6</i>
Ökn(-)/minskn(+) förråd och varulager		0,4	-0,8	-6,3
Minskning (+) kortfristiga fordringar		26,3	16,7	-12,6
Minskning (-) kortfristiga skulder		17,5	-14,5	77,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten		141,0	139,4	206,8
Investeringsverksamheten				
Investering i immatriella anläggningstillgångar				9,5
Investering i materiella anläggningstillgångar		-110,6	-93,6	-112,5
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0,4	1,0	
Investering i finansiella anläggningstillgångar				-0,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-110,2	-92,6	-113,8
Finansieringsverksamheten				
Ökning långfristiga fordringar			-0,5	-8,0
Minskning av långfristiga fordringar		9,1		
Långfristig upplåning		1,5	-70,1	-53,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		10,6	-70,6	-61,6
Årets kassaflöde		41,4	-23,8	31,4
Likvida medel vid årets början		80,2	121,6	97,8
Likvida medel vid årets slut		121,6	97,8	129,2
Förändring av likvida medel		41,4	-23,8	31,4

BALANSRÄKNING, SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

(Mkr)		2003	2004	2005
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	Not 6	5,4	4,5	2,9
Materiella anläggningstillgångar	Not 7	2 143,4	2 147,6	2 174,8
Finansiella anläggningstillgångar		6,0	6,5	15,4
Summa anläggningstillgångar		2 154,8	2 158,6	2 193,1
Omsättningstillgångar				
Förråd		3,0	3,8	10,1
Fordringar	Not 8	126,6	109,9	122,5
Kassa och bank	Not 9	121,6	97,8	129,2
Summa omsättningstillgångar		251,2	211,5	261,8
SUMMA TILLGÅNGAR		2 406,0	2 370,1	2 455,0
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Eget kapital		-37,7	-48,9	-35,7
Årets resultat		-5,2	14,5	49,1
Förändringar i balansräkning		-6,0	-1,3	0,9
Summa eget kapital	Not 10	-48,9	-35,7	14,3
Avsättningar				
Avsättn för pensioner o liknande förpliktelser		606,7	626,9	632,7
Latent skatt		41,7	48,0	50,7
Övriga avsättningar		3,5	12,7	15,5
Summa avsättningar	Not 11	651,9	687,6	698,9
Skulder				
Långfristiga skulder	Not 12	1 470,0	1 399,9	1 346,3
Kortfristiga skulder	Not 13	332,8	318,3	395,4
Summa skulder		1 802,8	1 718,2	1 741,7
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNING OCH SKULDER		2 406,0	2 370,1	2 455,0
Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser				
Borgensåtaganden och liknande förpliktelser	Not 14	54,2	50,1	49,1
Ansvarsförbindelser				
-Pensionsförpliktelser	Not 15	0,4	23,9	22,9
-Övriga förpliktelser	Not 15		19,8	85,1

NOTER, SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

(Mkr) 2004 2005

Not 1 Verksamhetens intäkter

Respektive bolags andel av intäkter efter koncernelimineringar.

Härnösands kommun	302,5	258,5
HEMAB	242,0	225,4
AB Härnösandshus	66,4	94,5
Övriga intressebolag	11,2	26,6
Jämförelsestörande intäkter	0,0	3,8

Summa verksamhetens intäkter 622,1 608,8

Not 2 Verksamhetens kostnader

Respektive bolags andel av kostnader efter koncernelimineringar.

Härnösands kommun	1 072,4	1 089,4
HEMAB	169,7	207,0
AB Härnösandshus	129,2	99,9
Övriga intressebolag	17,2	35,5
Jämförelsestörande kostnader	0,0	0,0

Summa verksamhetens kostnader 1 388,5 1 431,8

Not 3 Avskrivningar

Respektive bolags andel av avskrivn. efter koncernelimineringar.

Härnösands kommun	26,8	22,6
HEMAB	34,0	37,4
AB Härnösandshus	28,3	26,5
Övriga intressebolag	0,2	1,0

Summa avskrivningar 89,3 87,5

Not 4 Finansiella intäkter

Respektive bolags andel av finansiella intäkter efter koncernelimineringar.

Härnösands kommun	1,6	1,3
HEMAB	1,3	1,2
AB Härnösandshus	0,4	0,3
Övriga intressebolag	0,1	0

Summa finansiella intäkter 3,4 2,9

(Mkr) 2004 2005

Not 5 Finansiella kostnader

Respektive bolags andel av finansiella kostnader efter koncernelimineringar.

Härnösands kommun	38,1	29,8
HEMAB	2,2	1,9
AB Härnösandshus	48,2	44,1
Övriga intressebolag	0,1	0

Summa finansiella kostnader 88,6 75,8

Not 6 Immateriella anläggningstillg.

Ingående anskaffningsvärden	9,7	9,7
Årets investeringar	0,0	0,5

Summa utgående anskaffningsvärden 9,7 10,2

Ingående ackumulerade avskrivningar	4,2	5,2
Årets avskrivningar	1,0	2,1

Summa utgående avskrivningar 5,2 7,3

Utgående restvärde, immat. tillg. 4,5 2,9

Not 7 Anläggningstillgångar

Summa ingående anskaffningsvärden	2 824,7	2 917,3
Årets förändringar	92,6	112,5

Summa utgående anskaffningsvärden 2 917,3 3 025,3

Summa ingående ackumulerade avskrivningar	681,3	769,7
Årets avskrivningar	88,4	85,3

Summa utgående avskrivningar 769,7 852,4

Summa utgående planenligt restvärde 2 147,6 2 174,8

Not 8 Kortfristiga fordringar

Härnösands kommun	33,9	42,8
HEMAB	66,1	66,4
AB Härnösandshus	5,7	10,7
Övriga intressebolag	4,2	2,6

Summa kortfristiga fordringar 109,9 122,5

Not 9 Kassa och bank

Härnösands kommun	45,4	82,2
HEMAB	27	5,6
AB Härnösandshus	22,4	32,5
Övriga intressebolag	3,0	9,0

Summa kassa och bank 97,8 129,2

(Mkr)	2004	2005
Not 10 Eget kapital		
Ingående eget kapital	-48,9	-35,7
-Härnösands kommun 1)	-290,5	-291,2
-HEMAB	91,2	105,6
-AB Härnösandshus	142,9	143,3
-Övriga intressebolag	7,5	1,8
-Justeringspost 2)	-1,3	0,9
Justerat ingående eget kapital	-50,2	-34,8
Årets resultat	14,5	49,1
-Härnösands kommun	-0,7	33,4
-HEMAB	14,1	15,0
-AB Härnösandshus	0,1	0,2
-Övriga intressebolag	-0,5	0,5
-Justeringar	1,5	0,0
Utgående eget kapital	-35,7	14,3
1) Härnösands kommun har 2005 lyft in ansvarsförbindelsen i balansräkningen. Eget kapital har justerats enligt nedan.		
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	262,8	275,3
Byte av redovisningsprincip (ansvarsförbindelse)	<u>-553,3</u>	<u>-566,5</u>
Justerat ingående eget kapital	-290,5	-291,2
2) Avser differens mellan utgående eget kapital på vilken den sammanställda redovisningen är upprättad och de fastställda resultat- och balansräkningarna.		
Not 11 Avsättningar		
Pensioner		
Härnösands kommun	603	607,9
HEMAB	23,9	23,9
AB Härnösandshus	0,0	0,2
Övriga intressebolag	0,0	0,7
Summa avsättningar pensioner	626,9	632,7
Skatter enl bolagens årsredov.		
HEMAB	46,7	50,7
AB Härnösandshus	0,0	0,0
Övriga intressebolag	1,3	0,0
Summa avsättning för bolagsskatt	48,0	50,7
Övriga avsättningar		
Härnösands kommun	0,0	0,0
HEMAB	12,7	14,0
AB Härnösandshus	0,0	0,2
Övriga intressebolag	0,0	1,4
Summa övriga avsättningar	12,7	15,5
Summa avsättningar	687,5	698,9
Not 12 Långfristig skuld till kreditinstitut		
Härnösands kommun	181,3	136,4
HEMAB	74,4	59,8
AB Härnösandshus	1 144,2	1 146,6

(Mkr)	2004	2005
Övriga intressebolag	0,0	3,4
Summa långfristig skuld till kreditinstitut	1 399,9	1 346,3
Huvudregeln, enligt RR 21 tillämpas av samtliga bolag		
Not 13 Kortfristig skuld		
Härnösands kommun	189,3	240,0
HEMAB	79,4	97,3
AB Härnösandshus	47,6	52,6
Övriga intressebolag	2,0	5,5
Summa kortfristig skuld	318,3	395,4
Not 14 Borgensåtaganden och liknande förpliktelser		
Kommunen	49,6	48,6
HEMAB		
AB Härnösands Hus	0,5	0,5
Övriga intresseföretag		
Summa Borgensåtaganden	50,1	49,1
Härnösands kommun har i maj 1993, KF § 59 ingått solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Detta borgensåtagande är i ett underavtal begränsat till den låneskuld som kommunkoncernen har i Kommuninvest. Vid årsskiftet 2005 uppgick detta lånebelopp till 531 mkr		
Not 15 Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser inkl. löneskatt, totalt varav	23,9	22,9
-Härnösands kommun	0,0	0,0
-HEMAB	23,9	22,9
-AB Härnösandshus	0,0	0,0
-Övriga intressebolag	0,0	0,0
Övriga förpliktelser	19,8	85,1
Operationell leasing, totalt varav	11,9	73,2
Erlagda leasingavgifter	11,9	13,5
Prognos leasingavgifter 2006		15,1
Prognos leasingavgifter 2007-2010		44,6
EU-projekt budgeterat	7,9	7,6
EU-projekt budgeterat 2006-2007		4,3
Summa ansvarsförbindelser	43,7	108,0

REDOVISNINGSPRINCIPER

Härnösands kommuns årsredovisning är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning. Kommunen följer de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunalredovisning och strävar i övrigt efter att följa god redovisningssed men med undantag för pensionsredovisningen.

Lagen om kommunalredovisning anger att det endast är nyintjänade pensionsförmåner från och med 1998 som skall redovisas som en avsättning i balansräkningen (blandmodellen). Härnösands kommun har från och med 2005 redovisat hela pensionsåtagandet som en avsättning i balansräkningen (fullkostnadsmodellen). Av den orsaken så skiljer sig Härnösands kommuns redovisning mot andra kommuners som istället redovisar pensionsförmåner som intjänats före 1998 som ansvarsförbindelse inom linjen. I Härnösands redovisning är hela förändringen pensionsåtagandet i resultaträkningen som verksamhetens kostnader och finansiella kostnader. Avsikten är att ge en rättvisande bild av kommunens finansiella ställning och utveckling samt en god redovisning. Fullkostnadsmodellen har påverkat resultatet år 2005 med -5,4 mkr.

Under året har Rådet för kommunal redovisning utgivit en ny rekommendation nr 16 redovisning av kassaflöden/finansieringsanalys. Där de redogör för vad som är god redovisningssed vid upprättandet av en finansieringsanalys. Härnösands kommun följer rekommendationen.

Från och med bokslutet 2004 redovisades en tilläggsupplysning av leasingavtal enligt Rådets rekommendationer. Alla leasingavtal har klassificerats som operationell leasing. Kommunen följer inte Rådets rekommendation nr 11 materiella anläggningstillgångar, utan tillämpar kommunförbundets plan för avskrivningar.

Anläggningstillgångar aktiveras i balansräkningen med avdrag för planenliga och bokföringsmässiga avskrivningar. Anläggningstillgångar tas i balansräkningen upp till anskaffningsvärde efter avdrag för avskrivningar. Anskaffningsvärdet reduceras i förekommande fall med investeringsbidrag före beräkning av avskrivningar. Ej avslutade investeringar balanseras som pågående arbeten. Avskrivningar beräknas inte för mark, konst och pågående arbeten. På övriga anläggningstillgångar sker planenlig avskrivning utifrån förväntad ekonomisk livslängd. Någon anpassning av avskrivningstiderna bolagen emellan i den sammanställda redovisningen har ej skett. Avskrivning börjas den dag anläggningstillgången är färdig att tas i bruk.

Huvudsakligen tillämpas följande ekonomiska livslängder:

- Fastigheter och anläggningar
 - 20, 33 och 50 år
- Maskiner och inventarier
 - 5-10 år
- Energidistributionsanläggningar
 - 25 år
- VA-anläggningar
 - 10, 20 och 33 år

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har upprättats i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer. Redovisningen för Härnösands kommun omfattar kommunen, de kommunala bolagen samt stiftelser. Enhetliga principer för redovisning och värdering gäller ej för den sammanställda redovisningen. Differenser kan förekomma i eget kapital mellan bolagens och den sammanställda redovisningen, vilket beror på att bolagen inte färdigställt sin årsredovisning vid upprättande av detta dokument. Justeringar redovisas som justerat ingående eget kapital och visas inte på resultaträkningen.

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR 2005

Vi tillstyrker att styrelser och nämnder samt de förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker att årsredovisningen godkänns.

Vi riktar anmärkning mot Barn- och skolnämnden.

Vi har utfört vår granskning enligt kommunallagen (KL), god revisionssed i kommuner och landsting samt av fullmäktige fastställt revisionsreglemente. Av 9 kap 9 § KL framgår att revisionen årligen i den omfattning som följer av *god revisionssed* granskar all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden.

Vi har granskat om räkenskaperna är rättvisande, ekonomiskt tillfredsställande och ändamålsenlig och om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningens inriktning har i huvudsak grundats på verksamheter av stor ekonomisk omfattning och områden som vi bedömer angelägna utifrån en analys av väsentlighet och risk.

Ansvarsprovning Barn- och skolnämnden

I enlighet med vad som anges i god revisionssed har nämnden brustit i nedan angivna avseenden:

- *Bristande måluppfyllelse*
Barn- och skolnämnden har genom att kraftigt överskrida budgeten ej uppfyllt de mål och riktlinjer som fastlagts av kommunfullmäktige. Vidtagna åtgärder för att minska avvikelsen mot budget har inte varit tillräckliga.
- *Bristande styrning ledning uppföljning och kontroll*
Vid budgetuppföljningarna i september redovisade nämnden i prognos att verksamheten skulle klaras med ett underskott på 4,4 Mkr. Vid årets bokslut konstateras att verksamheten gått med underskott mot budget, inkl tilläggsanslag, med 17,1 Mkr
- *Otillräcklig beredning av ärenden*
Det har framkommit brister i beredningen av nämndens ärenden
- *Tidigare påtalade brister*
De brister som konstateras i årets ansvarsprovning har i huvudsak upprepats under en följd av år, trots påpekanden från revisionen

Med beaktande av det ovan sagda finner revisionen att det finns motiv för att ifrågasätta ansvarsfrihet för barn- och skolnämnden.

Nämnden har emellertid under året inte haft ett tillräckligt gott underlag för att kunna fatta nödvändiga beslut och har

därför inte kunnat utföra vad som på nämnden ankommer. Under verksamhetsårets slut har nämnden, i samråd med kommunstyrelsen, initierat och sedermera genomfört en översyn av den interna kontrollen inom nämnden. Ett arbete med att förbättra den ekonomiska kontrollen och rutiner för budgetering och uppföljning har också genomförts.

Vår samlade bedömning utifrån kännedom om åtgärder som planeras och faktiska förhållanden under det gångna året enligt ovan är att allvarlig kritik kan riktas mot nämnden.

Mot bakgrund av det ovan anförda riktar vi anmärkning mot barn- och skolnämnden.

Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har det övergripande ansvaret för kommunens utveckling och ställning.

En av kommunstyrelsens uppgifter är att utifrån det allvarliga ekonomiska läge som flera av kommunens kärnverksamheter befinner sig i, skapa förutsättningar för en gemensam kraftsamling kring åtgärder som kan vända den negativa ekonomiska utvecklingen. Vi vill även framhålla kommunstyrelsens rätt och skyldighet att aktivt analysera/värdera nämndernas upprättade budgetuppföljningar och prognoser.

Vi menar att det finns positiva tecken när det gäller kommunstyrelsens ledningsfunktion i så måtto att åtgärder vidtagits avseende barn- och skolnämndens verksamhet samt utbildningsutskottet. Sammantaget redovisar dock dessa båda organ en negativ budgetavvikelse på mer än 37 Mkr. Av helt avgörande betydelse för kommunens möjligheter att komma i närheten av en god ekonomisk hushållning är att verksamheterna drivs inom de budgetramar som kommunfullmäktige fastställer. Vi anser att ett mycket stort ansvar vilar på kommunstyrelsen vad gäller att fortsatt kontrollera och följa upp nämndernas ekonomi och verksamhet samt vid behov rapportera avvikelser till kommunfullmäktige.

Vi är fortsatt oroade för kommunens ekonomiska ställning och utveckling.

Vi konstaterar att det för vissa nämnder saknas tydliga operativa mål utöver de rent budgetmässiga vilket försvårat ledning och styrning av den samlade kommunala verksamheten.

Vi ser däremot positivt på kommunstyrelsens långsiktiga visionsarbete samt stödet till nämnderna och förvaltningarnas arbete med att komma i ekonomisk balans.

Bokslutskommentarer och resultat

En särskild rapport, ”Granskning av årsredovisning 2005”, har avlämnats.

Nedan redovisas de viktigaste resultaten från vår granskning.

Redovisning av ansvarsförbindelse.

Kommunstyrelsen har valt att redovisa pensioner intjänade före 1998 som en avsättning i balansräkningen. Avvikelsen beskrivs i årsredovisningen och som skäl anförs att man vill ge en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Effekten av detta på kommunens resultat är netto -5,4 Mkr år 2005. Avsättningarna blir med denna redovisning 572 Mkr högre än om den kommunala redovisningslagen (KRL) hade tillämpats. Pensionsförmåner intjänade före år 1998 skall enligt den KRL redovisas som en ansvarsförbindelse.

Vi anser att denna fråga är av så principiellt viktig natur att den borde ha prövats av kommunfullmäktige.

Årsredovisning 2005

Vid granskningen av kommunens bokslut har vi funnit att räkenskaperna ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska ställning och den sammanställda redovisningen. Detta år redovisar kommunen ett ekonomiskt resultat på 33,4 Mkr.

Beträffande kravet på god ekonomisk hushållning enligt KL noterar vi att utvecklingen av de flesta nyckeltal såsom soliditet, nettokostnadernas andel av skatteintäkterna och skuldsättningsgraden är tillfredsställande men att nivåerna på nyckeltalen är för låg.

Kommunens långsiktiga finansiering

I och med den redovisning av det samlade pensionsåtagandet som görs från och med 2005 års årsredovisning så är kommunens egna kapital negativt, - 79,7 Mkr. I det balanspaket som antogs av kommunfullmäktige 2003 finns målsättningen att det egna kapitalet senast år 2010 ska vara positivt. För att detta mål och resultatmålen för kommande år ska kunna nås måste följsamheten mot av kommunfullmäktige fastställd budget ytterligare förbättras.

Personalredovisning

Personalredovisningen i förvaltningsberättelsen ger medborgarna en god information om vilka personalpolitiska åtgärder som har beslutats.

Antalet sjukdagar per årsarbetare sjunker något men är fortfarande högt vilket är oroande. Om sjukfrånvaron kan minskas kommer detta också att medföra ekonomiska fördelar.

Förvaltnings- och verksamhetsgranskningar

Vi har under året genomfört tolv besök vid kommunens

olika verksamhetsområden. Överläggningar har skett med nämndernas ordförande, vice ordförande, förvaltningschefer och i förekommande fall enhetschefer. Vi har deltagit vid några nämnders sammanträden och informerat om nämndernas ansvarsutövning mot fullmäktiges beslut samt grunderna för revisionens ansvarsprövning av nämnderna.

Revisionens presidium har vid två tillfällen under året sammanträffat med kommunfullmäktiges presidium. Dessutom har revisorerna haft fortlöpande kontakter med kommunstyrelsens presidium för övergripande överläggningar och information om kommunens verksamhet.

Rapporter

Vi har avlämnat följande rapporter:

- Granskning av årsredovisning 2004
- Ekonomi- och verksamhetsstyrning inom vård- och omsorgsnämnden samt individ- och familjeomsorgsnämndens verksamheter
- Granskning av delårsrapport 2005
- Kommunstyrelsens ansvarsutövande 2005
- Barn- och skolnämndens ansvarsutövande 2005

Intern kontroll

Av 3 § i reglemente för intern kontroll som fastställts av fullmäktige framgår följande beträffande nämndernas ansvar:

”Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde”.

Vi konstaterar att alla nämnder numera har vidtagit åtgärder för att uppfylla fullmäktiges beslut i detta avseende. Det är dock viktigt att detta arbete fortsätter genom upprättande av interna kontrollplaner.

De kommunala bolagen

Överläggningar och informationsutbyten har skett med ledningen för koncernen Härnösands Energi och Miljö AB, koncernen AB Härnösands hus samt med Härnösands Näringsliv AB och Invest i Härnösand AB om respektive verksamhet samt huruvida bolagen har uppfyllt det kommunala ändamålet med verksamheten.

Granskningsrapporter

Enligt kommunallagen skall lekmannarevisorer utses i de bolag där kommunen är huvudägare. Lekmannarevisorer ska utses ur kretsen av kommunens förtroendevalda revisorer. Detta har gjorts i alla helägda kommunala bolag.

Lekmannarevisor skall granska att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att bolagens interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisor skall avge en särskild granskningsrapport till bolagsstämman och fullmäktige. Granskningsrapporter gällande följande bolag kommer att avlämnas.

AB Härnösandshus
AB Härnösands Kommunfastigheter
AB Härnösands Näringsfastigheter
Härnösands Energi & Miljö AB
Härnösands Elnät AB
Invest i Härnösand AB
Kommunbränsle i Ådalen AB
Midlanda Centrum AB

Medelstillelning

Till revisorernas förfogande har funnits 1,5 Mkr varav 1,4 Mkr har förbrukats i vårt granskningsarbete.

I granskningsarbetet har vi samarbetat med Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers genom certifierad kommunal revisor Bo Månsson.

Göran Lundström har ej granskat Vård- och omsorgsnämnden.

Jan Anders Rydmark har ej granskat Stadsbyggnadsnämnden.

Härnösand den 21 mars 2006

Göran Lundström

Rolf Andersson

Lars Gamfeldt

Sven Bylund

Jean Frykman

Jan Anders Rydmark

Sören Sundqvist

